

సంపుటము-XVIII

సమావేశము-X - 14వ శాసన సభ

నంబరు. 1

వెల : రూ. 17-00

10 నవంబరు, 2017

శుక్రవారము (1వ రోజు)

(శక సంవత్సరము-1939

కార్తీక - 16.)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపాలు
ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT
విషయ సూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పుట సంఖ్య
1.	సభ ప్రారంభం (ఉ. గం. 9.00 లకు)	 01-01
2.	వాగ్రూప ప్రశ్నలు - సమాధానాలు	 01-84
3.	సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు	 84-84
4.	ప్రభుత్వ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టడం (The Andhra Pradesh Capital Region Development Authority (Amendment) Bill , 2017)	 84-85
5.	శూన్య గంట (జీరో అవర్)	 85-87
6.	పట్టిసీమ ప్రాజెక్టుపై స్వల్పకాలిక చర్చ మరియు గౌ. ముఖ్యమంత్రిగారి వివరణ	 87-128
7.	సభ వాయిదా (మధ్యాహ్నం గం. 2.20 ని.లకు)	 128-128

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ
ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	ః	డా. కోడెల శివప్రసాదరావు
ఉప సభాపతి	ః	శ్రీ మండలి బుద్ధప్రసాద్
కార్యదర్శి(ఇంచార్జ్)	ః	శ్రీ ఎం. విజయరాజు
ఉప కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ పి.బాలకృష్ణమాచార్యులు
సహాయ కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ పి.వి.నుబ్బారెడ్డి శ్రీ కె.రాజకుమార్ శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి శ్రీమతి డా.వై.కామేశ్వరి శ్రీ ఇ. సంజీవరావు శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు శ్రీ డి.జగన్మోహన్రావు శ్రీ బి.ప్రభాకర్రావు
చీఫ్ రిపోర్టర్	ః	శ్రీ శ్రీనివాస్ అల్లాడి

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

14వ శాసనసభ 10వ సమావేశం

శుక్రవారం, 10వ తేది, నవంబర్ 2017

(సభ ఉదయం గం. 9.45 ని.లకు ప్రారంభమైనది. గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

(జాతీయ గీతాలాపనతో సభ ప్రారంభమైనది)

* * *

MR. SPEAKER: Now, Question Hour.

Question No. 3375, Minister for Water Resources Management.

ప్రశ్న నంబర్: 3375 (01)

పట్టిసీమ సాగునీటి పథకం

సర్వశ్రీ

అలపాటి రాజేంద్ర ప్రసాద్,
అనగాని సత్యప్రసాద్,
బోడె ప్రసాద్ - ఎమ్మెల్యేలు.

గౌరవనీయులైన జల వనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

అ) 2017-18 సంవత్సరంలో ఇప్పటివరకు పట్టిసీమ సాగునీటి పథకం ద్వారా ఎన్ని ఎకరాల భూమికి సాగునీటిని సమకూర్చడమయింది;

ఆ) పట్టిసీమ పథకాన్ని నిర్వహించేందుకు ఖర్చు చేసిన మొత్తమెంత; నదరు పథకం ద్వారా మొత్తం ఉత్పత్తికి లభిస్తున్న వాటా ఎంత;

ఇ) నదరు పథకం వల్ల ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా లభి పొందుతున్న వ్యక్తుల సంఖ్య ఎంత;

ఈ) కృష్ణా డెల్టాలోని చిట్టచివరి భూములకు కూడా క్రమం తప్పకుండా నీటిని సమకూర్చేందుకు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి?

గౌరవ జల వనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ దేవివేని ఉమామహేశ్వరరావు (మైలవరం) గారి**సమాధానం:**

అ) పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా సకాలంలో నీటిని అందించడం ద్వారా కృష్ణా డెల్టాలోని పంటలను రక్షించడమయింది. ప్రస్తుత సీజన్లో పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా తేదీ 19-06-2017 నుండి కుడి ప్రధాన కాలువకు నీటిని విడుదల చేయడాన్ని ప్రారంభించడమయింది. కుడి ప్రధాన కాలువ ద్వారా పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం నుండి సుమారు 94 టిఎంసిల గోదావరి నీటిని బదలాయించడమయింది. 13.08 లక్షల ఎకరాలతో కూడిన కృష్ణా డెల్టా వ్యవస్థకు ఈ నీటిని సమకూర్చడమవుతున్నది. ఈ పథకం ద్వారా కుడి ప్రధాన కాలువ మిగులు ఆయకట్టుకు కూడా నీటిని అందించడమవుతున్నది.

ఆ) పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకానికి హెచ్.టి.సి.సి. ఛార్జీల నిమిత్తం రూ.209.65 కోట్ల మొత్తాన్ని ఛార్జీ చేయడమయింది.

ఇ) ఈ పథకం వల్ల కృష్ణా, గుంటూరు, ప్రకాశం, పశ్చిమ గోదావరి వంటి 4 జిల్లాలలో సుమారు 57,47,154 మంది ప్రజలు ప్రయోజనం పొందుతున్నారు.

ఈ) 1) ప్రస్తుతం పట్టిసీమ ద్వారా గోదావరి నీటిని సరఫరా చేయడంతో పాటుగా ఇతర ఆయకట్టుల నుండి నీటిని సరఫరా చేయడమవుతున్నది.

2) చిట్టచివరి భూములకు నీరు అందేంత వరకు కాలువలలో ప్రవాహాన్ని పర్యవేక్షించేందుకు నీటి వినియోగ సంఘం సభ్యులకు, ఆయకట్టుదారులకు ప్రమేయం కల్పించడం.

3) అవసరమైన చోట కాలువల నుండి నీటిని తోడిపోయడం ద్వారా చిట్ట చివర ఆయకట్టుకు నీటిని సరఫరా చేయాలని రైతు సంఘాలను ప్రోత్సహించడమయింది.

4) రైతుల అవసరాలను తీర్చడానికి సాధారణంగా రోజుకు 8 గంటల విద్యుత్తుకు ఇచ్చే బదులుగా 16 గంటలకు పైగా విద్యుత్తును సరఫరా చేయవలసిందిగా విద్యుత్తు శాఖను కూడా ఆదేశించడమయింది.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆలపాటి రాజేంద్ర ప్రసాద్ గారు.

శ్రీ ఆలపాటి రాజేంద్రప్రసాద్ (తెనాలి): అధ్యక్షా, పట్టిసీమ నుందర స్వప్న సాకారం. సకలచరాచర జీవరాశులకు నీటియొక్క ప్రాధాన్యత మరియు దాని అవసరాన్ని గుర్తించిన ఒకే ఒక వ్యక్తి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారైన శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారేనని చెప్పుకోకతప్పదు.

(ఆ సమయంలో సభలో ట్రెజరీ బెంచ్ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఎందుకంటే, నదుల అనుసంధానం అనేది ఎప్పటినుంచో అనుకునే ఒక కలగానే మిగిలిపోతుందనే తరుణంలో అవర భగీరథుడిలాగా ప్రతీ నీటి బొట్టును ఒడిసిపట్టాలనే ఆలోచనను చేపట్టడమేగాకుండా, ప్రజలను చైతన్యపర్చడమే గాకుండా ఆచరణాత్మకంగా గోదావరి జలాలను తీసుకొచ్చి కృష్ణా జలాల్లో కలపడం, తద్వారా డెల్టా పరిధిలోని నాలుగు జిల్లాల్లోని రైతాంగం యొక్క అభివృద్ధిని చూరగొనడం జరిగింది. ఒక రకంగా చెప్పాలంటే “అన్నదాత” గా మనం చెప్పుకోవచ్చు.

అధ్యక్షా, మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడిగేదేమిటంటే, ఈ పట్టిసీమ క్రింద మనకొక కృష్ణా నది పరివాహక ప్రాంతం ఉంది. దాని క్రింద మనం ఉన్నాం కాబట్టి గతంలో కూడా కృష్ణా డెల్టా చివరి భూములకు assured water ఎంత అనేది స్పష్టంగా ఉంది. నేను మంత్రి గారిని అడిగేదేమిటంటే, ఈ assured water ఈ గోదావరి నది జలాలను తీసుకువచ్చి కృష్ణా నదిలో కలపడం వలన ఏదైనా నష్టం జరిగే ప్రమాదం ఉందా అనే ఒక అంశాన్ని అడుగుతున్నాను.

రెండవ అంశమేమిటంటే, ఈ పట్టిసీమ ద్వారా కృష్ణా జలాల్లో కలిసే నీటి ద్వారా ఎత్తిపోతల పథకాలు ఏవైనా పైన ఉన్నాయా అనేది మరొక అంశం గురించి ప్రస్తావిస్తున్నాను. చివరి భూములకు నీటిని అందించే విధానంలో ఎక్కడైనా సరే ఎత్తిపోతల పథకాలను ప్రవేశపెడుతున్నారా అని చెప్పి నేను మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. గతంలో కూడా అందు నిమిత్తం ఈ సభలోనే ఒక చర్చ జరిగింది. సరాసరి సంవత్సరం పొడుపునా వరదులు వస్తుంటాయి కాబట్టి పట్టిసీమ ద్వారా దాదాపు మనకు 80 నుంచి 100 టి.ఎం.సి.ల నీరు వస్తుందని గౌరవ మంత్రి గారే వారి సమాధానంలో చెప్పడం జరిగింది. వారు ఏ రకంగా దీన్ని అందించగల్గుతారో తెలియజేయాల్సి ఉంది. అదే విధంగా వరద ఎన్ని రోజులపాటు వస్తుంది, దాని వల్ల మనకు శాశ్వత పరిష్కారం ఏమైనా ఉందా లేదా అనే విషయాన్ని కూడా వారు తెలియజెప్పాల్సిన అవసరముంది. అంతేగాకుండా ఈ పట్టిసీమ ద్వారా డెల్టా పరిధిలోనే గాకుండా ఇంకా ఎక్కడికైనా సరే నీటిని ఇవ్వడానికి ఏమైనా ఆస్కారం ఉందా అని మీద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

అదే విధంగా పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం వలన గతంలో కూడా కొంత ప్రచారం ఉండేడిది. గోదావరి జలాలను మనం తీసుకోవడం వల్ల అక్కడ 12.5 మీటర్ల ఎత్తున మనం పంపులను ఏర్పాటుచేయడంవల్ల అక్కడెక్కడా water levels తగ్గే ప్రమాదం ఉందా అని, ఆ ప్రాంత ప్రజలకు ఎక్కడైనా నష్టం జరిగే ప్రమాదం ఏమైనా ఉందా అనే విషయమై కూడా గౌరవ మంత్రి గారు సమాధానం తెలియజేయవల్సిందిగా మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. అంతేగాకుండా ఈ పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం నిర్మాణం పూర్తి అవడానికి ఎంత కాలం పట్టిందో కూడా తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, గతంలో ఇదే సభలో పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం క్రింద నిర్మాణం సకాలంలో పూర్తయితే ఈ సభకు మేం రావటం కూడా జరగదని ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు చెప్పిన అంశాలు కొన్ని ఉన్నాయి. సకాలంలో నిర్మాణ

పనులు జరిగాయో, లేదా, దీని మీద ఎంత పెట్టుబడి పెట్టాం, దీని ద్వారా ఏ రకమైన ఆదాయం వస్తోంది, ఒకరకంగా చెప్పాలంటే, రాష్ట్ర వార్షిక ఆదాయానికి అదనంగా ఎంతవరకు ఆదాయం వనకూరుతుందనే విషయమై కూడా సమాధానం చెప్పవల్సిందిగా మీద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిస్టర్ గారు.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు (మైలవరం): అధ్యక్షా, పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం 2014వ సంవత్సరంలో తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారైన శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు మా జల వనరుల నిర్వహణ శాఖను ఒకటి ఆదేశించారు. పైనుండి కృష్ణా ప్రవాహాలకు సంబంధించిన ఇబ్బందులు వచ్చినప్పుడు, వర్షం కలిసిరానప్పుడు ఏ విధంగా కృష్ణా డెల్టా ఆయకట్టును మీరు కాపాడతారు, దానికి సరైన ప్రణాళికలను రూపొందించే విషయమై ఆలోచన చేయమని చెప్పడం జరిగింది. పట్టిసీమ అనే ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా పోలవరం రైట్ కెనాల్ ద్వారా నీరు డెల్టా ప్రాంతానికి ఎందుకు అందివ్వకూడదనే కోణంలో ఆలోచన చేయమని మా శాఖను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశించడం జరిగింది. దాని మీద మా అధికారులంతా కూడా క్షేత్ర స్థాయిలో పరిశీలన చేసి పోలవరం డ్యామ్ ఏదైతే ఉందో దాని దిగువన "పట్టిసం" అనే గ్రామం దగ్గర ఒక లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్‌ను ఏర్పాటుచేసి అక్కడి నుంచి పోలవరం రైట్ కెనాల్‌కు నీరు తీసుకురావాలనే ఆలోచన చేశాం. దాన్ని ఒక సంవత్సర కాలంలో పూర్తి చేయాలనే లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించుకుని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనైనా సంవత్సర కాలంలో నిర్మాణ పనులను పూర్తిచేసి పోలవరం రైట్ కెనాల్‌ను కూడా దగ్గర దగ్గర 62 కిలోమీటర్ల దూరం కాలువ పనుల నిర్మాణాన్ని పూర్తిచేయాలని భావించడం జరిగింది. పెద్ద పెద్ద స్ట్రక్చర్లు అనుకున్న కాలంలోనే పూర్తిచేయడం జరిగింది. రామిలేరు, తమ్మిలేరు, చీమలవాగు వద్ద చాలా వరకు కూడా concrete నిర్మాణాలు ఉన్నాయి. వాటి నిర్మాణాలను కూడా పూర్తిచేయడం జరిగింది.

అదే విధంగా కోర్టు కేసులు కూడా పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాల్లో ఇటు గన్నవరం గానీ, అటు దెందులూరుకు సంబంధించి గానీ సంవత్సరాల తరబడి హై కోర్టులో కేసులు కూడా పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. అటువంటి పరిస్థితుల్లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రజాప్రతినిధులను, అదే విధంగా క్షేత్ర స్థాయిలో రైతులందరినీ కూడా పిలిపించి ఈ పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం యొక్క ప్రాధాన్యత విషయమై వాళ్లకు నచ్చజెప్పి దగ్గర దగ్గర దాదాపు రూ. 800.00 కోట్లు నష్టపరిహారం క్రింద నిర్వాసితులకు చెల్లించడం జరిగింది. హైకోర్టులో పెండింగ్‌లో ఉన్న కేసుల పరిష్కారం విషయంలో కూడా రైతులే స్వచ్ఛందంగా ప్రభుత్వానికి సహకరించడం జరిగింది. తద్వారా పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం నిర్మాణ పనుల విషయంలో ముందుచూపుతో ప్రభుత్వం వెళ్లడం జరిగింది. పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకాన్ని ఒక సంవత్సర కాలంలో పూర్తిచేయాలని ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నప్పటికీ కూడా కేవలం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు క్షేత్ర స్థాయిలో ఒకటి, రెండు పర్యాయాలు గాకుండా దగ్గర దగ్గర పది

పర్యాయాలు క్షేత్ర స్థాయిలో పర్యటించడం వల్ల అక్కడ ఉన్న అధికారులనే గాకుండా అక్కడ పనిచేస్తోన్న ఏజెన్సీలను కూడా పనుల విషయంలో పరుగెత్తించడం కారణంగా కేవలం ఐదున్నర మాసాల్లోనే ఐదు పంపుల ద్వారా పట్టిసీమ గోదావరి జలాలు పోలవరం రైట్ కెనాల్ ద్వారా కృష్ణా డెల్టా రైతాంగానికి నీరు ఇచ్చామని చెప్పుకోవడానికి కూడా మీ ద్వారా రాష్ట్ర రైతాంగానికి తెలియజేస్తున్నాను.

(ఆ సమయంలో సభలో బ్రెజర్ బెంచ్ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

మొట్టమొదటి సంవత్సరం 4.4 టి.ఎం.సి.లు మరియు మార్గ మధ్యంలో మరో 4.4 టి.ఎం.సి.ల నీరు కలిపి మొత్తం 8.8 టి.ఎం.సి.ల నీటిని కృష్ణా డెల్టా ప్రాంత అవసరాలకు అందించడం జరిగింది. ఏదైతే intensive care లో ఉన్న పంటను ఏదైతే ఆరోజు చివరి తడి అని గత అసెంబ్లీలో కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. తడి అంటే ఏమిటి? రైతు కష్టం అంటే ఏమిటి? రైతు లెక్కలేమిటి? అన్ని విషయాలను వారు ఆనాడు ప్రస్తావించడం జరిగింది. వారు చెప్పినట్లుగా రైతాంగానికి నీరు ఇచ్చి ఆదుకోవడం వల్ల కృష్ణా డెల్టా ప్రాంతంలో దాదాపు రూ. 2,500.00 కోట్ల విలువైన పంటను మొదటి సంవత్సరం క్రింద పట్టిసీమ ఫలాలు కృష్ణా డెల్టా రైతులకు అందినాయి. వెస్ట్ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు మరియు ప్రకాశం జిల్లాలు మొత్తం నాలుగు జిల్లాల్లోని 28 నియోజకవర్గాలకు డైరెక్ట్ గా ఈ ప్రయోజనాలు అందాయి. వెస్ట్ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాల్లోని మెట్ట ప్రాంతాలు, అదే విధంగా కృష్ణా డెల్టాలో ఉన్న ఈ డెల్టా భూములన్నింటిలో కూడా మొదటి సంవత్సరం రైతులు పంటను పండించడం ద్వారా ఫలాలను పొందడం జరిగింది. రెండవ సంవత్సరం అంటే గత సంవత్సరం 55.6 టి.ఎం.సి.ల నీరు కృష్ణా డెల్టా ప్రాంతానికి అందించడం జరిగింది.

09.55 AM

రెండవది ఏమంటే, ఏదైతే గత సంవత్సరం 55.6 టి.ఎం.సి.ల నీరు ఈ సంవత్సరపు పంటల కోసం కృష్ణా డెల్టాకు రావడం ద్వారా దగ్గరదగ్గర ఎనిమిది లక్షల ఎకరాల వరకు సాగు చేసుకోవడం వలన సుమారు రూ.5,500 కోట్లు విలువ కలిగిన పంటను సాగుచేసుకోవడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం కూడా పట్టిసీమ ద్వారా గోదావరి జలాలు సుమారు 35 టి.ఎం.సి.లు రావడం జరిగింది. ప్రకాశం బ్యారేజీకి సుమారు 83 టి.ఎం.సి.ల జలాలు, మార్గమధ్య ప్రాంతం దెందులూరు, గోపాలపురం, పోలవరం, ఏలూరు, గన్నవరం, నూజివీడు, మైలవరం వంటి మెట్ట ప్రాంతాల్లోని 50 వేల ఎకరాల మేర పంటలను కూడా కాపాడుకోగలిగాం, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విధంగా ఉన్న స్లూయిస్ ద్వారా చెరువులను నింపి అందించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరంలో కూడా వేల కోట్ల రూపాయల విలువ కలిగిన పంటను కాపాడుకోగలుగుతున్నాం. కృష్ణా డెల్టా రైతాంగానికి సంబంధించి ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా ఎప్పుడో 165 సంవత్సరాల క్రితం సర్ ఆర్థర్ కాటన్, కెప్టెన్ ఓర్ నాయకత్వంలో కృష్ణా డెల్టాకు నీరు ఇవ్వడం జరిగింది. గత కొద్ది సంవత్సరాలుగా ఎగువ ప్రాంతాలైన కర్నాటక,

మహారాష్ట్రలో ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాల వల్ల రావల్సిన నీరు సకాలంలో అందకపోవడం, సకాలంలో వర్షాలు కురవకపోవడం వంటి కారణాల వలన ఇబ్బందులు ఏర్పడుతున్నాయి. దూరదృష్టి, ఒక విజనరీతో మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు అవర భగీరథునిగా కృష్ణా డెల్టా రైతాంగాన్ని కాపాడటం జరిగిందని తమ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియజేస్తున్నాను.

(ఈ దశలో అధికారపక్ష సభ్యులచే సభలో చప్పట్లు)

మేము ఆరోజు చెప్పినట్లుగా, పట్టిసీమ ద్వారా ప్రధాన ప్రయోజనం ఏమనగా సముద్రంలోకి వెళ్లే గోదావరి జలాలును తీసుకుని కాపాడుకుని, ఆ మేరకు నీటిని శ్రీశైలం జలాశయం నుండి, పోతిరెడ్డిపాడు, హంద్రీనీవ, గాలేరు-నగరి, ఎస్ఆర్బీసీ, తెలుగుగంగా కాలువల ద్వారా ఎగువ ప్రాంతాలకు నీరు ఇస్తున్నాం. కృష్ణా డెల్టాకు నీరు ఇవ్వగలమని ఏదైతే ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారో అది క్రిందటి సంవత్సరం పాటించాము. ఆ విధంగా దగ్గర దగ్గర 55 టి.ఎం.సీలు ఆ ప్రాంతాలకు నీరు ఇవ్వడం వలన వంటలను కాపాడ గలిగాము. త్రాగునీరు, సాగు నీరు ఇవ్వగలిగాము. పట్టిసీమ పథకం ద్వారా ఆమేరకు రైతులకు ధైర్యం, నమ్మకం, విశ్వాసం వచ్చిందని తమరి ద్వారా రాష్ట్ర రైతాంగానికి తెలియజేస్తున్నాను.

(ఈ దశలో అధికారపక్ష సభ్యులచే సభలో చప్పట్లు)

ఎందుకంటే ఈనాటి క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో కూడా సెప్టెంబర్ 6, 7, 8 తేదీలలో " జలసిరికి హారతి " ఇవ్వక ముందు కృష్ణమ్మకు వరద నీరు రాని పరిస్థితి ఉంది. ముఖ్యమంత్రి గారి కష్టానికి, రాష్ట్ర ప్రజల సంకల్పం కూడా తోడు అయ్యి, ఆయన ఇచ్చిన " జలసిరికి హారతి " పిలుపుతో సెప్టెంబర్ 6,7,8 తేదీలలో రాష్ట్ర ప్రజలు పెద్ద ఎత్తున రిజర్వాయర్స్, చెక్ డ్యామ్స్, చెరువులు దగ్గర జలసిరికి హారతి కార్యక్రమాలు చేపట్టడం, ఆ స్ఫూర్తి, సంకల్పానికి దైవం, ఆశీస్సులు కూడా కలిసి రావడం ద్వారా కృష్ణా నదికి నీరు వచ్చి శ్రీశైలం జలాశయం నిండింది. నాగార్జున సాగర్ జలాశయంలో కూడా 575 అడుగులకు నీరు చేరింది. ఉన్న నీటిని సద్వినియోగం చేసుకుని రాయలసీమ ప్రాంతం, నాగార్జున సాగర్ ఆయకట్టు కింద ఉన్న కుడి, ఎడమ కాలువలు ద్వారా డెల్టా ప్రాంత ప్రజల మంచినీటి అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఏవిధంగా జగ్రత్తగా ముందుకు వెళ్లాలని, ఎప్పటికప్పుడు "సోమవారం-పోలవరం" సమీక్షలో ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రాజెక్టులు కానీ, నీటి మానిటరింగ్ విషయాల్లో కానీ, వాటర్ సెక్యూరిటీ విషయాలలో అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుకు వెళుతుంది. కేవలం వ్యవసాయమే కాకుండా, ఇవాళ కైకలూరు, పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణా, ప్రకాశం జిల్లాల్లో కారంచేడు వంటి శివారు

ప్రాంతాలలోనూ, గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నట్లు తెనాలి వంటి ప్రాంతాల్లో కూడా ఎకరాకు 50-60 బస్తాలు వరకు పంట దిగుబడులు వస్తున్నాయి. కృష్ణా జిల్లాలోనూ ఎకరాకు 40-50 బస్తాల వరకు పంట దిగుబడులు వచ్చాయి. అలాగే పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా దెందులూరు, ఏలూరు ప్రాంతాల్లో కూడా మంచి దిగుబడులు వచ్చినట్లు గౌరవ సభ్యులు, రైతాంగం ఎప్పటికప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి తోనూ, తనతోనూ సమాచారాన్ని తెలియజేస్తున్నారు. కృష్ణానది డెల్టాకు సంబంధించి అన్ని హక్కులను బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యునల్ ముందు, అదేవిధంగా సుప్రీంకోర్టులో సెషల్ లీవ్ పిటిషన్స్ పై కూడా వాదోపవాదాలు జరుగుతున్నాయి. రాష్ట్ర రైతాంగ పరిరక్షణ గురించి, కృష్ణాడెల్టా హక్కుల పరిరక్షణ విషయంలో కానీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అన్ని విషయాల్లో తగు చర్యలు తీసుకుంటుందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అనగాని సత్యప్రసాద్ ...

శ్రీ అనగాని సత్యప్రసాద్ (రేపల్లె): ఈ సమావేశంలో జరుగుతున్న ఒక మంచి చర్చలో పాల్గొనేందుకు నాకు అవకాశం కల్పించినందుకు తమకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. పట్టిసీమ ఒక చరిత్ర.. కృష్ణా డెల్టాలో రైతులు ఎప్పుడు కూడా ఒక మంచి వాతావరణంలో, ఎవరూ ఊహించని విధంగా ఇంత సుభిక్షంకా ఉండటం గడచిన రెండు సంవత్సరాలుగా మనందరం చూస్తున్నాం. ఎందుకంటే గోదావరి పరీవాహక ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి మంచి గుణాలు వచ్చి కృష్ణమ్మలో కలసిపోయి ఈ ప్రాంతం అంతటినీ సస్యశ్యామలం చేసి ఎన్నడూ లేని విధంగా రైతుకు ఎకరాకు 45-50 బస్తాలు పంట దిగుబడులు వచ్చే విధంగా ఉండంటే అది గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారి కృషి, మంచి ఆలోచన అని ఎప్పుడూ చెప్పుకోవచ్చు. అందుకు చంద్రబాబు నాయుడు గారిని ఈ ప్రాంత ప్రజలు, నాయకులు, రైతులు గుర్తుంచుకోవాలి. గౌరవ మంత్రి గారు పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి ఇంత సమయం ఎందుకు పడుతోంది, పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు ఎందుకు అనే వివరాలు, పనులు ఎలా త్వరగా చేయగలిగాము అనే విషయాలు చక్కగా చెప్పారు. గౌరవ సభ్యులు ఆలపాటి రాజేంద్ర ప్రసాద్ గారు అడిగినట్లుగా ఆయనకట్టు శివారు ప్రాంత రైతాంగం సమస్యలపై తప్పకుండా మంత్రిగారు దృష్టి సారించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే ముఖ్యంగా మా నియోజకవర్గం అంతా ఆయనకట్టు శివారు ప్రాంతంలోనే ఉంది. జలవనరుల శాఖ వారిచ్చిన గణాంకాలను పరిశీలించినట్లైతే నూటికి నూరు శాతం సాగుబడిలోకి వచ్చినట్లు తెలియజేశారు. కానీ నిజాంపట్నం మండలంలో ఇంకా కానీ పరిస్థితి ఉంది. అడవుల దీవి, కూచిపూడి కాలువ, నిజాంపట్నం ఛానెల్ వచ్చే ఫీమ్ కాలువ దగ్గర ప్రాంత రైతాంగం ఇప్పటికీ ఇబ్బందుల్లోనే ఉన్నారు. ఆ ఇబ్బందులపై

నిన్నా మొన్నా ఆ ప్రాంత ఇంజనీర్స్‌తో కూడా మాట్లాడటం జరిగింది. ఇబ్బందులను అధిగమించి, పరిస్థితులను మెరుగుపరుచుకోవాలని రాష్ట్రం అంతటా సస్యశ్యామలంగా ఉండాలనే తపన మన ముఖ్యమంత్రిగారికి ఏదైతే ఉందో ఆ తపన క్షేత్ర స్థాయిలో అందరి దగ్గరా ఉండాలి. ప్రక్క ఇంటిలో బిరియానితో తింటూన్నా, మన ఇంటిలో గంజితోనైనా తినేందుకు తిండి లేకపోతే ఎంత బాధగా ఉంటుందో అలాగే పంట పండించుకోలేని రెండు శాతం రైతాంగానికి కూడా అంతటి బాధ ఉంటుంది. కాబట్టి గౌరవ మంత్రి గారు ఆయకట్టు శివారు భూములకు నీరిచ్చే విషయంపై కూడా దృష్టి సారించాల్సి ఉంటుంది. అందులోనూ పట్టిసీమ వచ్చిన తరువాత అధికారులు మంచిమంచి, హేతుబద్ధీకరణ పద్ధతులు పాటించడం కారణంగా మంచి దిగుబడులు వస్తున్నాయి. మరికొన్ని పద్ధతులు అనగా వారబంది, జలవనరుల శాఖ అధికారులు తరచూ రైతులతో సమావేశాలు ఏర్పాటు చేయడం, టెక్నాలజీని అందిపుచ్చుకోవడం మూలాన గతంలో ఏదైతే ఒక టిఎంసీ నీటితో పదివేల ఎకరాలు సాగుబడి చేస్తుండగా నేడు 12వేల ఎకరాలు సాగుబడి చేసుకునే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. అది ఈ రోజు అందరు చేసే కృషి వలనే సాధ్యమవుతోంది. ఏవైతే యూనిఫాం లెవల్స్ లేవో అందువలనే ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. వారబంది విషయంలో కూడా, వారబంది తరువాత మరో ఛానెల్‌కు నీళ్ళిచ్చి, మరో వారం నీళ్లు అందలేదు, పైనుండి రాలేదంటూ నీరు ఆపినప్పుడు రైతులు ఇబ్బందులకు గురౌతున్నారు. ఆ విషయంపై ప్రజా ప్రతినిధులుగా మేమంతా గౌరవ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరుగుతోంది. ఇటువంటివి ఉండకుండా ఉండాలంటే ఏదైతే జూన్ నెలలో క్యారీ ఓవర్ స్టోరేజ్ కింద పులిచింతలలో 20 టి.ఎం.సీలు నీరు పెట్టుకుని, వాటిని కూడా కలుపుకుంటే ఈ ప్రాంతంలో ఎక్కడా కూడా నీటి సమస్య ఉండదని, జల రవాణా కూడా ఉపయోగపడుతుందని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అలాగే మాప్రాంతంలోని డ్రైన్స్ నుండి సుమారు 10వేల క్యూసెక్కుల నీరు సముద్రంలోకి వృథాగా పోతున్నాయి. మాప్రాంతంలో ఉప్పు నీరుంటుంది. సాగుచేసుకునే పరిస్థితులు లేవు. నీరు అందక ఇబ్బందులు పడుతున్నాం. ఎగువ ప్రాంతంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ సదుపాయం కల్పించినప్పటికీ దిగువ ప్రాంతంలో అవసరం ఉన్న చోట ఇంకా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కల్పించాల్సి ఉంది. దీనిపై గడచిన మూడున్నర సంవత్సరాలుగా ఉన్న పరిస్థితులను అధ్యయనం చేయాల్సిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. రాష్ట్రం సుభీక్షంగా ఉండాలని, నీరు వృథాగా సముద్రం పాలు కారాదని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఏదైతే సంకల్పంతో ఉన్నారో అందులో భాగంగా వెనుకబడిన, తీరప్రాంత మరియు ఆయకట్టు శివారు ప్రాంతంలో పూర్తి స్థాయిలో సఫలీకృతం చేయాలని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుకుంటున్నాను.

10.05 AM.

మిస్టర్ స్పీకర్ : బోడె ప్రసాద్ గారు...

శ్రీ బోడె ప్రసాద్ (పెనమలూరు): అధ్యక్షా, ఒక మంచి సబ్జెక్టులో చర్చలో పాల్గొనడానికి అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు. ఈరోజు మనమందరం ఒకసారి చరిత్ర చూస్తే, సెలయేర్లు గాని, వాగులు గాని, నదులు గాని, ఎక్కడైతే ప్రకృతిపరంగా వెళ్తూ ఉన్నాయో అక్కడ నాగరికత అనేది అభివృద్ధి చెందింది. గత 15 సంవత్సరాలలో చూస్తే కృష్ణా డెల్టాలో వర్షాలు తగ్గిపోయి కృష్ణా నది నుంచి ఒక చుక్క నీరు కూడా మా దిగువ ప్రాంతానికి రాలేదు. అటువంటి సమయంలో ఎవరూ ఊహించని విధంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడిగారి ఆలోచనలతో, ఆయన ముందు చూపు వలన ఈరోజు పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు ద్వారా, గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి మేము గ్రామాలలో బహిరంగంగా తిరగగలుగుతున్నామూ అంటే ఆయన దైవాదీనమేనని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ మూడు సంవత్సరాలలో పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు గనుక లేకపోతే గుప్పెడు అన్నం తినటానికి కూడా రైతాంగం నోచుకోని పరిస్థితి ఉండేది. ఒక్క అన్నమే కాదు, గుప్పెడు మంచినీళ్లు తాగాలన్నా, కనీసం పశువులకు నీరు అందించలేని పరిస్థితిలో మేమందరం ఉండేవాళ్ళమని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

గతంలో చూస్తే మా ప్రాంతంలో 20 నుంచి 30 అడుగుల లోపే బోర్లలో నుంచి నీరు వచ్చేది. అలాంటిది ఈరోజున దాదాపుగా 200 అడుగులు లోపలికి వెళ్తే గాని, తాగునీరుకు గాని, సాగు నీరుకు గాని రాని పరిస్థితి ఉంది. గత మూడు సంవత్సరాలలో పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు ద్వారా తాగటానికి, సాగుకి నీరు ఇస్తామన్నామో, మరి మేమంతా కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకోవలసిన అవసరముంది. అధ్యక్షా, గతంలో బాటసారులు వీధి వెంబట వెళ్తూ ఉంటే దాహం అయి ఎవరైనా గుప్పెడు నీళ్లు అడిగితే ఆ ఇంట్లో ఉన్నవారు ఒక గ్లాసెడు మంచినీరు ఇస్తే చాలా కృతజ్ఞతాభావంతో చూసి జన్మ జన్మలా ఫలానా రైతు కుటుంబం నుంచి తాగటానికి నీరు ఇచ్చారు, (బెల్) మేము వారికి రుణపడి ఉంటాము అని చెప్పేసి వాళ్లు పదే పదే తలుచుకుంటూ ఉంటారు. ఈరోజు పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు ద్వారా మేము ఇన్ని జిల్లాల్లో తాగునీరు, సాగునీరు ఉపయోగించుకుంటూ ఉన్నందుకు ప్రజలందరం కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆరోగ్యాన్ని, అలాగే ఆశీర్వాదాన్ని అందించాలని ప్రజలందరి తరపునా, మేము కూడా కోరుకుంటూ, ఈరోజున ఏదైతే ఈ పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు ద్వారా జూన్ నెల మొదటి వారంలో నీరు ఇవ్వడానికి ఏమి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారో మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. అలాగే చివరి మాసంలో ఈ పట్టిసీమ ద్వారా వచ్చే నీటి ద్వారా చెరువులు నింపుకోటానికి ఏమైనా ఏర్పాట్లు చేశారా అని మీద్వారా మంత్రిగారైన శ్రీ దేవినేని ఉమా మహేశ్వరరావు గారిని అడుగుతున్నానని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: విష్ణుకుమార్ రాజుగారు.

శ్రీ పెన్మత్త విష్ణుకుమార్ రాజు (విశాఖపట్నం ఉత్తరం): అధ్యక్షా, ముందుగా తమరికి, ఈ సభలో ఉన్న సభ్యులందరికీ కూడా నా హృదయపూర్వకమైన నమస్కారాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. అట్లాగే నూతనంగా మంత్రివర్గంలో చేరిన తర్వాత, ఒకసారైతే జి.ఎస్.టి గురించి సభను ఏర్పాటుచేసుకోవటం జరిగింది. కానీ ఇప్పుడు ఒక ఫుల్ ఫెడ్జ్ సమావేశాలు జరుగుతున్నాయి కాబట్టి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి, అట్లాగే వారి మంత్రులందరికీ కూడా నా అభినందనలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. అధ్యక్షా, పట్టినీమ అనేది ఒక చరిత్ర. ఇదేదో క్వశ్చన్ అండ్ ఆన్సర్తోటి సరిపెట్టడమనేది అంత సబబు కాదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి పేరు ఈ రాష్ట్రంలో చిరస్థాయిగా ఉండేటట్లు మొత్తం మనమంతా అసెంబ్లీలో ఒక తీర్మానం చేయవలసిన అవసరముంది అధ్యక్షా.

(ఈ సమయంలో సభ్యులంతా బల్లలు చరిచారు)

ఎందుకంటే అధ్యక్షా, ఇదివరకు పట్టినీమ ప్రాజెక్టు గురించి మాట్లాడి, పట్టినీమ చేద్దామూ, పెడతామూ అని చెప్పినప్పుడు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నవారు పట్టినీమ ఏంటీ, అదేదో ఒక పాంటూన్ మీద పెట్టి నీళ్లు తోడేయటమే, ఎత్తిపోతల పథకం ఏంటీ అని ఏదో ఒక విచిత్రమైన విమర్శలు చేయటం జరిగింది. అప్పుడు వాళ్ళ విచిత్రమైన విమర్శలు వారి జ్ఞానానికి, విజ్ఞతకే వదిలేయటం జరిగింది. ఇప్పుడు పట్టినీమ లేకపోతే 13 లక్షల ఎకరాలకి సాగునీరు లేకుండా ఉండే పరిస్థితి వచ్చేది, అట్లాగే కృష్ణా జిల్లాలో ఆఖరికి కైకలూరులో మా మంత్రివర్గులు ఉన్న ఊరులో కూడా ఆక్వాకల్చర్ మొత్తం నాశనమైపోయేది. Aquaculture is a backbone for this State. ఈ పట్టినీమ మూలానే చాలా అద్భుతమైన ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని పట్టినీమ ప్రాజెక్టుని ప్రపోజ్ చేసిన ముఖ్యమంత్రిగారికి మరొకసారి హృదయపూర్వకమైన ధన్యవాదాలను తెలియజేసుకుంటున్నాము. అట్లాగే మంత్రివర్గులు కూడా ఎంతో శ్రద్ధతో ఈ పట్టినీమ ప్రాజెక్టును విజయవంతంగా పూర్తిచేసినందుకు వారికి కూడా ధన్యవాదాలను తెలియజేసుకుంటున్నాము.

(ఈ సమయంలో సభ్యులంతా బల్లలు చరిచారు)

అధ్యక్షా, వర్షాకాలంలో సుమారు 3,000 టిఎంసీలు వృధాగా సముద్రంలోకి పోయేటప్పుడు, ఇప్పుడు మన టార్గెట్ 100 టిఎంసీలు. అయినప్పటికీ కూడా 85 టిఎంసీలను మళ్లించి ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం యొక్క గ్రోత్ కు పాటుపడిన ఈ ఆలోచనా సరళిని కూడా మనం గుర్తించవలసిన

అవసరముంది. దీంట్లో పాలుపంచుకున్న అధికారులకు, కాంట్రాక్టర్లకు కూడా తప్పనిసరిగా మనం అభినందనలు తెలియజేయవలసిన బాధ్యత అయితే ఉంది. ఇందాక తమరికి చెప్పిన విధంగా, ఈ సమావేశాలు అయ్యేలోపల ఒక తీర్మానం కూడా మనం పెట్టవలసిన అవసరముందని చెప్పి మీద్వారా అందరికీ తెలియజేస్తున్నాను.

(ఈ సందర్భంలో శాసన వ్యవహారాల శాఖా మంత్రి శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు.)

MR SPEAKER: Yes, Minister for Legislative Affairs.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు (ఆర్థిక మరియు శాసన వ్యవహారాల శాఖా మంత్రి): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినది వాస్తవం. ఎందుచేతంటే ఈ పట్టిసీమ పథకం మీద చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడాలనేటువంటి ఇంట్రస్టు చూపించారు. అంచేత మేము స్వల్పకాలిక చర్చ కొరకు నోటీసు కూడా ఇచ్చాము. క్వశ్చన్ ను కన్వర్ట్ చేసి, క్వశ్చన్ అవర్, టీ బ్రేక్ అవ్వగానే ఈ ఇష్యూని తీసుకోవలసిందిగా దయచేసి కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఓకే. స్టార్డ్ క్వశ్చన్ రూపంలో కాకుండా షార్ట్ డిస్కషన్ కు వెలితే సభ్యుల అందరూ మాట్లాడటానికి అవకాశం ఉంటుంది. Now, we will go the next question. Question No.3288, Minister for Social Welfare and Empowerment.

ప్రశ్న నెం.3288

అంబేడ్కర్ స్మృతివనం ప్రాజెక్టు

శ్రీమతి ఉప్పలలేటి కల్పన - ఎం.ఎల్.ఏ.

గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

ఎ) రాష్ట్రరాజధాని, అమరావతి వద్ద ప్రభుత్వం చేపట్టే ప్రతిపాదిత అంబేడ్కర్ స్మృతివనం ప్రాజెక్టు యొక్క పూర్తి వివరాలేమిటి?

బి) అంబేడ్కర్ స్మృతివనం ప్రాజెక్టును శీఘ్రంగా పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి?

గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ నక్క ఆనందబాబు గారి) సమాధానం:

ఎ) డా. బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ స్మృతివనంను అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం ఉత్తరువులను జారీ చేసింది. అందులో రూ.97.69 కోట్లు అంచనా వేసిన వ్యయంతో డా.బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ 125వ జయంతికి సంబంధించి సంవత్సరం అంతటా జరిగే ఉత్సవాలలో భాగంగా, 125 అడుగుల డా.బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ విగ్రహం, ఒక మెమోరియల్ పార్కు, కన్వెన్షన్ సెంటర్, బుద్ధిష్టు ధ్యాన కేంద్రం మరియు గ్రంథాలయం మొదలైన వాటిని ఏర్పాటు చేయడం చేరివున్నాయి.

బి) డా. బి.ఆర్. అంబేడ్కర్ స్మృతివనం ఏర్పాటుకు గుంటూరు జిల్లా, తుళ్లూరు మండలంలోని శాఖమూరు, ఐనఓలు గ్రామాల మధ్య 20.00 ఎకరాల విస్తీర్ణం గల భూమిని కేటాయించడమయింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ పారిశ్రామిక మౌలిక సదుపాయాల సంస్థ (ఏపిఐఐపి) ఈ ప్రాజెక్టు అమలు సంస్థగా మరియు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ డైరెక్టరును నోడల్ అధికారిగా నియమించడమయింది. ప్రాజెక్టు పని అమలుకు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ డైరెక్టరు మరియు ఎపిఐఐపి మేనేజింగ్ డైరెక్టరు మధ్య అవగాహనా ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకొని, ఒక ప్రాజెక్టు మేనేజ్మెంట్ కన్సల్టెన్సీ (పిఎంసి) ని నియమించడమయింది. బృహత్ ప్రణాళిక మరియు ఆకృతులు ఖరారు దశలో ఉన్నాయి. ఆకృతులను ఖరారు చేయడానికి డా.బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ స్మృతివనం ఆకృతిపై అభిప్రాయాలు/సూచనలను సేకరించడానికి ఇటీవల భాగస్వాముల సమావేశం కూడా జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఉప్పులేటి కల్పనగారు.

శ్రీమతి ఉప్పులేటి కల్పన (పామర్రు): నమస్కారం అధ్యక్షా, ప్రపంచ మేధావి, రాజ్యాంగ నిర్మాత డా.బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ గారి స్మృతివనం దళితులకు ఒక ఆలయం. పవిత్ర ఆలయం ఇది. ఇది దళితుల కళ. కొత్త రాష్ట్రం ఏర్పడి, కొత్త రాష్ట్రానికి రాజధాని ఎప్పుడైతే రాబోతుందో అప్పుడే దళితులందరం కూడా ఇలాంటి కళ ఎప్పుడు నిజమౌతుందా అని ఎదురు చూశాము. మేము అడక్కుండానే, అనుకున్నదానికంటే ఎక్కువగా, 125వ జయంతి సందర్భంగా 125 అడుగుల విగ్రహం, రూ.97.69 కోట్ల నిధులు, 20 ఎకరాల భూమి కేటాయించి తేది:14.04.2017న గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు ఎంతో పవిత్రంగా బౌద్ధ గురువులతోనూ, బిక్షువులతోనూ శంఖుస్థాపన చేయించి ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు.

దళిత జాతి అందరం వారికి రుణపడి ఉన్నాం, కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాం. డా.బి.ఆర్ అంబేద్కర్ గారి స్మృతివనంలో మన కొత్త రాజధానికి ఇంకా గుర్తింపు పెరుగుతుంది అధ్యక్షా. మన ముఖ్యమంత్రి గారి కల ఏదైతే ఉందో world class రాజధాని, అదేవిధంగా ప్రపంచ మేధావి డా.బి.ఆర్ అంబేద్కర్ గారి స్మృతివనంతో, ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేనివిధంగా నూతన రాజధానిలో ఇంత ప్రాముఖ్యత సంతరించుకున్న స్మృతివనం నిర్మాణం కూడా చరిత్రలో నిలిచిపోతుందని నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఇది మన రాజధానితోపాటు చారిత్రక కట్టడంగా నిలిచిపోతుంది. ఇది తెలుగుదేశం పార్టీకి, మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికి, దళితులపట్ల ఉన్న గౌరవం, ప్రేమ, అంకితభావానికి నిదర్శనమని తెలియజేస్తున్నాను. దీనికి దళిత జాతి అందరం కూడా ఆయనకు పాదాభివందనం చేస్తున్నాం అధ్యక్షా.

మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ, దీనికి సంబంధించి ఎమ్మెల్యేలతో, ఎంపీలతో, అధికారులతో గతంలో కొన్ని సమావేశాలు ఏర్పాటుచేసి వారి అభిప్రాయాలు తీసుకోవడం జరిగిందని, స్మృతివనంలో భారీ విగ్రహంతోపాటు గ్రంథాలయం, ఓపెన్ ఆడిటోరియం, మెమోరియల్ పార్క్, బుద్ధిస్ట్ ధ్యాన కేంద్రం ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు చెప్పారు అధ్యక్షా. ఇంకొక దానిని కూడా కలిపితే బాగుంటుందని మేము అనుకుంటున్నాం. థియేటర్ ను నిర్మించి, వచ్చిన సందర్భాలకు ఆయన జీవిత విశేషాలను, documentary film ను రోజుకు రెండు సెషన్స్ లో చూపిస్తే బాగుంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాం. అయితే ఈ నిర్మాణం ఆకృతులపై, ఈ సమావేశంలో అందరి అభిప్రాయాలు తీసుకుంటామని మంత్రి గారు చెప్పడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈ నిర్మాణంపై నిర్ణయం తీసుకుంటున్నామని చెప్పారు.

(బెల్)

రాజధాని నిర్మాణంతోపాటు దీనిని కూడా త్వరతగతిన నిర్మాణం చేయాలని మేము కోరుతున్నాం. భూ విషయంలో గానీ, నిధుల విషయంలో గానీ, అదనంగా ఏ అవసరాలైనా సర్దుబాటు చేసి త్వరతగతిన నిర్మాణం చేపట్టాలని దళిత జాతి మొత్తానికి ఇదే ఒక కోరికగా, కలగా ఉన్న దానిని నిజం చేయాలని ముఖ్యమంత్రివర్యులు శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారిని, మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆనందరావు గారు.

శ్రీ అయితాబత్తుల ఆనందరావు (అమలాపురం): అధ్యక్షా, డా.బి.ఆర్ అంబేద్కర్ గారి 125 అడుగుల విగ్రహాన్ని, అమరావతిలో స్మృతివనం ఏర్పాటుచేయడానికి ఈవేళ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు భూమి పూజ చేసి నిర్ణయం తీసుకున్నారో, ఈ సందర్భంగా శాసనసభ వేదికగా ఈరోజు ఈ కార్యక్రమం

గురించి మాట్లాడుకోవడం చాలా అదృష్టం అధ్యక్షా. ఎందుకంటే ఇటీవల ఐక్యరాజ్య సమితి డా.బి.ఆర్ అంబేద్కర్ గారిని ప్రపంచ మేథావిగా గుర్తిస్తూ ఆయన జయంతి ఏప్రిల్ 14వ తేదీన “ప్రపంచ విజ్ఞానదినం” గా ప్రకటించడం జరిగింది అధ్యక్షా. ప్రపంచవ్యాప్తంగా గుర్తింపు ఆవిధంగా వస్తే, ఈరోజు ఇక్కడ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన ఈ కార్యక్రమానికి మేమందరం గర్వంగా ఫీల్ అవుతున్నాం అధ్యక్షా.

డా.బి.ఆర్ అంబేద్కర్ గారిని కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎప్పుడూ దగ్గరకు రానివ్వలేదు. ఆరోజు రాజ్యాంగ రచనా కమిటీ అధ్యక్షుడు అయ్యే విషయంలో గానీ, పార్లమెంటుకు వచ్చే విషయంలో గానీ, అన్ని విషయాలలో కూడా అంబేద్కర్ గారిని అడ్డుకున్న పార్టీ ఏదైనా ఉంది అంటే అది కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్షా. అలాంటి సందర్భంలో ఈరోజు ఈ భారతదేశంలో అనేక కొత్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడినప్పటికీ, ఏ రాష్ట్రంలోనూ, ఎక్కడ కూడా దక్కనివిధంగా ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ కొత్త రాష్ట్రంలో, అమరావతి నగరంలో 125 అడుగుల విగ్రహాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఏర్పాటు చేస్తున్నారంటే, ఇది యావత్తు దళిత జాతి భారతదేశ వ్యాప్తంగా, ప్రపంచవ్యాప్తంగా గర్వంగా, గొప్పగా చెప్పుకునే సందర్భమని మీకందరికీ తెలియజేస్తున్నాను.

ఈరోజు భారతదేశం ప్రజాస్వామ్యదేశంగా, ఒక శాంతియుత దేశంగా ముందుకుపోతుందంటే కారణం మహానుభావుడు డా.బి.ఆర్ అంబేద్కర్ గారు రాసిన రాజ్యాంగం అధ్యక్షా. అది ఒక సామాజిక రాజ్యాంగంగా, ఇంకా వెయ్యి ఏళ్లు అయినా ఈ భారతదేశంలో ఈ ప్రజాస్వామ్యం ఇలాగే వర్ధిల్లేలాగా, ఈ శాంతిని కాపాడేలాగా ఆయన రాశాడు కాబట్టి, కాంగ్రెస్ పార్టీ గానీ, గత ముఖ్యమంత్రి డా.వైఎస్ రాజశేఖర్ రెడ్డి గానీ దళితులను ఎప్పుడూ వెన్నుపోటు పొడవడమే గానీ, వారికి ఎప్పుడూ సహాయపడ లేదు. కానీ ఎప్పుడూ టీడీపీ అధికారంలో ఉంటే, ఎప్పుడూ శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటే ఎప్పుడూ మాత్రమే దళితులకు సరైన గుర్తింపు వచ్చిందన్న విషయం ఈ సందర్భంగా చెబుతున్నాను.

ఆనాడు జీఎంసీ బాలయేగి గారు లోక్ సభ స్పీకర్ గా గానీ, కెఆర్ నారాయణ గారు రాష్ట్రపతిగా అయిన విషయంలో గానీ, శ్రీమతి ప్రతిభా భారతి గారు అసెంబ్లీ స్పీకర్ గా అయిన విషయంలో గానీ, శ్రీ కాకి మాదవ రావు ప్రభుత్వ చీఫ్ సెక్రటరీ అయిన విషయంలో గానీ, ఎస్సీ కార్పొరేషన్ ను బలోపేతం చేయడం విషయంలో గానీ, అంబేద్కర్ ఓవర్ సీస్ విద్యా పథకంలో వందలాది దళిత విద్యార్థులను విదేశాలకు పంపించే విషయంలో గానీ, ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ ను సక్రమంగా ఖర్చుపెట్టడంలో గానీ, ఎస్సీ సంక్షేమాన్ని నిజంగా అభివృద్ధి చేయడంలో గానీ, ఆ ఘగత, గొప్పదనం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి

దక్కుతుంది. కాబట్టి యావత్ దళిత జాతి ఆయనకు రుణపడి ఉన్నామని ఈ సందర్భంగా తెలుపుతున్నాను అధ్యక్షా.

(అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

MR. SPEAKER : Vishnu Kumar Raju garu, please be brief.

శ్రీ పెన్నత్త విష్ణుకుమార్ రాజు : అధ్యక్షా, భారత రాజ్యాంగ నిర్మాత డా.బి.ఆర్. అంబేడ్కర్ గారిని గౌరవిస్తూ, కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రక్రియ చాలా హర్షదాయకం అధ్యక్షా. కేంద్ర ప్రభుత్వం గౌరవ ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోదిగారు, డా.బి.ఆర్. అంబేడ్కర్ గారిని గౌరవిస్తూ ఆయన జ్ఞాపకార్థం “పంచతీర్థ” అనే పేరుతో ఐదు ప్రదేశాలను అభివృద్ధి చేస్తోంది. మొదటిది ఆయన జన్మించిన ప్రదేశం “మెహూ (Mhow)” అనే గ్రామం మధ్యప్రదేశ్‌లో ఉంది, దానిని అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. రెండవది, లండన్‌లో ఆయన భవంతిలో ఉంటూ చదువుకున్న ప్రదేశాన్ని మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేత కొనిపించి, దానిని అభివృద్ధి చేసి ఆయన స్మారకార్థం ఇతర దేశాలలో కూడా అత్యంత ఘన నివాళి అర్పించిన కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, నరేంద్ర మోది గారికి మేము అభినందనలు తెలియజేయాల్సిన బాధ్యత ఉంది అధ్యక్షా.

నాగ్‌పూర్‌లో ‘దీక్షాస్థల్’ ను కూడా అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. తరువాత ఆయన చనిపోయిన ప్రదేశం కొలాబ (Colaba) ముంబాయిలో ఉంది, దానిని కూడా అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. అలాగే ఆయన స్మారకార్థం మనదేశ రాజధాని దిల్లీలో ఒక అద్భుతమైన కన్వెన్షన్ సెంటర్‌ని కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వం డా. బి.ఆర్. అంబేడ్కర్ గారిపై ఉన్న అత్యంత ప్రేమతో, వారు మన రాజ్యాంగాన్ని నిర్మించారు కాబట్టి వారి జ్ఞాపకార్థం అందరికీ అందుబాటులో ఉండాలనే ఉద్దేశంతో చేపట్టిన కార్యక్రమాలు అధ్యక్షా.

అదేవిధంగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అంబేడ్కర్ స్మృతివనం ప్రాజెక్ట్ చేపట్టడం కూడా మనం నిజంగా గర్వించదగ్గ విషయం అధ్యక్షా.

(బెల్)

అలాగే ఈ ప్రాజెక్ట్‌ని తొందరగా పూర్తి చేసి డా.బి.ఆర్. అంబేడ్కర్ గారికి ఘన నివాళి అర్పించడానికి ఆంధ్ర రాష్ట్రం పూర్తి ప్రయత్నం చేస్తోంది. ఇంకా తొందరగా చేయాల్సిన అవసరం ఉందని మీ ద్వారా అందరికీ తెలియజేసుకుంటున్నాను అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రావణ్ కుమార్ గారూ..

శ్రీ తెనాలి శ్రావణ్ కుమార్ (తాడికొండ): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. బాబా సాహెబ్ అంబేడ్కర్ గారి స్మృతివనం ప్రాజెక్ట్ వివరాలను గౌరవ మంత్రివర్యులు నక్కా ఆనందబాబు గారు తెలియజేశారు, ధన్యవాదాలు. ఈ ప్రాజెక్ట్ యొక్క రూపకల్పన ఈ అసెంబ్లీలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు బాబా సాహెబ్ అంబేడ్కర్ 125వ జయంతి ఉత్సవాలను ఏడాదిపాటు నిర్వహించాలని, అంబేడ్కర్ ఆలోచనా విధానాన్ని ఈ శాసనసభలో చర్చించడానికి కొంత సమయం కేటాయించి, తద్వారా చేపట్టాల్సిన కార్యక్రమాలను ఇదే అసెంబ్లీలో కూర్చోని మనం మాట్లాడుకున్నప్పుడు నాకు ఒక విషయం గుర్తుకొస్తుంది.

ఉ.10.25

డా.బాబాసాహెబ్ ఆలోచనలు చెప్పాల్సిన ఈ సందర్భంలో నూచనలు, సలహాలు ఇవ్వాలి. ఈ సందర్భంలో ఒక చిన్న కారణంతో ప్రధాన ప్రతిపక్షం ఈ సభకు గైర్హాజరు కావడాన్ని ఈ సభలోని సభ్యులందరూ, రాష్ట్ర ప్రజలు, ముఖ్యంగా అంబేడ్కర్ అభిమానులు మరచిపోలేరని నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. సోదర శాసనసభ్యులు చెప్పినట్లుగా అంబేడ్కర్ గారు కేవలం దళితజాతికే కాదు, ఈ దేశంలో మహోన్నత భారతీయుడు బాబాసాహెబ్ అంబేడ్కర్ గారు. అనేక రంగాలలో ప్రతిభా పాటవాలను ప్రదర్శించి ఒక దళిత నాయకుడిగా రాజకీయాలలోకి వచ్చినప్పటికీ మహిళలపట్ల, కార్మికులపట్ల గానీ, రాజ్యాంగ నిర్మాతగా గానీ, ఒక గొప్ప పార్లమెంటేరియన్ గా, ఒక న్యాయకోవిదునిగా గానీ, రాజనీతిజ్ఞునిగా గానీ అనేక సంస్కరణలు తీసుకొచ్చిన ఒక గొప్ప మానవతావాది. అంతేకాదు, ఈ దేశానికి బౌద్ధమే శరణ్యమని, బుద్ధుడు చూపించిన మార్గమే శరణ్యమని, హేతుబద్ధతతోనే ఏ విషయాన్ని అయినా ఆలోచించాలని చెప్పారు. అంతేకాదు, సమానత్వం కలిగి ఉండాలని కబీర్ చెప్పిన ఆలోచనా విధానాన్ని సామాజిక విప్లవంగా అన్ని జాతులు, కులాలు, మతాలు, ఇతర వర్గాలను కూడా కలిపి అందరూ స్త్రీలను కూడా గౌరవించాలనే ఆలోచనా విధానం అంబేడ్కర్ గారికి ఉంది. ఆ ఆలోచనా దృక్పథాన్ని ప్రతిబింబించే విధంగా ఈ స్మృతివనం డిజైన్ రూపొందించడం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి దూరదృష్టిని అర్థం చేసుకోవచ్చునని తెలియజేసుకుంటున్నాను. డా.బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ గారి ఆలోచనా విధానం ఈ దేశానికి శరణ్యమని మనందరికీ తెలుసు. దురదృష్టవశాత్తు భారతదేశ రాజకీయాలలో గానీ, రాజకీయ పార్టీలు గానీ ఏ ఒక్క జాతీయ నాయకుడు ఉన్నా కూడా కులాలకు ఆపాదించే పరిస్థితి నుంచి ఈరోజు అంబేడ్కర్ గారి ఔన్నత్యం ఏ స్థాయికి వెళ్లిందంటే, అది లెఫ్ట్ పార్టీ కావచ్చు, రైట్ పార్టీ కావచ్చు, అతివాద పార్టీలు కావచ్చు, ఇతర ఏ సంఘాలు కూడా అంబేడ్కర్ గారిని స్మరించకుండా ఏ కార్యక్రమాలను కూడా చేసుకోలేని పరిస్థితి దాపురించింది. కులం ప్రాతిపదిక మీద ఒక జాతిని నిర్మించలేమని వారు చెప్పారు. అది వాస్తవం. మనందరిదీ భారత జాతి. మనం భారతీయులం. అటువంటి ఆలోచనా విధానంతో

అంబేడ్కర్ గారు పనిచేశారు. కాబట్టి ఆ ఆలోచనా విధానాన్ని మనందరం మరింత ముందుకు తీసుకెళ్ళాలి.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచిస్తున్నట్లుగా, కల కంటున్నట్లుగా మన రాజధాని నగరం అంతర్జాతీయ నగరంగా రూపొందించబోతోంది. అటువంటిచోట బాబాసాహెబ్ ఆలోచనలలో ముఖ్య భాగమైన బౌద్ధ ఆలోచనా విధానాన్ని పాటించాలి. బుద్ధుని ఆలోచనలు ఈ ప్రాంతంలో మారుమోగాయి. బౌద్ధం నడయాడిన నేల ఇది. ఆచార్య నాగార్జునుని ఆలోచనలన్నింటినీ కూడా ఈ ప్రాంతంలో ప్రతిబింబింపజేసి ఇక్కడ ఒక విశ్వవిద్యాలయాన్ని కూడా గతంలో ప్రారంభించడం జరిగింది. అటువంటి చోటనే బౌద్ధ ధ్యాన కేంద్రాని ఇక్కడ ఏర్పాటుచేయాలనే ఆలోచన చేయడం కూడా అభినందించదగినది. ఒక చిన్న విషయం చెప్పి ముగిస్తాను.

అంబేడ్కర్ ఓవర్సీస్ విద్యా పథకాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టారు. అంబేడ్కర్ గారి దార్శనికతను మనం ఒక్క మాటలో చర్చించుకోవాలి. అంబేడ్కర్ గారు అమెరికాలో, లండన్ లో, జర్మనీలో కూడా చదువుకున్నారు. ఇప్పుడు మన దేశంలోని విద్యార్థులు ఇక్కడ అందించే ఉపకారవేతనంతో విదేశాలలో ఉన్నత విద్యను అభ్యసించి అక్కడే కోట్ల రూపాయలు సంపాదించుకుంటూ మన దేశానికి రాకుండా అక్కడే పౌరసత్వం తీసుకుంటున్న ఈ రోజులలో, గతంలో విదేశాలలో ఉన్నత విద్యను అభ్యసించి మన దేశంలోనే వారి చదువును, విజ్ఞానాన్ని వాడినవారు డా.అంబేడ్కర్ గారు. వారిని స్ఫూర్తిగా తీసుకోవాలి. వారు ఇక్కడ ఎదుర్కొన్న అనుభవాలను కూడా సానుకూల దృక్పథంతో తీసుకొని పరిష్కార మార్గాలను అనేకం చూపించారు. వారి గురించి అధ్యయనం చేయడానికి ఒక అధ్యయన కేంద్రం ఏర్పాటుచేయడంతోబాటు అక్కడ ఒక లైబ్రరీ కూడా పెడతామంటున్నారు. అందుకు చాలా సంతోషం. రీడింగ్ హాల్, డిజిటల్ సిస్టమ్ తోబాటు ప్రాజెక్టర్స్ తోబాటు ఆయన జీవిత విశేషాలతోబాటు ఆయన వివిధ రంగాలలో మహిళలు, కార్మికుల హక్కులకోసం పాటుపడ్డారు. హిందూ కోడ్ బిల్లులో మహిళలకు హక్కుల గురించి, మహిళలు దత్తత తీసుకొనే హక్కు గురించి, తల్లిదండ్రుల నుంచి మహిళలు హక్కు పొందేవాటి మీద ఆయన చేసిన కృషి ఈరోజు తెలుగుదేశం పార్టీకి మార్గదర్శకమైనది. ఆ దిశలో ఎన్టీ రామారావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు మహిళలకు తల్లిదండ్రుల ఆస్తిలో సమానహక్కు కల్పించడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మహిళా సాధికారతకోసం ప్రస్తుతం వేలాది కోట్ల రూపాయల నిధులు కేటాయిస్తున్నారు. అది అంబేడ్కర్ గారు వేసిన తాత్విక పునాది అని తెలియజేస్తున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు అంబేడ్కర్ గారి ఆలోచనలకు ప్రతిరూపంగా ఇప్పుడు ఏర్పాటుచేయబోయే స్మృతివనం ఉంటుంది. కేవలం 125 అడుగుల విగ్రహం ఏర్పాటుచేయడమే కాదు, దాని వెనుక ప్రభుత్వం ఆలోచన విధానాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. అంబేడ్కర్ గారి 125వ జయంతి సందర్భంగా రూ.96కోట్లతో 125 అడుగుల ఎత్తు గల విగ్రహం ఏర్పాటుచేయాలని నిర్ణయించారు. సోదరి కల్పన గారు చెప్పినట్లుగా అవసరమనుకుంటే రూ.125 కోట్లు అయినా ఖర్చు పెడితే సింబాలిక్ గా ఉంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను.

అంబేద్కర్ రచనలు, ప్రసంగాలను గతంలో తెలుగు అకాడమీ ప్రచురించింది. కానీ ప్రస్తుతం అవి అందుబాటులో లేవు. అధ్యయనం చేయాలంటే మరలా వాటిని సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ ద్వారా ముద్రించాలని సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారికి మీద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కాబట్టి వారి జీవిత విశేషాలను డాక్యుమెంటరీ రూపంలో భద్రపరచాలని ప్రత్యేకంగా కోరుకుంటూ నాకు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి.డేవిడ్ రాజు (ఎర్రగొండపాలెం): అధ్యక్షా, మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారి నాయకత్వంలో ఈరోజు భారతదేశంలో ఎక్కడా లేనటువంటి విధంగా నూతనంగా నిర్మిస్తున్న రాజధాని నగరంలో డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్గారి స్మృతివనం, 125 అడుగుల అంబేద్కర్గారి విగ్రహం ఏర్పాటుచేయడమనేది భారతదేశ రాజకీయాలలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించబడవలసిన అంశం. ఆ ఘనత మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారికే దక్కుతుంది. అంబేద్కర్గారి స్మృతివనం గానీ, 125 అడుగుల అంబేద్కర్గారి విగ్రహం ఏర్పాటు గానీ, మన రాష్ట్రంలోనేగాక మనదేశంలోని కేవలం దళిత వర్గాలకే పరిమితం కాకుండా రాష్ట్రంలోని అయిదుకోట్ల మంది ప్రజలు కూడా ముఖ్యమంత్రిగారి చర్యను అభినందిస్తున్నారు, హర్షిస్తున్నారు. మన రాష్ట్రంలో అంబేద్కర్గారికి గౌరవం దక్కింది అంటే కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలలోనే. కీ.శే. నందమూరి తారకరామారావుగారు తెలుగుదేశం పార్టీని స్థాపించినప్పటినుంచి డా.అంబేద్కర్గారి ఆశయాలకు అనుగుణంగా దళిత పేద వర్గాలను ఆర్థికంగా, సామాజికంగా, రాజకీయంగా అన్ని రంగాలలో కూడా ముందుకు తీసుకొచ్చిన ఏకైక ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మాత్రమే. అలాగే డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్గారికి భారతరత్న అవార్డు వచ్చిన సందర్భం కూడా గతంలో ఎన్టీ రామారావుగారు నేషనల్ ఫ్రంట్ చైర్మన్ గా ఉన్న సమయంలోనే వచ్చింది. ఆ విషయం మనమెవరం కూడా మరచిపోకూడదు. ముఖ్యమంత్రిగారు చేపట్టిన ఈ కార్యక్రమం చరిత్రలో నిలిచిపోతుంది. ఈ సందర్భంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి మీద్వారా ఒక విజ్ఞాపన చేయదలచాను. మీరు అంబేద్కర్గారి స్మృతులు నూతన రాజధానిలో ఉండే విధంగా చేస్తున్నారు. దళితులకోసం డా.అంబేద్కర్గారు బాబూ జగ్జీవన్ రాంగారు మాల, మాదిగ వర్గాల మధ్య ఐక్యతకోసం కృషి చేశారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ వర్గాలలోని అన్ని ఉపకులాలకు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు.

ఉ.10.35

గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా చంద్రబాబు నాయుడు గారి నాయకత్వంలో దళితవాదల అభివృద్ధి జరుగుతున్నది. మనం ఎవరం కూడా కలలో ఊహించని విధంగా ఈనాడు దళితవాదల్లో చక్కని సిమెంట్ రోడ్ల నిర్మాణం చంద్రబాబు గారి నాయకత్వంలో జరుగుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్: స్పీజ్ కన్క్లూడ్.

శ్రీ పాలపర్తి డేవిడ్ రాజు: అన్ని నియోజక వర్గ కేంద్రాల్లో ఎస్సీ సబ్ప్లాన్ నిధుల ద్వారా డా.బి. ఆర్.అంబేద్కర్, బాబు జగజ్జీవన్ రామ్ గారి పేర్ల మీద ఆడిటోరియంలు నిర్మిస్తే చాలా బాగుంటుందని ఈ సందర్భంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్షా, ఈరోజు డా.అంబేద్కర్ స్మృతివనం గురించి మాట్లాడుకోవడం చాలా సంతోషం. ఇప్పుడే మంత్రి గారు సమాధానం కూడా చెప్పారు. గౌరవ శాసనసభ్యులు చాలా మంది ఈ ప్రాజెక్టుపై వారి యొక్క మనోభావాలను చెప్పారు. అంబేద్కర్ గారు ఒక వర్గానికో, కొంత మందికో ప్రతినిధి కాదు. భారతదేశం యొక్క ఆస్తి, సంపద, రాబోయే భావితరాలకు కూడా ఆదర్శంగా, స్ఫూర్తిదాయకంగా, శాశ్వతంగా ఉండే వ్యక్తుల్లో మొదటి వ్యక్తి అంబేద్కర్ గారని మీకు తెలియచేస్తున్నాను.

(అధికారపక్ష సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ బల్లలు చరిచారు)

అధ్యక్షా, ఆ రోజు అంబేద్కర్ గారు ఆలోచించిన విధానం చూస్తే ఎవరైతే సమాజంలో బాగా వెనుకబడి ఉన్నారో, బాగా అట్టడుగున ఉన్నారో అలాంటి వారిని పైకి తేవడం కోసం, పెడవ్యాల్లు కులాలు, తెగలకు, వెనుకబడిన వారికి రిజర్వేషన్లు వచ్చాయంటే ఆరోజున ఆయన ఆలోచించిన విధానం. ఆ విధానం ప్రకారమే ఈరోజున మనం ఈ వర్గాలను పైకి తీసుకుని రావడమే కాకుండా సముచితమైన న్యాయం జరిగే పరిస్థితి వచ్చింది. ఆయన కూడా తమ జీవితంలో అంటరానితనాన్ని స్వయంగా అనుభవించారు. అడుగడుగున అవమానాలు భరించారు. కానీ ఎన్ని సమస్యలు వచ్చినా వ్యక్తిత్వాన్ని ఎక్కడా కోల్పోకుండా తనకంటూ ఒక ప్రత్యేకతతో బ్రతికారు. అచంచల విశ్వాసంతో ఆయన ముందుకు పోయారు కాబట్టి రాజ్యాంగం రాశారు. ఆ రాజ్యాంగంలో పొందుపరచిన అంశాలను మనం అమలు చేస్తున్నాం. ఆయన 125వ జన్మదినం సందర్భంగా, దేశం మొత్తం అంబేద్కర్ గారి 125వ జన్మదినోత్సవం జరుపుకుంటున్న సందర్భంలో మనం కూడా ఆలోచించాం. కొత్త రాష్ట్రం, నవ్యాంధ్రప్రదేశ్, ఏ విధంగా ఆయన స్ఫూర్తి శాశ్వతంగా ఈ గడ్డపైన ఉండాలనుకుని, అందుకు అనుగుణంగా ఆలోచించి 125 అడుగుల ఎత్తు కలిగిన విగ్రహం పెట్టి పలానా సమయంలో ఈ నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ లో ఈ విగ్రహం పెట్టారని అనుకునే విధంగా ఉండాలని దీనికి రూపకల్పన చేశాం. ఇప్పుడే శ్రావణ్ కుమార్ గారు చెప్పినట్లుగా ఈ ప్రాంతానికి ఒక చరిత్ర ఉంది. 2000 సంవత్సరాల కంటే ముందు అమరావతి ఒక లాజిస్టిక్ హబ్ గా సౌత్ ఈస్ట్ ఏసియన్ కంట్రీస్ కి ఉండటం, కల్చరల్ గా ఆలోచిస్తే ఇక్కడి నుంచే బుద్ధిజమను ఓవర్సీస్ అంతా పంపించిన పరిస్థితి ఉంది. ఆరోజు ఆచార్య నాగార్జున గారు రాష్ట్రంలో బుద్ధిజమకు మొట్ట మొదటి డాక్టర్. ఒక డాక్టర్ గా ఉండి బుద్ధిజమ ప్రాక్టీస్ చేయడమే కాకుండా ఇక్కడొక యూనివర్సిటీ పెట్టడం ద్వారా చైనా, థాయ్ లాండ్, జపాన్ లాంటి దేశాలకు బుద్ధిజం వెళ్ళిందంటే వారి కృషి, చొరవే దానికి కారణం. అదే సమయంలో అంబేద్కర్ గారు స్ట్రాంగ్ గా బుద్ధిజాన్ని

నమ్మారు, స్వీకరించారు. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే ఈ రెండూ ఈ ప్రాంతంలో శాశ్వతంగా గుర్తుండే విధంగా విగ్రహాన్ని స్థాపించుకుంటున్నాం.

అధ్యక్షా, 20 ఎకరాల భూమిలో రూ.100 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి దేశంలో ఎక్కడా చేయని విధంగా బ్రహ్మాండమైన స్ఫూర్తిదాయక స్మారక చిహ్నంగా ఇది తయారు చేస్తున్నామని మీకు తెలియచేస్తున్నాను. ఇందులో చాలా ప్రావిజన్స్ కూడా పెట్టాం. అంబేద్కర్ లైబ్రరీ పెట్టి అందులో 10,000 పుస్తకాలు ఉండే విధంగా లైబ్రరీ పెట్టి, ఇంటర్నెట్ సౌకర్యం కూడా కల్పిస్తున్నాము. అంబేద్కర్ గారి మీద సాహిత్యం రాయాలన్నా, లేకపోతే అధ్యయనం చేయాలన్నా అవకాశం ఉండే విధంగా ఏర్పాటు చేయమని ఆదేశాలిచ్చాం. ఆ ప్రకారమే చేస్తున్నారు. జీవితంలో ఆయన సాధించిన విజయాలన్నీ పెద్దయెత్తున సేకరించి, సందర్శకులు అవన్నీ చూసి స్ఫూర్తిని పొందే విధంగా ఒక థియేటర్ను పెట్టమన్నాం. ల్యాండ్ స్కేపింగ్, గార్డెన్స్ వంటివన్నీ పెద్ద యెత్తున పెట్టడమే కాకుండా మెడిటేషన్ హాలు కూడా పెట్టి 500 మంది మెడిటేషన్ చేసే విధంగా ఒక కార్యక్రమం పెట్టాం. 2000 మంది చూసే విధంగా ఓపెన్ ఎయిర్ థియేటర్ నిర్మించి మంచి ఫంక్షన్ చేసుకునే విధంగా మంచి ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. కెపిఎంజీ కంపెనీని కన్సల్టెంట్గా పెట్టుకున్నాం. వాళ్లు ఒక నివేదిక కూడా ఇచ్చారు. ఎపిఐఐసీకి బాధ్యతలను అప్పజెప్పాం. వాళ్లు పని చేస్తున్నారు. ఇంకా ఇంఫ్రావీమెంటు ఉండాలని ఆదేశాలిచ్చాను. ఇప్పటికే రెండు, మూడు సమావేశాలు నిర్వహించుకుని ఫౌండేషన్ వేయడమే కాకుండా ఏమేమి చేయాలో అన్ని డైరెక్షన్స్ ఇచ్చాం. ఇవన్నీ తుది దశకు వచ్చాయి. వచ్చే వారం మరలా సమావేశానికి పిలుస్తున్నాను. డిజైన్లు, రిపోర్టు తీసుకుని వస్తారు. అవన్నీ పరిశీలించాక వీలైనంత తొందరలో ఈవీసీ కాంట్రాక్టు పిలుస్తాం. అదైన తరువాత డిసెంబర్ మొదటి వారంలో ఇవన్నీ చేసి 12 నెలల్లో విగ్రహం స్థాపించాలని, 18 నెలల్లో ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయాలని ఆదేశాలిస్తున్నాం. ఇప్పటికే రూ.45 కోట్లు ఎపిఐఐసీకి డబ్బులు కూడా డిపాజిట్ చేయడం జరిగింది. నిధుల సమస్య కూడా లేదు. కేవలం చెప్పడమే కాకుండా శాశ్వతంగా, స్ఫూర్తిదాయకంగా మిగిలిపోయే విధంగా, భావి తరాలకు ఆదర్శంగా ఈ ప్రాజెక్టు ఉంటుంది. ఇంతకుముందు రాష్ట్రంలోని చాలా మంది మిత్రులు మాట్లాడినట్లుగా తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకుడు, తెలుగుదేశం పార్టీ స్థాపించిన ఎన్టీ రామారావు గారు చాలాసార్లు అంబేద్కర్ గారే నాకు స్ఫూర్తి అని, పార్టీ పెట్టడానికి కూడా అంబేద్కర్ గారే ఆదర్శం అని చెప్పడం జరిగింది.

(బ్రెజరీ బెంచెస్ నుండి సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేశారు)

అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం పార్టీ అంబేద్కర్ గారిని గౌరవించేందుకు అనేక ప్రయత్నాలు చేస్తోంది. ఆరోజు ఎన్టీ రామారావు గారి నాయకత్వంలో నేషనల్ ఫ్రంట్ గవర్నమెంటు వచ్చినప్పుడు అప్పటి వరకూ అంబేద్కర్ గారికి భారతరత్న ఇవ్వకపోతే మొదటిసారి అంబేద్కర్ గారికి భారతరత్న ఇప్పించింది ఆరోజున ఎన్టీ రామారావు గారు, నేషనల్ ఫ్రంట్ గవర్నమెంటు. తరువాత కూడా అంబేద్కర్ గారి

ఫోటోను పార్లమెంటులో పెట్టకపోతే ఎన్డిఎ గవర్నమెంటు వచ్చిన తరువాత పార్లమెంటులో ఆయన ఫోటోను పెట్టడం జరిగింది. ఈరోజు ఏదైతే అంబేద్కర్ విగ్రహం పెడుతున్నామో ఇది ఒక విచిత్రమైన ఆలోచన. ఆ విగ్రహం 125 అడుగులు ఉంటుంది. అంబేద్కర్ గారి 125వ జన్మదినం సందర్భంగా మనం పెడుతున్నాం. ఇది శాశ్వతంగా గుర్తుండిపోయే విధంగా చేస్తామని మీద్యారా సభలోని సభ్యులకు, ప్రజలందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR.SPEAKER: Question No.3346 (3) Minister for Municipal Administration.

ప్రశ్న నెం.3346(3)

రాష్ట్రంలో అమృత పథకం

శ్రీ వనమాడి వెంకటేశ్వరరావు -ఎం.ఎల్.ఏ.,

గౌరవనీయులైన పురపాలక పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

- రాష్ట్రంలో అమృత పథకం క్రింద చేర్చిన పట్టణాలు ఎన్ని ;
- నదరు పట్టణాలలో అమృత పథకం క్రింద చేపడుతున్న పనుల పురోగతి ఏమిటి ;
- నిధులు లభ్యంగా ఉన్నప్పటికీ ఆ పనులను సత్తనడకన చేపడుతున్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చినదా ;
- అయితే, ఆ పనులను వేగవంతం చేసి పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకోనున్న చర్యలేమిటి?

పురపాలక పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి.నారాయణ) :

- రాష్ట్రంలో అమృత పథకం క్రింద 32 పట్టణాలను చేర్చడమయింది. జాబితాను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.
- అమృత పథకం క్రింద నీటి సరఫరా, మురుగు పారుదల, సెప్టేజి నిర్వహణ, వరద నీటి కాలువలు, పార్కుల ప్రాజెక్టులను చేపట్టడమవుతున్నది. అమృత పథకాన్ని మార్చి, 2020 నాటికి పూర్తి చేయాల్సివుంది. అయితే, 2019, మే నాటికి అన్ని ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలు తీసుకుంటున్నది.
- ప్రభుత్వం అమృత ప్రాజెక్టుల పురోగతిని క్రమం తప్పకుండా పర్యవేక్షిస్తున్నది.

అమృత క్రింద మంజూరైన ప్రాజెక్టుల సంఖ్య	-	181
టెండర్లను పిలిచిన ప్రాజెక్టుల సంఖ్య	-	144
ప్రారంభమైన ప్రాజెక్టుల సంఖ్య	-	93
పూర్తయిన ప్రాజెక్టుల సంఖ్య	-	4

ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

అమృత పట్టణాల జాబితా

జిల్లా		యు.ఎల్.బి	
1	శ్రీకాకుళం	1	శ్రీకాకుళం
2	విజయనగరం	2	విజయనగరం
3	విశాఖపట్నం	3	విశాఖపట్నం
4	తూర్పు గోదావరి	4	రాజమండ్రి
		5	కాకినాడ
5	పశ్చిమ గోదావరి	6	తాడేపల్లిగూడెం
		7	భీమవరం
		8	ఏలూరు
6	కృష్ణా	9	విజయవాడ
		10	మచిలీపట్నం
		11	గుడివాడ
7	గుంటూరు	12	తెనాలి
		13	గుంటూరు
		14	నరసరావుపేట
		15	చిలకలూరిపేట
8	చిత్తూరు	16	తిరుపతి
		17	శ్రీకాళహస్తి
		18	చిత్తూరు
		19	మదనపల్లి
9	ప్రకాశం	20	ఒంగోలు

10	నెల్లూరు	21	కావలి
		22	నెల్లూరు
11	కడప	23	కడప
		24	ప్రొద్దుటూరు
12	అనంతపురము	25	తాడిపత్రి
		26	అనంతపురము
		27	ధర్మవరం
		28	హిందూపూర్
		29	గుంతకల్
13	కర్నూలు	30	నంద్యాల
		31	ఆదోని
		32	కర్నూలు

శ్రీ పి.నారాయణ: అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానంగా ఈ రాష్ట్రంలో మొత్తం 110 మునిసిపాలిటీలు ఉంటే అందులో లక్ష కంటే ఎక్కువ జనాభా కలిగిన మునిసిపాలిటీలు 32 ఉన్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం నార్మల్ ప్రకారం ఆ 32 పట్టణాలను ఈ అమృత పథకం క్రింద చేర్చడమయింది. రెండవ ప్రశ్నకు సమాధానంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం విధించిన గడువు మార్చి, 2020 నాటికి అమృత పథకం పూర్తి చేయాలని అంటే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2019, మే నాటికి పూర్తి చేసేలా అంటే 10 నెలలు ముందుగా పూర్తి చేసే విధంగా ఈ పథకాన్ని రచించడం జరిగింది.

అమృత పథకంలో వాటర్ సస్టే, మురుగు పారుదల-సెప్టిజీ నిర్వహణ, వరద నీటి కాలువలు, పార్కులు అనే నాలుగు అంశాలను తీసుకోవడం జరిగింది. వీటిలో వాటర్ సస్టేకి రూ.2526 కోట్లు, మురుగు పారుదల - సెప్టిజీ నిర్వహణకు రూ.793 కోట్లు, వరద నీటి కాలువలకు రూ.350 కోట్లు, పార్కులకు రూ.83 కోట్లు మొత్తం రూ.3,754 కోట్లు ఈ పథకం కింద పెట్టడం జరిగింది. వాటర్ సస్టే కొరకు 52 ప్రాజెక్టులను మంజూరు చేస్తే అందులో 48 ప్రాజెక్టులకు టెండరు ప్రక్రియ పూర్తయింది. కేవలం 4 ప్రాజెక్టులు మాత్రమే మిగిలి ఉన్నాయి. అందులో 34 ప్రాజెక్టులు గ్రౌండ్ అయ్యాయి. మురుగు పారుదల - సెప్టిజీ నిర్వహణలో మొత్తం 25 ప్రాజెక్టులుంటే, 24 ప్రాజెక్టులకు టెండరు ప్రక్రియ పూర్తైంది. కేవలం ఒక్క ప్రాజెక్టు మాత్రమే మిగిలి ఉంది. వరద నీటి కాలువలకు 7 ప్రాజెక్టులుంటే, 7 ప్రాజెక్టులకు టెండరు ప్రక్రియ పూర్తైంది.

అదే విధంగా పార్కులకు సంబంధించి 97 ప్రాజెక్టులు ఉంటే దాంట్లో 65 ప్రాజెక్టులు పూర్తయ్యాయి. ఈ విధంగా మొత్తం 181 ప్రాజెక్టులు ఉంటే అందులో 144 ప్రాజెక్టులకు టెండర్ ప్రక్రియ పూర్తయ్యి మరొక 93 ప్రాజెక్టులు గ్రౌండ్ అయ్యాయి. మిగిలిన 37 ప్రాజెక్టులు ప్రాసెస్లో ఉన్నాయి. అయితే, ఇందులో ప్రధానంగా మనకు 2015-16లో ఇచ్చిన విజయవాడ వాటర్ సప్లై ప్రాజెక్టు. అది 24x7 ఉంటే దానిని పిపిపి మోడ్లో చేయాలనుకున్నాము. అయితే స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులు ఆ ప్రాజెక్టును ఆ విధంగా వద్దు, రెగ్యులర్ ప్రాజెక్టుగా చేయమన్నారు. అందువల్ల డిపిఆర్ను మార్చడం వల్ల కొంత ఆలస్యం అయ్యింది. అదేవిధంగా చిత్తూరులో ఎన్టీఆర్ జలాశయం నుంచి వాటర్ను తీసుకునే విధంగా ఫస్ట్ డిపిఆర్ను తయారు చేశారు. అయితే అక్కడి నుంచి వాటర్ కంటిన్యూస్గా ఉండదనే ఉద్దేశంతో ముఖ్యమంత్రి గారు అడవిపల్లె నుంచి తీసుకోమని ఆదేశించడంతో, డిపిఆర్ కొంత మార్పు చేయడం వల్ల ఆలస్యమైయ్యింది. అదే విధంగా తాడిపత్రిది కూడా గండికోట నుంచి వాటర్సోర్స్ తీసుకునే ఏర్పాటు చేయడం వల్ల డిపిఆర్ను మార్చడం జరిగింది. అదేవిధంగా నెల్లూరు ప్రాజెక్టును మరో వారం రోజుల్లో టేక్స్ చేయడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా సివరేజీ అండ్ సెప్టిజి తిరుపతిలో తీసుకుంటే, అలైన్మెంటును మార్చమని స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులు కోరిన నేపథ్యంలో డిపిఆర్ను మార్చడం వల్ల ఆ మార్పు జరిగింది. అయితే ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో కూడా ఈ ప్రాజెక్టులన్నీ 2019 మే నాటికి పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వనమాడి వెంకటేశ్వర రావు (కాకినాడ నగరం): అధ్యక్షా ఈరోజు రాష్ట్రంలో ఎవరైతే పేదవాళ్లు ఉన్నారో వారికి రూ.200కే కుళాయినిచ్చి మంచి నీళ్లను ఇవ్వాలనే ఆలోచనతో ఏదైతే పథకాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టిందో అందుకు ఈ ప్రభుత్వానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ముందుగా ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో ఎవరైతే పేదవాళ్లు ఉన్నారో గతంలో మంచి నీళ్ల కోసం కూలి పనులకు కూడా వెళ్లకుండా నీళ్ల కోసం ఎప్పుడు వీధి కొళాయి వస్తుందా అని ఎదురుచూసిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. అలాంటిది ఈరోజు ప్రభుత్వం రూ.200కే కుళాయిని ఇస్తుందంటే అందరూ కూడా ఆసక్తితో ధరఖాస్తు చేసుకొని, ఎప్పుడు కుళాయిలను ఏర్పాటు చేస్తారా అని ఎదురు చూస్తున్నారు. అయితే ఇందులో చిన్న ఇబ్బందులు కూడా ఉన్నాయి. గౌరవ మంత్రి గారికి సంబంధిత ముఖ్యకార్యదర్శి గారికి కూడా గతంలో కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఈ పథకాన్ని 2020 నాటికి పూర్తి చేయాలి, కానీ 2019 నాటికే పూర్తి చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. కానీ అనుకున్న స్థాయిలో క్షేత్ర స్థాయిలో పనులు ముందుకు వెళ్లడం లేదు. దానికి కారణం, ఈ పథకం ప్రకారం ఆ ఇంటికి వెళ్లి కుళాయిని ఇవ్వాలన్నప్పుడు డాక్యుమెంటేషన్ అడుగుతున్నారు. ఏదైతే పేదవాడికి పట్టానిచ్చినది ఉందో,

ఆ పట్టా వారి తాత పేరునో, తండ్రి పేరునో ఉంటుంది. అయితే ఇప్పుడున్న వారి పిల్లలకి ఆ డాక్యుమెంటేషన్లో వారి పేర్లు ఉండకపోవడం వల్ల డాక్యుమెంటేషన్ ఉంటేనే ట్యాప్ కనెక్షన్ ఇస్తామని చెప్పడంతో ఆ పథకం ముందుకు వెళ్లడం లేదు. ఎవరికైతే డాక్యుమెంటేషన్ కరెక్టుగా ఉంటుందో, పట్టా వారి పేరున ఉంటుందో వారికే ట్యాప్ కనెక్షన్ని ఇవ్వడం జరుగుతుంది. దాని వల్ల జాప్యం జరుగుతుంది. కాబట్టి దీని విషయంలో కొంత వెనులుబాటునిచ్చి, ఎవరైతే ఆ ఇంట్లో ఉండి, రేషన్ కార్డు ఉంటుందో వాళ్లకు, ఆ రేషన్ కార్డును బేస్ చేసుకొని ట్యాప్ కనెక్షన్ను ఇచ్చే విధంగా చూస్తే, ఈ పథకం ముందుకు వెళ్లుతుందని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా, గతంలో కంటే ఈరోజున ట్యాప్ కనెక్షన్లు బాగా పెరుగుతున్నాయి. మా కాకినాడ నగరంలో చూస్తే ఈరోజు 40 వేల కనెక్షన్లను ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంది. వాడకం పెరుగుతుంది. ఆ పెరుగుదలకు అనుగుణంగా స్టోరేజీ ట్యాంకులకు కూడా ముందుగానే స్థల సేకరణ చేసి, దానికి తగిన విధంగా ముందుగానే ప్రణాళికలను తయారు చేసుకుంటేనే ఈ పథకం ముందుకు వెళుతుంది తప్ప లేకపోతే మనం ఫెయిల్ అవుతామని నా ఆలోచన. అయితే ఈరోజున మేము ఇంటింటికి వెళ్లి ప్రజా సమన్వయాలను అడిగి తెలుసుకుంటున్నాము. తెలుసుకున్నప్పుడు, ఎవరైతే ఈ రూ.200 కనెక్షన్ కొరకు ధరఖాస్తు చేసుకున్నారో, వాళ్లందరూ ఈ ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నారు. అయితే, ఈ డాక్యుమెంటేషన్ విషయంలో ఏవైతే ఇబ్బందులు ఉన్నాయో, వాటిని కొంత సవరించి అవకాశమిస్తే పనులను తొందరగా పూర్తి చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేసుకుంటూ, గతంలో కూడా ఈ విషయం పైన మాట్లాడటం జరిగింది. ప్రతిపక్షం వారు సభలో లేనప్పటికీ, వారి నియోజక వర్గాలు కూడా ఇందులో ఉన్నాయి. ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్న అభివృద్ధి పక్షాన, ఈ రాష్ట్ర ప్రజలందరూ భవిష్యత్తులో కూడా ఈ ప్రభుత్వం పక్షానే ఉంటారు. ఈ పథకాన్ని అన్ని నియోజకవర్గాల్లో, ప్రతిపక్షాలు లేనప్పటికీ వారి నియోజక వర్గాల్లో కూడా పనులను పూర్తి చేసి ప్రజల పక్షాన ముందుకు వెళ్లాలని వారి పక్షాన కూడా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి (రాజమండ్రి గ్రామీణం): అధ్యక్షా, అరకొర నిధులతో ఇబ్బంది పడుతున్న అనేక ప్రధాన నగరాలకు మంచినీరు-మురుగునీటి పారుదల వ్యవస్థ కోసం ఏర్పాటు చేసిన అమృత పథకం ఒక అమృతం లాంటిదని నేను భావిస్తున్నాను. కాకపోతే ఈ పథకంలో ఉన్న కొన్ని లోటుపాట్లను సరిచేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఒకటి టైమ్బౌండ్ కార్యాచరణతో ప్రాజెక్టులు పూర్తి కావాలి. గత అనుభవాల దృష్ట్యా ఇది చాలా ఆలస్యమవుతుంది. ఒకటి, టెండర్ ప్రక్రియలో లేటు అవుతున్నాయి. ఇన్ఫ్లామేషన్లో కూడా లేటు అవుతున్నాయి. మళ్లా టెక్నికల్ కమిటీకి వచ్చిన

తర్వాత కూడా అవార్డ్ ఇవ్వడంలో కూడా లేటు అవుతున్నాయి. ఈ మధ్య జీఎస్ టీ వచ్చిన తర్వాత కొన్ని టెండర్లను రద్దు చేయడం, మరలా పిలవడం ఇవన్నీ కూడా చాలా కాలయాపన అవుతుంది. మనకు సీజన్ ఇక్కడి నుంచి మొదలు పెడితే ఆరు నెలలు, మిగతా ఆరు నెలలు వర్షా కాలంలో ఈ డ్రైనేజీ వ్యవస్థ పని చేయలేదు. అందువల్ల నేను గౌరవ మంత్రి గారిని కోరేదేమంటే, ఒకటి కాలయాపన లేకుండా సత్వరమే ఈ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. దాని మీద ఎలాంటి కార్యాచరణను రూపొందిస్తారు. రెండోది, గతంలో ఉన్న ఎస్ టి పిలను సరిగా చేయడం లేదు. పురాతన పద్ధతుల్లోనే సివరేజ్ ట్రీట్ మెంటు ప్లాంట్ల నిర్మాణం చేయడం వల్ల దాని మేనేజ్ మెంటు ఇబ్బంది అవుతుంది. ఉదాహరణకు రాజమహేంద్రవరం ఉంది. 45 ఎంఎల్ డి మురుగు నీరు వస్తుంటే, కేవలం 30 ఎంఎల్ డి పోతే దాంట్లో 20 ఎంఎల్ డికి మాత్రమే ట్రీట్ మెంట్ చేస్తున్నారు. అలాంటి ప్రధానమైన నగరాల్లో మాకు వచ్చేదేమంటే ఒకటి గోదావరి కాలుష్యం. తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడా విన్నవించేదేమంటే ఒకటి గోదావరి కాలుష్యం. ఏదైతే గోదావరి డెల్టాకు వెళ్ళే మురుగు మొత్తం మా దగ్గర నుండి వెళ్ళి, పంట కాలవల్లోనూ, సాగునీరు కాలవల్లోకి వెళ్ళి కలవడం చాలా దురదృష్టకరం. దాని కోసం నేను ఒక ప్రాజెక్టును కూడా తయారు చేసి తమరికి సమర్పించడం జరిగింది. ఏదైతే మా చానెల్స్ ద్వారా గోదావరి కాలుష్యమవుతుందో, దానిని తొలగించడం కోసం రూ.700 కోట్లతో ఒక ప్రాజెక్టును వేసి, ఒక ప్రాధానమైన ప్రాజెక్టు అక్కడ. అది ఒక్కటే మెయిన్ సిటీకి సంబంధించి, మంచి నీటికి సంబంధించి, ఇవాళ మా వెంకటేశ్వరరావు గారు ఏదైతే చెప్పారో - కొన్ని సాంకేతికమైన ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. ఇవాళ రాజమహేంద్రవరంలో లక్ష కుటుంబాలు ఉంటే అపార్టుమెంట్ల కనెక్షన్లను కలుపుకొని కేవలం 38 వేల కనెక్షన్లు మాత్రమే ఉన్నాయి. అంటే ఎక్కడో కొంత తేడా వస్తోంది. డబ్ల్యుహెచ్ ఓ నార్మ్స్ ప్రకారం 135 లీటర్లను కంటిన్యూగా ఇస్తున్నా ఒక యూనిఫామ్ గా వెళ్ళడం లేదు. ఉదయం రెండు గంటలు, సాయంత్రం రెండు గంటలు ఇవ్వాలన్న చోట, 75 ఎంఎల్ డి ఇచ్చినా కూడా నీరు సరఫరా చేయలేకపోతే అటువంటి పొరపాట్లను సరిచేసుకోవాలి. ఏవైతే ఎనిమిది సంవత్సరాల క్రితం వేసిన పైపు లైన్లు అప్పుడే ఎందుకు పాడవుతున్నాయి? ఎన్ని సంవత్సరాలు ఉండాలి? ఆ పైపులైన్లు క్వాలిటీ పరంగా ఎందుకు దెబ్బతింటున్నాయి? మేము ఒకసారి చూశాము. ఒక 10 ఎంఎల్ డి ప్లాంట్ నుంచి ఒక పైపులైను వేశారు. ఇవాళ దానిని బ్రేక్ పోతుందని ప్రక్కన పెట్టిమళ్ళా క్రొత్త పైపులైన్ కోసం ఒక పదివన్నెండు కోట్లతో మళ్ళా అంచనాలను తీసుకొస్తున్నారు. అసలు వేసి పైపులైను ఎందుకు స్టాండర్డ్ కావడం లేదు? ఆ హెచ్ డి పైపులుగానీ ఏవైనా ఏ స్టాండర్డ్ పెడుతున్నాము? ఎలా ఫిక్స్ చేయాలి? అంటే మన ప్రభుత్వ ధనం వృధా అవుతుంది. ఇవాళ చాలాచోట్ల ప్రధానమైన సమస్య ఇది. ఎప్పుడో 70-80 సంవత్సరాల క్రితం వేసిన పాత పైపులైన్లు పాడైనప్పుడు ఆల్టర్నేటివ్ పైపులైన్లను

వేయకపోతే uniformity వెళ్ళదు. ఎక్కడా కూడా జోనల్ సిస్టం తెచ్చి అకౌంటబిలిటీని పెట్టడం లేదు. వాటర్ అకౌంటబిలిటీ లేదు. మీటర్ పెట్టడానికి వాళ్ళు ఒప్పుకోరు. కానీ ఎంతో కొంత మీటరింగ్ చేసి తక్కువ రేటైనా పెట్టకపోతే, వాటర్ ఖర్చుకి ఆదాయానికి పొంతన కుదరడం లేదు. కార్పొరేషన్ మీద, మునిసిపాలిటీ మీద భారం పడుతోంది. దాని మీద ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటారో తెలియజేయమని కోరుతున్నాము. ఒకటి, టెండర్ ప్రక్రియను సత్వరం పూర్తి చేసి, అన్నీ కూడా త్వరగా పూర్తి కావడానికి కార్యాచరణను రూపొందిస్తారా తెలియజేయమని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

10.55 A.M.

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రభాకర్ చౌదరి గారు.

శ్రీ వి.ప్రభాకర్ చౌదరి (అనంతపురం): థ్యాంక్యూ సార్. సార్, మొట్ట మొదట రూ.3,754.00 కోట్ల నిధులతో పురపాలక సంఘాల పరిధిలోని నగరాల్లో గానీ, మునిసిపాలిటీ ఏరియాల్లో గానీ ఈ అమృత్ పథకాన్ని అమలు చేయడం విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్నటువంటి ప్రత్యేక చర్యలకు అందులో ప్రధానమైన సమస్యల పరిష్కారం పైన ప్రభుత్వం దృష్టిసారింపినందుకు గానూ ప్రభుత్వాన్ని నేను అభినందిస్తున్నాను. మా జిల్లా ముఖ్య కేంద్రమైన అనంతపురంనందు ఒకనాడు అనేక దశాబ్దాలుగా వరద నీరు పోయేటటువంటిది ఈనాడు మురికి కాలువలాగా తయారైంది. అనేక దశాబ్దాలుగా ఆ కాలువ ద్వారా వరద నీరు ప్రవహించేడిది. ప్రధానంగా దాంట్లో గత దశాబ్ద కాలంగా మురికి నీరు ప్రవహించడం వల్ల మురికి కాలువగా మారిపోయింది. మురికి కాలువ ద్వారా మురుగు నీరు పోవడం ద్వారా గానీ, నగరంలో అండర్ గ్రౌండ్ డ్రైనేజ్ వ్యవస్థ లేకపోవడం వల్ల గానీ పారిశుధ్యం విషయంలో చాలా సమస్యలను నగర ప్రజానీకం ఎదుర్కోవడం జరుగుతోంది. కాబట్టి ఆ కాలువను ఆధునీకరించే అంశాన్ని కూడా అమృత్ పథకం క్రిందకు తీసుకువచ్చే విధంగా ఆలోచన చేయడం జరిగింది. రూ. 21.00 కోట్ల నిధులతో అమృత్ పథకం క్రింద sewerage, storm water and drinking water వంటివాటిని చేర్చడంతో పాటు, మురికి కాలువను ఆధునీకరించే అంశాన్ని కూడా పొందుపర్చడం జరిగింది. రూ. 21.00 కోట్లకు సంబంధించిన టెండర్లను గతంలో పిలవడం జరిగింది. మళ్ళీ రద్దు చేయడం కూడా జరిగింది. త్వరితగతిన టెండర్లను పిలిచి పనులను అమృత్ పథకం క్రింద చేర్చి సత్వరమే పూర్తి చేయాలని మీ ద్వారా నేను గౌరవ మంత్రి గారిని అభ్యర్థిస్తున్నాను. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 56 పార్కులను ఏర్పాటుచేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది కాబట్టి అందులో అనంతపురం నందు కూడా ఒక పార్క్ను ఏర్పాటు చేయాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని అభ్యర్థిస్తున్నాను.

సత్యరమే పరిశీలించి, చొరవ తీసుకుని పనులు చేపట్టవల్సిందిగా మరొకసారి కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిస్టర్ గారు.

శ్రీ పి.నారాయణ (పురపాలక శాఖా మంత్రి): అధ్యక్షా, సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఏదైతే కుళాయి కనెక్షన్లను ప్రతి పేదవాడికి ప్రభుత్వం ఇవ్వాలనుకున్నదో, అందు నిమిత్తం ఇప్పటికే సంబంధిత అధికారులకు instructions ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతి ఇంటికి అమృత్ స్కీమ్ క్రింద ఎటువంటి డాక్యుమెంట్స్ లేకుండా కుళాయి కనెక్షన్స్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. అమృత్ స్కీమ్ క్రింద నూటికి నూరు శాతం అందరికీ కుళాయి కనెక్షన్స్ను ప్రభుత్వం కల్పించడం జరుగుతుంది. అదే విధంగా రాజమహేంద్రవరం నందు ఏదైతే సెప్టిజ్ ఉందో అది యాక్చువల్ గా 45 M.L.D. అయితే 30 M.L.D. మాత్రమే వర్క్ చేస్తోందనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులు శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి గారు ప్రస్తావించారు. ఆ అంశానికి సంబంధించి తక్షణమే చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తూ, అనంతపురం నందు మురుకు కాలువ ఆధునీకరించే అంశానికి సంబంధించి పనుల నిమిత్తం ప్రభుత్వం రూ. 29.00 కోట్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది. దానిని కూడా ప్రభుత్వం వీలైనంత తొందరలో పూర్తిచేసి కచ్చితంగా, ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోనైనా సరే 2019 మే మాసాంతానికి అమృత్ స్కీమ్ క్రింద నడుస్తోన్న ప్రాజెక్టులన్నింటిని కంప్లీట్ చేయడం జరుగుతుందనే విషయాన్ని మీ ద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

MR SPEAKER: Question No. 3340 (04) Minister for Municipal Administration.....

ఎన్టీఆర్ పట్టణ గృహ నిర్మాణ వథకం

ప్రశ్ననెం. 3340

శ్రీ అనిల్ కుమార్ పోలుబోయిన,
ఎం.ఎల్.ఏ.,

గౌరవనీయులైన పురపాలక పరిపాలన శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

- ఎ) 'ఎన్టీఆర్' పట్టణ గృహ నిర్మాణ పథకం క్రింద నిర్మించిన గృహాల సంఖ్య ఎంత ;
- బి) లబ్ధిదారులు చెల్లించిన వాటా విరాళం మొత్తం ఎంత ;
- సి) కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మరియు లబ్ధిదారు భరించనున్న మొత్తంతో సహా ప్రతీ యూనిట్కు అయ్యే వ్యయం వివరాలు ఏమిటి ?

గౌరవ పురపాలక పరిపాలన శాఖ మంత్రి (డా. పి. నాగమణి)
గౌరవ సమాధానం :

- ఎ) ప్రధానమంత్రి ఆవాస యోజన (పిఎంఎవై)- ఎన్టీఆర్ నగర్స్ (పట్టణ గృహ నిర్మాణ ప్రాజెక్టు)-భాగస్వామ్యంతో భరించదగిన గృహ నిర్మాణం (ఎహెచ్పి) క్రింద 2015-16 మరియు 2017-18 సంవత్సరాలకు వరుసగా 1,20,106 గృహాలను మరియు 2,43,162 గృహాలను మంజూరు చేయడమయింది. మంజూరైన మొత్తం (3,63,268) గృహాలకు సంబంధించి 2,96,319 గృహాలకు టెండరును పిలువడమయింది. 1,04,554 గృహాలను ప్రారంభించడమయింది.

లబ్ధిదారు నేతృత్వ నిర్మాణ (బిఎల్సీ) అంశం క్రింద, 2015-16 మరియు 2017-18 సంవత్సరాలకు వరుసగా 73,041 మరియు 1,02,977 గృహాలను మంజూరు చేయడమయింది. మంజూరైన (1,76,018) గృహాలకుగాను 31,401 గృహాలు పురోగతిలో ఉన్నాయి.

- బి) ఈ పథకంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ.1.5 లక్షల సమకూరుస్తుంది.
కేటగిరి-I (300 చ.అ. ఎస్బిఎ) కోసం, బ్యాంకు రుణంతో కలుపుకుని లబ్ధిదారుని విరాళం రూ.2.65 లక్షలు.
కేటగిరి-II (365 చ.అ. ఎస్బిఎ) కోసం బ్యాంకు రుణంతో కలుపుకుని లబ్ధిదారుని విరాళం రూ.3.65 లక్షలు

కేటగిరి-III (430 చ.అ. ఎస్బిఎ) కోసం బ్యాంకు రుణంతో కలుపుకుని, లబ్ధిదారుని విరాళం రూ.4.65 లక్షలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మిగతా వ్యయాన్ని (రూ.2.30 లక్షల నుండి రూ.2.60 లక్షల వరకు)

లబ్ధిదారు భరించాల్సిన మొత్తం వ్యయంలో నుండి స్వల్ప భాగాన్ని అంటే కేటగిరి-I కోసం రూ.500/-లు, కేటగిరి-II కోసం రూ.50,000/-లు (నాలుగు (4) వాయిదాలు) మరియు కేటగిరి-III కోసం రూ.1,00,000/-లు (నాలుగు (4) వాయిదాలు) ముందస్తు చెల్లింపుగా వసూలు చేయడమయింది.

సి) భాగస్వామ్యంతో భరించదగిన గృహనిర్మాణ (ఎహెచ్పి) అంశం క్రింద ప్రతి యూనిట్ వ్యయాన్ని సవివరంగా దిగువ పట్టికలో చూపడమయింది.

వరుస సంఖ్య	కేటగిరి (చ.అలో ఎస్బిఎ)	మరి గృహం యూనిట్ (12 కాలం) ప్లాన్ రూ. లక్షలలో	జిఎస్టీ (3 కాలం-5వరకు) పెరుగుదల పరిపాలన ధాన్యం రూ. లక్షలలో	వెలుపలి మౌలిక నిర్మాణాలు మరియు కలెక్టర్ మొత్తం రూ. లక్షలలో	జిఎస్టీతో కలెక్టర్ మరియు మౌలిక నిర్మాణాలు రూ. లక్షలలో	వెలుపలి మౌలిక నిర్మాణ మరియు మొత్తం యూనిట్ వ్యయం రూ. లక్షలలో	కేంద్ర ప్రభుత్వ రుణం నల్లకీ రూ. లక్షలలో	బ్యాంకు రుణం కలెక్టర్ లబ్ధిదారుని విరాళం రూ. లక్షలలో	యూనిట్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం భరిస్తున్న మొత్తం రూ. లక్షలలో*	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	300	5.18	0.62	0.16	5.96	0.75	6.71	1.40	2.60	2.56
2.	365	5.82	0.70	0.17	6.69	0.75	7.44	1.50	3.60	2.29
3.	430	6.65	0.80	0.20	7.65	0.75	8.40	1.60	4.65	2.25

* ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఉచితంగా భూములను సమకూరుస్తుంది.

లబ్ధిదారు నేతృత్వ నిర్మాణ (బిఎల్సె) అంశం క్రింద ప్రతి యూనిట్ కోసం ఆర్థిక సహాయాన్ని దిగువ చూపడమయింది.

కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయం	-	రూ. 1.50 లక్షలు
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సహాయం	-	రూ.1.00 లక్ష
మొత్తం	-	రూ. 2.50 లక్షలు

అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం మొత్తం 5,39,286 హౌస్‌ను ఈ రాష్ట్రంలో పేదలకు ప్రభుత్వం శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. అందులో 2015-16 సంవత్సరానికి 1,93,147 గృహాలు, 2016-17 సంవత్సరానికి 3,46,139 హౌస్‌ను ప్రభుత్వం మంజూరు చేయడం జరిగింది. అందులో ఎ.హెచ్.పి. మరియు బి.ఎల్.సి. అనే రెండు కేటగిరిలున్నాయి. ఎ.హెచ్.పి. కేటగిరి క్రింద మంజూరైన గృహాలు 3,63,268 కాగా, బి.ఎల్.సి. కేటగిరి క్రింద 1,76,018 హౌస్‌ను సెలెక్ట్ చేయడం జరిగింది. అయితే, బి.ఎల్.సి.లో రూ. 2.50 లక్షలు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇస్తాయి. అందులో కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ. 1.50 లక్షలు ఇస్తుండగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 1.00 లక్ష కాగా, లబ్ధిదారులు వాళ్ళే కట్టుకునేట్టుగా నూచించడం జరిగింది. ఎ.హెచ్.పి.లో మాత్రం ప్రభుత్వమే కట్టేటట్టుగా చేయడం జరిగింది. వీటికి సంబంధించి మంజూరైన మొత్తం 3,63,268 గృహాల్లో 2,96,319 గృహాలకు గానూ టెండర్లను పిలవడం జరిగింది. అందులో 1,04,554 గృహాలు గ్రౌండ్ కూడా అయినాయి.

రెండవ ప్రశ్నకు సమాధానం, ఎవరికైతే ఈ హౌస్‌ను శాంక్షన్ చేస్తున్నామో ఇందులో మూడు రకాల హౌస్‌లున్నాయి. 300 చ.అ. సింగల్ బెడ్ రూమ్, 365 చ.అ. సింగల్ బెడ్ రూమ్ ఉండగా అందులో గది సైజ్ కొద్దిగా ఎక్కువగా ఉంటుంది. 430 చ.అ. డబుల్ బెడ్ రూమ్‌ల మాదిరిగా విభజించడం జరిగింది.

300 చ.అ. సింగల్ బెడ్ రూమ్ కావాలని ఎవరైతే కోరుకుంటారో వాళ్ళ కంట్రీబ్యూషన్ మొత్తాన్ని రూ. 2.65 లక్షలుగా ఫిక్స్ చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా 365 చ.అ. సింగల్ బెడ్ రూమ్ కొరకు ఎవరైతే దరఖాస్తు చేసుకుంటారో వాళ్ళు రూ. 3.65 లక్షల మొత్తాన్ని కట్టవల్సి ఉంటుందనే విధంగా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. అదేవిధంగా డబుల్ బెడ్ రూమ్ కావాలని ఎవరైతే కోరుకుంటారో వాళ్ళ షేర్ మొత్తం రూ. 4.65 లక్షలుగా ఫిక్స్ చేయడం జరిగింది.

మూడవ ప్రశ్నకు సమాధానం 300 చ.అ. హౌస్ ఏదైతే ఉందో దాని యొక్క యూనిట్ కాస్ట్ జి.ఎస్.టి. లేకుండా సగటున రూ. 5.18 లక్షలు వచ్చింది. ఆ మొత్తానికి జి.ఎస్.టి. కలిపితే మరో రూ. 62,000/- లు ప్లాన్ అవుతుంది. అదే విధంగా other expenditures అన్నింటిని తీసుకుంటే రూ. 16,000/- లు మొత్తం కలిపి రూ. 5.96 లక్షలు అవుతుంది. ఇది కాకుండా external infrastructure కు గానూ రూ. 75,000/- లు కలుపుకుని మొత్తం రూ. 6.71 లక్షలు అవుతుంది. దాంట్లో రూ. 1.50 లక్షలు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తుండగా, రూ. 2.65 లక్షలు ఎవరైతే లబ్ధిదారులు హౌస్‌ను తీసుకుంటున్నారో వాళ్ళు కట్టాల్సి ఉంటుంది. మిగతా మొత్తం రూ. 2.56 లక్షలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరిస్తుంది.

అదే విధంగా 365 చ.అ. సింగల్ బెడ్ రూమ్ తీసుకుంటే, అందు నిమిత్తం రూ. 5.82 లక్షలుగా టెండర్ అయింది. దానికి జి.ఎస్.టి. రూ. 70,000/- లు అవుతుంది. రూ. 17,000/- other expenditures కాగా మొత్తం కలిపి రూ. 6.69 లక్షలుగా ఫిక్స్ చేయడం జరిగింది. అదనంగా రూ. 75,000/- external infrastructure తో కలిపి మొత్తం రూ. 7.44 లక్షలు. అందులో రూ. 1.50 లక్షలు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తుండగా రూ. 3.65 లక్షలు లబ్ధిదారుడు కట్టుకోవాల్సి ఉంటుంది. అందులో రూ. 50,000/- లు ముందుగా కట్టుకుంటే మిగతా రూ. 3.15 లక్షలు లోన్ క్రింద ఇచ్చే ఏర్పాటును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తుంది. Over a period కట్టుకోవచ్చు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వాటా క్రింద రూ. 2.29 లక్షలు ఇస్తుంది. అదే విధంగా డబుల్ బెడ్ రూమ్ లో కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ. 1.50 లక్షలు ఇస్తుంది. రూ. 4.65 లక్షలు లబ్ధిదారుడు కట్టుకోవాల్సి ఉంటుంది. అందులో రూ. 1.00 లక్ష ముందుగా కట్టుకోవాల్సి ఉంటుంది. మిగతా రూ. 3.65 లక్షలు లోన్ క్రింద లబ్ధిదారుడికి ఇప్పించే ఏర్పాటును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తుంది. మిగతా మొత్తం రూ. 2.25 లక్షలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది. ఈ విధంగా ఈ పథకాన్ని ప్రభుత్వం రచించడం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆంజనేయులు గారూ...

శ్రీ జి.వి.ఆంజనేయులు (వినుకొండ): థ్యాంక్యూ వెరీమచ్ సార్. సార్, ఈ హౌసింగ్ స్కీమ్ నందు గత కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వ హయాంలో "రాజీవ్ గృహ కల్ప" స్కీమ్ పేరుతో ఆ ప్రాజెక్టులన్నింటినీ కూడా పూర్తి చేయకుండా ప్రజల దగ్గర నుండి, లబ్ధిదారుల దగ్గర నుండి వసూలు చేసిన మొత్తాన్ని కూడా తిరిగి వెనక్కి చెల్లించనటువంటి రోజులను కూడా మనం చూశాం. కానీ, ఈరోజున "ఎన్.టి.ఆర్. పట్టణ గృహ నిర్మాణం" స్కీమ్ క్రింద లక్షలాది ఇండ్లను నిర్మించే విషయంలో చాలా మంచి ప్రోగ్రెస్ లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్తోంది. ఆ విషయంలో మాకు చాలా సంతోషాన్ని కల్గించింది. ప్రత్యేకించి ఎక్కువ హౌసెస్ మంజూరును కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఈరోజున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మంచి విజయాన్ని సాధించినందుకు ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ప్రోత్సాహం, గౌరవ మునిసిపల్ శాఖ మంత్రి గారి ప్రత్యేక దృష్టి వలన, అట్లాగే గౌరవ ఉప రాష్ట్రపతి గారైన శ్రీ యం.వెంకయ్య నాయుడు గారు ఆనాడు కేంద్ర మంత్రిగా పనిచేసిన కాలంలో వారు చూపిన చొరవ వలన రాష్ట్రానికి పట్టణ హౌసింగ్ స్కీమ్ క్రింద ఎక్కువ గృహాలు మంజూరు కావడాన్ని మనమందరం కూడా సంతోషించదగ్గ విషయం. అన్నీ కూడా మంచి ప్రోగ్రెస్ లో ముందుకు వెళ్తున్నాయి. అయితే, ఇంకా కొత్తగా టెండర్లు పిలవాల్సినటువంటి పట్టణాలు ఉన్నాయి. వినుకొండ లాంటి అనేక మునిసిపాలిటీల పరిధిలో కొత్తగా టెండర్లను పిలిచి త్వరగా ప్రక్రియ పూర్తిచేసి అక్కడ కూడా గృహ

నిర్మాణాలను మొదలు పెట్టాలని కోరడంతో పాటు కొత్తగా మంజూరైన గృహాల విషయంలో కూడా తొందరగా టెండర్ ప్రాసెస్‌ను మొదలుపెట్టి సత్వరమే వాటి నిర్మాణాన్ని చేపట్టాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అట్లాగే అమృత్ సీమ్ క్రింద కేవలం పెద్ద పెద్ద మునిసిపాలిటీలే ఉన్నాయి. మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి తెలియజేసేదేమిటంటే, చిన్న చిన్న పట్టణాలు లోటు బడ్జెట్‌తో కొద్దిగా ఇబ్బంది పడుతున్నాయి. అట్లాంటి వాటిని కూడా అమృత్ సీమ్ లాంటి మంచి సీమ్ క్రిందకు చేర్చి వాటికి మంచి నీటి సౌకర్యం వంటిది కల్పించాలని కోరుతున్నాను. అలాగే, మునిసిపాలిటీ పరిధిలో కొన్ని పబ్లిక్ కుళాయిలతో పాటు రూ. 200/- లు కుళాయి కనెక్షన్ క్రింద కడుతోన్న బి.పి.ఎల్.కు సంబంధించిన కనెక్షన్స్‌ను గత కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వ హయాంలో అవసరమైనన్ని ఇవ్వకపోవడం వల్ల ప్రజల్లో కొంత అసంతృప్తి ఉంది. కానీ, ఈరోజున తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారం చేపట్టాక ప్రజలకు అవసరమైన ప్రతి ఒకటి ప్రభుత్వం కల్పిస్తుందనే ఉద్దేశంతో ప్రజలందరూ ఎదురుచూస్తున్నారు. కొన్ని మునిసిపాలిటీల్లో అమలు చేయడం కూడా జరిగింది. మిగిలిన మునిసిపాలిటీలన్నింటిలో కూడా సీమ్స్‌ను అమలు చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అలాగే స్మశానాల విషయంలో కూడా సార్. ఇప్పుడు గౌరవ మంత్రిగారైన శ్రీ నారా లోకేశ్ బాబు గారి వలన, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి వలన గ్రామసీమల్లో స్మశానాల అభివృద్ధి జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా క్రిస్టియన్స్ స్మశానాల అభివృద్ధితో పాటు, హిందూ మరియు ముస్లిమ్ స్మశానాలను అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. ఒక్కో స్మశానం అభివృద్ధికి గానూ ప్రభుత్వం రూ. 10.00 లక్షలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా MGNREGS పథకం క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చే నిధులను కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సద్వినియోగం చేసుకోవడం జరిగింది. అయితే, మునిసిపాలిటీ విషయంలో మాత్రం క్రిస్టియన్, హిందూ స్మశానాల అభివృద్ధికి, అలాగే ముస్లిమ్ కబర్‌స్టాన్ అభివృద్ధికి తోడ్పాటు అందించడంతో పాటు వాటిని ఆధునికీకరించాల్సిన అవసరముంది. అందు నిమిత్తం ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా నిధులను వెచ్చించాలని, గౌరవ మంత్రి గారు అందు నిమిత్తం ప్రత్యేక దృష్టి సారించాలని, అన్ని మునిసిపాలిటీల్లోని క్రిస్టియన్, హిందూ స్మశానాలకు మరియు ముస్లిమ్ కబర్‌స్టాన్ల ఏర్పాటుకు సత్వరమే స్థలాలు మరియు అభివృద్ధికి నిధులు కేటాయించి పనులు చేపట్టినట్లైతే తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రభుత్వంలో ప్రజలకు మంచి మేలు చేకూరుతుంది. అందుకు గానూ ప్రభుత్వానికి అయ్యే బడ్జెట్ తక్కువ కాగా ప్రజలకు చాలా ఎక్కువ ఉపయోగం చేకూరుతుందని కూడా మీద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

11.05 AM

మిస్టర్ స్పీకర్ : పి.జి.వి.ఆర్ నాయుడు ..

శ్రీ పి.జి.వి.ఆర్. నాయుడు (విశాఖపట్నం పశ్చిమం): అధ్యక్షా అర్బన్ హౌసింగ్ చాలా మంచి స్కీమ్ అధ్యక్షా. ప్రాజెక్టులు ఒక వైపు కడుతున్నా ఎవరికి అయితే స్థలాలు ఉన్నాయో వారందరికీ కూడా ఇళ్లు మంజూరు చేస్తే అది ఇళ్ల స్కీమ్ అని, హౌసింగ్ లోన్స్ అని గతంలో మాట్లాడుకునే వారు. ఇప్పుడు హౌసింగ్ గ్రాంట్ కింద సబ్సిడీతో పూర్తి స్థాయిలో రూ.2.50 లక్షలు నేరుగా వారి బ్యాంకు ఖాతాలో జమచేయడం మొట్ట మొదటి సారిగా ఉంది. ఆ తరహాలో గత పది సంవత్సరాలుగా విశాఖ నగరంలో ఒక్క ఇల్లు కూడా నిర్మించిన దాఖలాలు లేవు. అటువంటిది మన ముఖ్యమంత్రి గారి చొరవతో దాదాపు యాభైవేల మందికి అంటే ఎవరైతే ప్రభుత్వ స్థలాల్లో గుడిసెలు, రేకుల ఇల్లు నిర్మించుకున్నారో అటువంటి వారందరికీ పూర్తి హక్కులతో పట్టాలు ఇచ్చాం. వారందరికీ ఈ స్కీమ్ పట్ల.. లబ్ధిదారుని ఖాతాలో సొమ్ము జమ చేస్తుండటం కారణంగా పూర్తి ఆదరణ వచ్చింది. “ఇంటింటికీ తెలుగుదేశం” కార్యక్రమం కింద ప్రజాప్రతి నిధులు వెళ్లిన సందర్భంలో చక్కని స్వాగతం లభించింది. గతంలో ఎన్నడూ లేనివిధంగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా హౌసింగ్ కు సంబంధించి ఇంతటి పాజిటివ్ రెస్పాన్స్ రావడం ఇదే మొదటిసారి. పూర్తి సబ్సిడీతో నేరుగా వారి ఖాతాల్లోకి ఒక గ్రాంట్ గా తీసుకువచ్చేటటువంటి పరిస్థితిని తీసుకువచ్చారు. కాబట్టి దీని సంఖ్య పెంచేందుకు నగరాల్లో ఎక్కువుగా ఇస్తే బాగుంటుంది. దీని గ్రాంట్ కు సంబంధించి గతంలో మన ప్రభుత్వంలో ముఖ్యమంత్రిగా శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు అనేక ప్రాజెక్టులు జి ప్లస్ త్రీ గాని టు గాని కట్టిన నిర్మాణాలు ఇప్పటికీ ఇరువై సంవత్సరాలు పూర్తి అయినందున కొంత డ్యామేజ్ కాబడి ఉన్నాయి. వాటికి మరమ్మత్తులు చేసుకునేందుకు ఏవైనా కొంత సొమ్మును మంజూరు చేసే అవకాశం ఉంటే మంజూరు చేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిస్టర్ గారు..

శ్రీ పి. నారాయణ: అధ్యక్షా గత ప్రభుత్వం మొదలు పెట్టిన, నిర్మించిన ఇళ్లు, 2007, 2008వ సంవత్సరంలో మొదలు పెట్టిన ఇళ్లను వారు 2011లో అత్యధిక భాగం ఇళ్లను నిలుపుదల చేయడం జరిగింది. అవి ఇప్పటికీ పూర్తి కాలేదు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆ ఇళ్లు అలాట్ కాబడిన వారిని జియోట్యాగింగ్ చేస్తూ రమ్మని పిలిచినప్పటికీ వారిలో అధిక సంఖ్యాకులు రాలేదు. అయినప్పటికీ అటువంటి ఇళ్లను ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకుని నిర్మాణాలు పూర్తి చేయడం జరిగింది. అయినప్పటికీ ఈ రాష్ట్రానికి 5.39 లక్షల ఇళ్లు మంజూరు చేశాం. వాటినన్నింటినీ గత ప్రభుత్వం తరహాలోనే కాకుండా

మంచి నాణ్యతా ప్రమాణాలతో నిర్మాణాలను పూర్తి చేయాలని, ప్రపంచంలో ఉండే అత్యాధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో సత్వరమే పూర్తి చేయాలనే సంకల్పంతో పరిశీలించినప్పుడు ది బెస్ట్ టెక్నాలజీ, హైక్వాలిటీ టెక్నాలజీ, వెరీ స్ట్రాంగ్ టెక్నాలజీ అయిన Shear wall Technology ని finalise చేశాం, ఆ టెక్నాలజీ ద్వారా కేవలం 15 మాసాలలో పూర్తి కాగలవు. ఇప్పటికే గ్రౌండ్ అయిన వాటిల్లో అరవై బ్లాక్స్ లో అనేక చోట్ల పూర్తి చేశారు. అంతే కాకుండా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన విధంగా ఎక్కడ అయితే హౌసెస్ కట్టారో అక్కడ బేసిక్ గా మౌలిక సదుపాయాలు అనగా అంతర్గత రహదారులు, వాటర్ నెట్, విద్యుత్ సదుపాయం కల్పించడం, సీవరేజీ, స్టోరమ్ వాటర్ పారుదల, అలాగే సోషల్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్, అంటే ఎక్కడైతే హౌసెస్ కడతారో అక్కడ కచ్చితంగా కమ్యూనిటీ హాలు నిర్మించాలని, ఒక స్కూలు ఉండాలని, హాస్పిటల్, కమర్షియల్ ప్లేస్, పార్కులు, ప్లే గ్రౌండ్ వంటివి అన్నీ ఉన్నప్పుడే అది నిజమైన గృహ సముదాయం అవుతుందని చెప్పారు. గత ప్రభుత్వాలు నిర్మించిన గృహ సముదాయాలలో, రాజీవ్ గృహ వసతుల్లోనూ ఎక్కడా కూడా ఇటువంటి సదుపాయాలు లేవు. కేవలం నాలుగు గోడలు కట్టి స్లాబ్ వేశారు. అలా కాకుండా కచ్చితంగా బేసిక్ అండ్ సోషల్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఉండాలని, ఒక గేటెడ్ కమ్యూనిటీ లాగా ఉండాలని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. వారి ఆదేశాలు మేరకు టెండర్స్ పిలిచి గ్రౌండ్ చేశాం. కచ్చితంగా 15 నెలలలోగా ఈ పనులన్నీ పూర్తి కాగలవు. లక్ష మంది కన్నా ఎక్కువ జనాభా ఉన్న చోట్ల అమృత్ సీమ్ వర్తింపబడుతుండగా, లక్షలోపు జనాభా ఉన్న చోట్ల ఏదన్నా ఒక సీమ్ వర్తింప జేయమంటే.. ఇప్పటికే ముఖ్యమంత్రి గారు ఇచ్చిన ఆదేశాలు మేరకు క్రిటికల్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్, ఎక్కడైతే లక్షమంది కన్నా తక్కువ జనాభా ఉన్నచోట్ల సమస్యల్ని గుర్తించాల్సిందిగా ఆదేశాలు ఇచ్చారు. అధికారులు ఐడెంటిఫై చేసే విషయం ఫైనల్ స్టేజ్ లోకి తీసుకొచ్చారు. అవి ముఖ్యమంత్రి గారికి సమర్పించి వారి అనుమతి మేరకు ముందుకు పోవడం జరుగుతుంది.

MR SPEAKER: Single supplementaries from now onwards, Question No.3373, Minister for Labour & Employment.

ప్రశ్న నం.3373 (5)

చంద్రన్న బీమా సహాయం

సర్వశ్రీ

డా.డోలా శ్రీ బాల వీరాంజనేయ స్వామి

యరపతినేని శ్రీనివాస రావు

వేటుకూరి వెంకట శివరామరాజు - ఎమ్మెల్యేలు.

గౌరవనీయులైన కార్మిక, ఉపాధి కల్పన, శిక్షణా శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

ఎ) 2016-17 సంవత్సరంలోనూ మరియు 2017-18 వ సంవత్సరంలో ఇప్పటి వరకు చంద్రన్న బీమా పథకం ద్వారా ప్రయోజనం పొందిన వ్యక్తులతోపాటుగా వారికి చెల్లించిన బీమా మొత్తం ఎంత ?

బి) చంద్రన్న బీమా సహాయ పథకాన్ని విస్తరించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్నదా ?

సి) అయితే, ఆ వివరాలు తెలపండి ?

కార్మిక, ఉపాధి కల్పన, శిక్షణా మరియు పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి (శ్రీ పితాని సత్యనారాయణ) గారి సమాధానం.

ఎ) చంద్రన్న బీమా క్రింద 02-10-2016 నుండి 01-10-2017 వరకు లబ్ధి పొందిన వ్యక్తులు మరియు పంపిణీ చేసిన సహాయం మొత్తం వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

సంవత్సరం	కైయిము	లబ్ధిదారుల సంఖ్య	మొత్తం (రూ. కోట్లలో)
2016 - 17	సహజమరణం	70,749	212.25
	ప్రమాదవశాత్తు జరిగిన మరణం	6,035	294.30
	ఉపకార వేతనాలు	12.85 లక్షలు	154

2017-18 2వ సంవత్సరంలో సమ్మిళిత పథకమైన పి.ఎం.జె.బి.వై చంద్రన్న బీమా పథకాన్ని 02-10-2017 తేది నుండి ప్రారంభించడమయింది. కైయిముల పరిష్కారం ప్రాసెస్లో ఉన్నది.

బి) అవునండి, పిఎంజెబివై-చంద్రన్న బీమా పేరిట పథకాన్ని పొడిగించడమయింది.

సి) మొదటి సంవత్సరం పథకం కింద 2.13 కోట్ల మంది అసంఘటిత కార్మికులకు వర్తింప చేయగా, రెండవ సంవత్సరం 2.46 కోట్ల మందికి వర్తింపచేస్తున్నారు.

ప్రమాదంలో మరణించిన వారికి ఈ పథకం ప్రయోజనాన్ని అసంఘటిత కార్మికులందరికీ రూ.5 లక్షలు చొప్పున ఏకరీతిగా అమలు చేయడమయింది. అదేవిధంగా 18-50 సంవత్సరాల వయో వర్గంలోని సహజ మరణాలకు రూ.2.00 లక్షలు, 51-60 సంవత్సరాల వయోవర్గంలోని వారికి రూ.30,000/- వీటితోపాటు అసంఘటిత కార్మికులందరికీ ఏకరీతిగా పూర్తి వైకల్యానికి రూ.5.00 లక్షలు, పాక్షిక వైకల్యానికి రూ.2.50 లక్షలు, అదనంగా 9, 10, ఇంటర్/ఐటిఐ చదువుతున్న పాలీటెక్నిక్/డిప్లొమాలకు అదనపు ప్రయోజనంగా రూ.1200/-ల ఉపకార వేతనాన్ని కల్పించడమయింది. (ఇద్దరు పిల్లలకు పరిమితం చేయడమయింది.) తద్వారా ఈ పథకాన్ని రాష్ట్రంలోని అన్ ఆర్గనైజ్డ్ సెక్టార్కు సంబంధించినంత వరకు ఎవరైతే చేనేత వృత్తులలో పనిచేస్తున్న వారు గాని, గృహ పనివారలకు గాని, కూలీ నాలీ చేసుకునే వారిని చంద్రన్న బీమా పథకంలో చేర్చడం అయినది. ఇది దేశంలోనే మొదటదని చెప్పడం జరుగుతుంది. పేద వానికి సంబంధించిన ఇన్సూరెన్స్ స్కీమ్ అయిన "చంద్రన్న బీమా" పథకం వల్ల ప్రజలనుండి అభినందనలు కూడా ఉన్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈ చంద్రన్న బీమా పథకం విస్తృతంగా అమలు జరుగుతున్నటువంటిది, విస్తృతంగా మాట్లాడుకుంటున్నటువంటిది కాబట్టి, దీనిపై చాలా మంది సభ్యులు ఈ పథకంపై మాట్లాడుకోవాలని కోరుతున్నారు కాబట్టి దీనిపై సోమవారం సభలో స్పెషల్ గా షార్ట్ డిస్కషన్ కింద తీసుకుందాం, if the House agrees to that.

Question No. 3239 is postponed at the request of the Member. Now, Question No.3392 Minister for Transport.

ప్రశ్న నం.3392 (7)

ఎపిఎస్ఆర్టీసి ఖాళీ స్థలాలలో వాణిజ్య సముదాయాలు

శ్రీ బి.సి. జనార్ధన రెడ్డి -ఎమ్మెల్యే.

గౌరవ నీయులైన రవాణా శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ?

ఎ) ఎపిఎస్ఆర్టీసి స్టాలోలో ఉన్న విషయం వాస్తవమేనా ?

బి) అయితే, అదనపు ఆదాయాన్ని పొంది, నష్టాలను సరిచేసుకోవడానికి వీలుగా ఎపిఎస్ఆర్టీసికి చెందిన ఖాళీ స్థలాల్లో షాపింగ్ కాంప్లెక్స్‌లను నిర్మించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా ?

సి) అయితే కర్నూలు జిల్లాలోని బనగానపల్లి, కోవెలకుంట్ల బస్ డిపోల వద్ద గల ఖాళీ స్థలాల్లో షాపింగ్ కాంప్లెక్స్‌లను నిర్మించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా, వాటిని ఎప్పటిలోగా నిర్మించడం జరుగుతుంది ?

రవాణా, బి.సి సంక్షేమం, చేనేత మరియు జౌళి శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు)

గారి సమాధానం :

ఎ) అవునండీ

బి) లేదండీ. ఒక నిధానంగా, ఎపిఎస్ఆర్టీసికి చెందిన స్థలాల్లో దాని నిధులతో షాపింగ్ కాంప్లెక్స్‌ల నిర్మాణాన్ని కార్పొరేషన్ ను చేపట్టడానికి వీలు కాదు. అయితే అదనపు ఆదాయం పొందేందుకు వీలుగా బిఓటి (నిర్మాణం, నిర్వహణ, బదిలీ) పథకం ద్వారా షాపింగ్ కాంప్లెక్స్‌ల నిర్మాణానికి స్థలాలను కార్పొరేషన్ కౌలుకు ఇస్తున్నది.

సి) షాపింగ్ కాంప్లెక్స్ నిర్మాణం కోసం బిఓటి పథకం క్రింద కోవెలకుంట్ల డిపో వద్ద స్థలాన్ని కౌలుకు ఇవ్వడానికి ఇ-టెండర్లను ఆహ్వానించాలని కార్పొరేషన్ ప్రతిపాదిస్తున్నది. బనగానపల్లిలో లభ్యంగా ఉన్న 1.16 ఎకరాల స్థలానికి తగిన అప్రోచ్ లేనందువల్ల షాపింగ్ కాంప్లెక్స్ నిర్మాణం కోసం ఆ స్థలాన్ని కౌలుకు ఇచ్చే అవకాశం లేదు.

11.15 AM.

మిస్టర్ స్పీకర్: బి.సి. జనార్థన రెడ్డిగారు.

(ఆ సమయంలో సభ్యులు అందుబాటులో లేరు)

చాంద్ బాషాగారు.

శ్రీ అత్తర్ చాంద్ బాషా (కదిరి): సమస్కారం అధ్యక్షా, పట్టణ ప్రాంతాల్లో ఎపిఎస్ఆర్టీసికి సంబంధించిన స్థలాలు ఏవైతే ఉన్నాయో అవన్నీ కూడా గతంలో కబ్జాలు చేసేసి, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు వారి నాయకులకు, అనుచరులకు అందరికీ కూడా ఇచ్చిన సందర్భాలు చూశాము. కానీ, చంద్రబాబునాయుడుగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన వెంటనే ఆ స్థలాలను పరిశీలన చేసి ఆ స్థలాలన్నీ కూడా, ఆర్టీసి నష్టాల బాటలో ఉంది కాబట్టి, ఆ నష్టాల బాట నుంచి

గట్టెక్కించేందుకు ఆ స్థలాలను పర్యవేక్షించడానికి, అదేవిధంగా ఆ స్థలాలపై వచ్చే ఆదాయాన్ని కూడా ఈ రాష్ట్రం కోసం ఏవిధంగా అభివృద్ధి చేసుకోవాలనేది గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచనలతో ఈరోజు ఈ ప్రభుత్వం ఆర్టీసీ కాంప్లెక్సులు కట్టి, లక్షలాది రూపాయలు ఆదాయాన్ని గడించే విధంగా అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. అదేవిధంగా ఖాళీ స్థలాల్లో ఉండే... ఉదాహరణకు కదిరిలో కూడా ఎపిఎస్ఆర్టీసీకి సంబంధించి దాదాపు రెండు ఎకరాల పైచిలుకు స్థలం ఉంది. నేను గత నాలుగు నెలలకు ముందు ఆర్టీసీ ఛైర్మన్ శ్రీమతి పూనం మాలకొండయ్య గారిని కలిసి... కదిరిలో కూడా బస్టాండును ఆనుకొని పెద్ద ఎత్తున ఖాళీ స్థలం ఉంది. అది దుర్వినియోగం అవుతోంది. మనకు అభివృద్ధి చేయాలనే ఒక సంకల్పం ఉంది కాబట్టి, మీరు దానిని ఏదైనా ఫంక్షన్ హాలుకు గాని, ప్రభుత్వం తరపున లీజుకి ఇవ్వడానికి అనుమతి ఇవ్వాలని చెప్పిన తర్వాత, వెంటనే అధికారులను పిలిపించి మాట్లాడి, కదిరికి సంబంధించి ఆర్టీసీ బస్టాండ్ లో ఒక ఫంక్షన్ హాల్ కు గాని, లేక ప్రైవేటు వాళ్లకు ఎవరికైనా భూమిని లీజుకివ్వడానికి ప్రతిపాదనలు తయారుచేయమని చెప్పారు. కానీ ఇంతవరకైతే ఎక్కడా కూడా అలాంటి ప్రతిపాదన తయారుచేయలేదు. కాబట్టి, మంత్రిగారు చొరవ తీసుకొని వెంటనే కదిరిలో ఉండే దాదాపు రెండు ఎకరాలు ఖాళీగా ఉండే స్థలాన్ని మనం ఏవిధంగా సద్వినియోగం చేసుకోవాలో, దీనిద్వారా ప్రభుత్వానికి మంచి ఆదాయం కలుగుతుంది కాబట్టి, ఈ స్థలాలు ఇక్కడే కాదు, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఎక్కడ ఉన్నా కూడా, ప్రతీ ఆర్టీసీ డిపోలో కూడా స్థలాలన్నీ ఉన్నాయి. అవన్నీ కూడా ఇస్తే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆదాయంతో ఆర్టీసీ నష్టానికి సద్వినియోగం చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి కదిరిలో ఉండే స్థలానికి కూడా వెంటనే టెండర్లు పిలిచి ఆ ప్రక్రియను మొదలుపెట్టాలని మీద్వారా కోరుకుంటున్నాను అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిష్టరు గారు.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (టెక్నలి): అధ్యక్షా, ఆర్టీసీ బాగా నష్టాల్లో ఉంది. ఉన్న ప్రతీ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని ప్రస్తుతమున్న నష్టాలను తగ్గించాలని చెప్పి గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కార్యక్రమాలన్నీ చేపట్టడం జరుగుతోంది. దానివల్ల గత 2016-17వ సంవత్సరంలో ఈ ట్రైమాసికంలో రూ.501 కోట్లు నష్టం ఉంటే, మేము ఈ కార్యక్రమాలన్నీ చేయటం వల్ల ఈ ఏడు మాసాల్లో సుమారుగా రూ.202 కోట్లకు తగ్గించగలిగాము. ఈరోజు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి పట్ల ఆర్టీసీ కార్మికులు గాని, యాజమాన్యం గాని ఎప్పుడూ కృతజ్ఞతాభావంతో ఉంది. ఎందుకంటే మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు మొట్టమొదటిసారి బాధ్యతలు స్వీకరించిన తర్వాత ఆర్టీసీకి ఆస్తులుండాలని ఒక మంచి నిర్ణయం

తీసుకున్నారు. ఒక ప్రాంతం కాదు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ప్రతీ మండల్ హెడ్ క్వార్టర్‌లో 5 ఎకరాల స్థలాన్ని ఆరోజు ఒక నిర్ణయం తీసుకొని ఆర్టీసీకి అప్పజెప్పడం జరిగింది. ఆ నిర్ణయం వల్లే ఈరోజుకు ఆర్టీసీ కొంతవరకు స్టేబిలైజ్ అవుతోంది. అయితే ఈమధ్య కాలంలో నగరాల మధ్యలో చాలా స్థలాలు, ఆర్టీసీ కాంప్లెక్సులు ఉండడం, వాటిని ఉపయోగించుకుంటే ఇంకా కొంత అర్థిక సహాయం వస్తుందనే ఉద్దేశంతో, రాష్ట్రంలో ఇంతవరకూ 26 బస్ స్టేషన్లలో 1,26,499 చదరపు గజాల స్థలాన్ని బిబిటి పద్ధతిలో అభివృద్ధి చేయడానికి ఇవ్వడం జరిగింది. దీనివల్ల ఇంతవరకూ ఆర్టీసీకి apparent ఆదాయం రూ.14.50 కోట్లు వచ్చింది. దీనితోపాటుగా ప్రతీ సంవత్సరం లీజు రెంటు ద్వారా రూ.9.78 కోట్లు ఆదాయం ఆర్టీసీకి వస్తుంది. ఈ స్కీమ్ పెట్టినప్పటినుంచీ ఇప్పటి వరకూ రూ.50.73 కోట్లు అదనపు ఆదాయం ఆర్టీసీకి రావడం జరిగింది. ఇది చూసిన తర్వాత ఒక కమిటీ వేసి రాష్ట్రంలో ఎక్కడెక్కడ డిపోలున్నాయి, బిబిటి పద్ధతిలో ఇవ్వడానికి అవకాశాలు ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయో మొత్తం అన్వేషించాము. అందులో మొదటి దశలో ఏడు స్థలాలు గుర్తించాము. టెక్నాలి, మార్వూరు, మార్వూరులో రెండో డిపో కూడా ఉంది. పొదిలి, పాడేరులో ఈ ఐదూ బిబిటి పద్ధతిలో ఇచ్చాము. టెండర్లు కూడా పిలిచాము. ఈ నెలలో అవి ఓపెన్ చేస్తాము. దీనితోపాటుగా ఏలూరు, నరసరావుపేటలో కూడా టెండర్లు పిలివడం అయింది. మీరు కూడా చెప్పారు. ఇది కూడా నవంబరు 14వ తేదీన టెండర్లు ఓపెన్ చేస్తాము. ఇది విజయవంతంగా ముందుకెళ్తుంది. దీనివల్ల ఆదాయం కూడా పెరుగుతుంది కాబట్టి, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఆయన (సభ్యులు శ్రీ అత్తర్ చాంద్ బాషా, కదిరి) నియోజకవర్గంలో గాని, ఇంకా మాకు అవకాశం ఉన్న స్థలాలన్నీ కూడా సద్వినియోగం చేసుకొని ఆర్టీసీ నష్టాలు తగ్గించుకోవడానికి ఉపయోగించుకుంటున్నాం. దీనితోపాటుగా ఆర్టీసీలో ఉన్న కమర్షియల్ క్యాంటిన్లు, సైకిల్ స్టాండ్స్, షాపింగ్ కాంప్లెక్సులు అన్నీ ఉపయోగించుకుంటున్నాం. వీటితోపాటుగా కార్గో ఉంది. ఇంతవరకూ ప్రైవేటుకుండేది. దానిని తీసేసి ఆర్టీసీ యాజమాన్యమే కార్గో చేయటం వల్ల ఒక్క సంవత్సరంలోనే రూ.50 కోట్లు ఆదాయం వచ్చింది. కాబట్టి ఇంకో కొద్ది రోజుల్లోనే ఆర్టీసీ నష్టాలన్నీ తగ్గించుకొని లాభాల బాటలో రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. తప్పనిసరిగా సభ్యులు శ్రీ అత్తర్ చాంద్ బాషా చెప్పిన విషయం కూడా తీసుకుని, అది కూడా వీలుని బట్టి బిబిటి కింద అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని చెప్పి మీద్వారా సభ్యులకు కూడా తెలియజేస్తున్నాను.

MR SPEAKER: Ok, Question No.3308 Minister for Transport.

ప్రశ్న నెం.3308 (8)

గిరిజన గ్రామాలకు రవాణా సౌకర్యాలు

శ్రీ కలమట వెంకట రమణ మూర్తి - ఎం.ఎల్.ఏ.

గౌరవనీయులైన రవాణా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

ఎ) రాష్ట్రంలోని గిరిజన ప్రాంతాలలోని మారుమూల గ్రామాలకు బస్లను నడపటానికి ఆర్.టి.సి.

అనాసక్తిని ప్రదర్శిస్తున్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావడమయిందా?

బి) రవాణా సౌకర్యం లేకపోవడం వలన గిరిజనులు కష్టాలను ఎదుర్కొంటున్న విషయం

ప్రభుత్వానికి తెలుసా?

సి) రవాణా సౌకర్యం లేకపోవడం వలన గిరిజనులు కష్టాలను ఎదుర్కొంటున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా?

డి) మారుమూల గిరిజన గ్రామాలకు రవాణా సౌకర్యాన్ని సమకూర్చడానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్య ఏమిటి?

గౌరవనీయులైన రవాణా శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. అచ్చెన్నాయుడు) గారి సమాధానం.

ఎ) లేదండీ.

బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

సి) అవునండీ.

డి) గిరిజన జనావాసాలను అనుసంధానించడానికి నిర్వహణ కోసం కొత్త బస్ల సేకరణకు గిరిజన ఉప-ప్రణాళిక క్రింద ఎ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి. కి నిధులను సమకూర్చడం జరుగుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్: రమణ మూర్తి గారు.

శ్రీ కలమట వెంకట రమణ మూర్తి (పాతపట్నం): అధ్యక్షా, గిరిజన గ్రామాలకు రవాణా సౌకర్యం లేకపోవడం వల్ల ప్రజలు నానా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ముఖ్యంగా కొత్తూరు, హీరమండలం, సీతంపేట, మెలియాపుట్టి, భామిని మండలాల్లో కనీస సౌకర్యాలు లేకపోవడం వల్ల గిరిజనులు

చదువుకు, హాస్పిటల్‌కు వెళ్ళాలన్నా చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. అలాగే గిరిజన విద్యార్థులు దగ్గర్లో అందుబాటులో ఉన్న స్కూల్‌లో 10వ తరగతి వరకే చదివి, తదుపరి దూరం వెళ్ళలేక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. గిరిజన సబ్ ప్లాన్ నుంచి నిధులొస్తాయని గౌరవ మంత్రివర్యులు ఇప్పుడే చెప్పారు. అవి వీలైనంత త్వరగా వచ్చేటట్లు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. అలాగే ఇప్పుడు గిరిజనులు కిలోమీటర్ల దూరం నుంచి నడిచి వస్తున్నారు. కిలోమీటర్లు కొద్ది నడిచి రావడం, ఆటోలు, జీపులు వాడుతున్నారు. యాక్సిడెంట్లు అవుతున్నాయి. యాక్సెడెంట్లు అవ్వడం వల్ల చాలా మంది మరణించడం జరుగుతోంది. కాబట్టి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, మంత్రిగారు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా గిరిజన గ్రామాల్లో పెద్ద బస్సులు కొన్ని ప్రాంతాలకు వెళ్ళలేక, ఆ రోడ్లలో ఇబ్బందులు పడటం వలన చిన్న మిసీ బస్సులు ఏవైనా మార్కెట్‌లోకి తీసుకొచ్చే అవకాశం ఉందా అని గౌరవ మంత్రిగారిని మీద్యారా అడుగుతున్నాను. వీలైనంత వేగం సబ్ ప్లాన్ నుంచి నిధులను సమకూర్చి బస్సులను ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిష్టరు గారు.

11.25 am

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు: అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 10,180 గిరిజన గ్రామాలున్నాయి. అందులో 3,218 గ్రామాలకు రోడ్డు సౌకర్యం ఉంది. ఆ గ్రామాలన్నింటికీ కూడా ఆర్టీసీ బస్ సదుపాయం కల్పించాం అధ్యక్షా. ఈ మధ్యకాలంలో ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ నిధులు గానీ.., ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఇన్ని సంవత్సరాలైనా గ్రామాలకు రహదారులు లేకపోవడం ఏమి అని చెప్పి, ఈమధ్య కూడా కొన్ని గ్రామాలకు, కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధులు, మన రాష్ట్ర నిధులు జోడించి రోడ్లు కూడా వేస్తున్నారు. సభ్యులందరికీ నేను చెబుతున్నాను, మీమీ నియోజకవర్గాలలో ఈమధ్యకాలంలో గ్రామాలలో వేసిన రోడ్లు సదుపాయం కలిగివుంటే, ఆ రోడ్లు వివరాలు మాకు అందజేస్తే కొత్తగా బస్సులు వేయడానికి ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇందుకు గాను మనకు ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ నుంచి కూడా నిధులు ఆర్టీసీకి ఇచ్చారు అధ్యక్షా.

2013-14 సంవత్సరంలో రూ.3.20 కోట్లు కేటాయిస్తే 15 కొత్త బస్సులు కొన్నాం. అదేవిధంగా 2014-15 సంవత్సరంలో రూ.2.69 కోట్లతో 12 కొత్త బస్సులు కొన్నాం, 2015-16 సంవత్సరంలో రూ.2.69 కోట్లు కేటాయిస్తే 12 కొత్త బస్సులు కొన్నాం, 2016-17 సంవత్సరంలో కూడా కోటి యాభై

లక్షల రూపాయలు ఇచ్చారు ఆరు కొత్త బస్సులు కొన్నాం అధ్యక్షా. ఈ రెండు, మూడు సంవత్సరాలలో కొత్త బస్సులు కొని ప్రత్యేకంగా ట్రైబల్ ఏరియాలో ఉన్నటువంటి, అరకు, పాడేరు.. ఎందుకు ఈ మాట చెబుతున్నామంటే అక్కడ బస్సులు కండీషన్ గా ఉండాలి ఎందుకంటే ఘాటీ ఉంది కాబట్టి, బస్సులలో ఏమాత్రం ఇబ్బంది వచ్చినా ప్రమాదాలు జరుగుతాయని, ఘాటీ ఉన్న గిరిజన ప్రాంతాలలో పాత బస్సులు తీసి కొత్త బస్సులు వేస్తున్నాం అధ్యక్షా. దీనితోపాటుగా మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత అసలు ఆర్టీసీని పూర్తిగా భిష్టపట్టించారు అధ్యక్షా. మేము వచ్చిన తరువాత ఆర్టీసీని మళ్ళీ మంచి సంస్థగా పేరొంది, దీనిని నిలదొక్కుకోవాలనే ఉద్దేశంతో మేము కార్యక్రమాలన్నీ కూడా చేస్తున్నాం. అందులో భాగంగానే కొత్త బస్సులు కొన్నాం. ఈమధ్య ఆర్టీసీలో రెండు మూడు యాక్సిడెంట్స్ కూడా జరిగాయి. మన రాష్ట్రంలో అటువంటివి జరగడం, చాలా బాధ పడ్డాం. దానిని తగ్గించడానికి కూడా చాలా సీరియస్ గా చర్యలు తీసుకున్నాం. ఆర్టీసీలో ప్రమాదాలు జీరో పాయింట్ కు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. అందులో భాగంగా 2014-15లో 537 కొత్త బస్సులు కొన్నాం, 2015-16లో 308 కొత్త బస్సులు కొన్నాం, 2016-17లో 1128 బస్సులు కొని పాత బస్సుల ప్లేస్ లో కొత్తవి నడపడం జరుగుతోంది అధ్యక్షా. ఈ సంవత్సరం కూడా 2017-18లో 1000 బస్సులు కొనాలని నిర్ణయం చేసి, పది సంవత్సరాలు దాటిన బస్సులు గానీ, 12 లక్షల కిలోమీటర్లు తిరిగిన బస్సులు గానీ మార్చవలసిన నిబంధన ఉందని, **phased manner** లో మార్చి ఆర్టీసీ యాక్సిడెంట్స్ తగ్గించడం, గతంలో ఏమి చేశారంటే, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పల్లె బస్సులు తిప్పితే ఆర్టీసీకి నష్టం వస్తుందని, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పల్లె బస్సులు తీసేయడం వల్ల ఈ సమస్యలు వచ్చాయి. రెండు కేటగిరిల క్రింద తీసుకొని, మొదటిది గ్రామీణ ప్రాంతాలు, రెండవది అర్బన్ ఏరియాలు తీసుకొని అనుసంధానం చేసి, ఒక చోట నష్టమొచ్చినా, ఒక చోట లాభమొచ్చినా సరే ప్రతి గ్రామానికి ఆర్టీసీ బస్సు వెళ్లాలనేది మన ఆశయం. కాబట్టి వీలైనంత త్వరలో మీరే (సభ్యులనుద్దేశించి) చూస్తారు, అయితే దానికి మీరు కూడా సహకరించాలి. ఆటోలలో ఎక్కువగా లోడ్లు వెళ్లి ఎక్కువగా యాక్సిడెంట్స్ అవుతున్నాయి, ఆర్టీసీ బస్సులు వేస్తున్నాం కానీ బస్సులు ఎవరూ ఎక్కడం లేదు. దానికనుగుణంగా ఆర్టీసీ కొన్ని ప్రత్యేకమైన చర్యలు తీసుకొంది. తప్పనిసరిగా అన్ని ప్రాంతాలకు బస్సులు నడపడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మీ ద్వారా సభ్యులకు రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: Question No. 3348 Minister for Roads and Buildings.

ప్రశ్న నెం.3348 (9)

రాష్ట్రంలో ప్రధాన రహదారుల ప్రాజెక్టులు

శ్రీ కదిరి బాబూ రావు -ఎమ్మెల్యే

గౌరవనీయులైన రోడ్లు మరియు భవనాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

అ) రాష్ట్రంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో చేపట్టిన రహదారి ప్రాజెక్టుల పూర్తి వివరాలు ఏమిటి ;

ఆ) సదరు రహదారి ప్రాజెక్టుల పురోగతి ఏమిటి?

గౌరవ రోడ్లు మరియు భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ చింతకాయల అయ్యన్న పాత్రుడు) గారి సమాధానం :

అ) రాష్ట్రంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో నూటికి నూరు శాతం రీయింబర్స్మెంట్ చొప్పున సిఆర్ఎఫ్ పథకాన్ని చేపట్టడమయింది. ప్రాజెక్టు వివరాలను అనుబంధం - ఎ గా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

ఆ) ప్రాజెక్టుల పురోగతిని అనుబంధం - బి గా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

అనుబంధం - 6

06.11.2017 తేదీనాటికి సీఆర్‌ఎఫ్ పనుల స్థితి :

- రూ.5.50 కోట్ల మొత్తానికి 2015-16 లో ఒక పని మంజూరయింది. పని పురోగతిలో ఉంది. పూర్తి కావస్తున్నది.
- అంతేగాక, జీటీఐ ద్వారా రూ. 619.00 కోట్లకు 2016-17 (1వ దశ)లో 61 పనులను మంజూరు చేయడమయింది. 61 పనులలో 60 పనులు పురోగతిలో ఉన్నాయి. మిగతా పని కోసం, విజయనగరం జిల్లాలో పేరు మార్పు కోసం జీటీఐ నుండి సవరించిన పరిపాలక ఆమోదం అందాల్సి ఉంది.
- 2016-17 సంవత్సరానికి రూ.71.60 కోట్ల వ్యయం గల 5 పనులు మంజూరయ్యాయి (గుంటూరు జిల్లాలోని సత్తెనపల్లి, నరసరావుపేట నియోజకవర్గాలలో) 5 పనులు పురోగతిలో ఉన్నాయి.
- జీ ఓ ఐ ద్వారా రూ.1000.00 కోట్లకు 2016-17 లో 66 పనులు మంజూరయ్యాయి (2 వ దశ) వాటి స్థితి క్రింది విధంగా ఉంది :

వరుస సంఖ్య	పనుల సంఖ్య	ప్రస్తుత దశ
1	41	ఏజెన్సీలను పరిష్కరించడమయింది.
2	19	టెండరు దశ
3	2	రెండు పనులను డి-శాంక్షన్ చేయడమయింది. (3 ప్రత్యామ్నాయ పనులను ఆమోదించడమయింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పరిపాలక మంజూరు ఇచ్చింది. అంచనాలను రూపొందించడం జరుగుతున్నది)
4	4	4 వంతెన పనుల కోసం డి & పి విభాగంలో డిజైన్లు, అంచనాలు ఖరారు దశలో ఉన్నాయి.
	మొత్తం 66 పనులు	

- అంతేగాక, 2017-18లో రూ. 30.00 కోట్లకు నెల్లూరు జిల్లాలో సెలార్ఎఫ్ పథకం క్రింద ఒక పనిని మంజూరు చేయడమయింది. అంచనా ఖరారు దశలో ఉంది.
- మొత్తం మీద 1750.314 కి.మీ.ల పొడవుకు వర్తించేలా రూ. 1726.10 కోట్ల మొత్తానికి 134 పనులు మంజూరయ్యాయి.
- 2017-18 సంవత్సరంలో సెలార్ఎఫ్ పనుల కోసం బి.ఇ. కేటాయింపు రూ. 227.17 కోట్లు.
- 2017-18లో 30-09-2017 చివరి నాటికి పనుల కోసం చేసిన వ్యయం రూ.201.36 కోట్లు.
- 30-09-2017 చివరి వరకు చేసిన మొత్తం వ్యయాన్ని జీఎస్ టిఆర్గి చెల్లించింది.

అనుబంధం-బి											
30.09.2017 వరకు సి.ఆర్.యస్.పనుల పురోగతి											
క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు (31.03.2017) పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2017 నుండి 31.03.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015-16											
1	శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు నెల్లూరు జిల్లా లోని పెంకటాచలం -కుసుమూరు రోడ్ కి.మీ 0/0 నుండి 8/0 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2015-16-916	550	0.00	0.00	222.12				222.12	పని జరుగుతున్నది
2016-17(దశ-4).											
1	శ్రీకాకుళం జిల్లా లోని పాత జాతీయ రహదారి 5 (పక్కవలస జంక్షన్) నుండి జమాచక్రం రహదారి (వయ కురిడి-దంత) కి.మీ 0/0 నుండి 12/6 వరకు మరియు కేడి రహదారి నుండి టి.టి రహదారి కి.మీ 0/0 నుండి 7/4 గల రహదారులను విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ -- 2016-17-918	1200	203.46	556.20	0.00				759.66	పని జరుగుతున్నది
2	శ్రీకాకుళం జిల్లా లోని బుకాలం-కోమనాపల్లి కి.మీ 5/0 నుండి 15/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ -- 2016-17-919	800	6.01	453.02	277.48				736.51	పని పూర్తి అయినది. అఖిరిబిల్లు చెల్లిస్తామని నిశ్చయించినది.

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	ప్రకాశం జిల్లా లోని జాతీయ రహదారి 16 లోని కి.మీ 0/0 నుండి 15/0 వరకు గల కోయ్యం రహదారిని మెరుగుపరచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ -- 2016-17-920	1000	0.00	0.00	270.09				270.09	పని జరుగుతున్నది
4	విజయనగరం జిల్లా లోని పసుకుపలస - బాలజేపేట కి.మీ 10/0 నుండి 21/160 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ -- 2016-17-921	1000	0.00	332.74	236.76				569.50	పని జరుగుతున్నది
5	విజయనగరం జిల్లా లోని విజయనగరం - బోదర కి.మీ 2/6 నుండి 15/550 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ -- 2016-17-922	900	0.00	159.69	191.71				351.40	పని జరుగుతున్నది
6	విజయనగరం జిల్లా లోని కోనాడ - రామతీర్థం కి.మీ 0/0 నుండి 12/000 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ -- 2016-17-923	800	0.00	0.00	0.00				0.00	మార్పు కొరకు భారత ప్రభుత్వం నుండి పరిపాలనానుమతి రావలసివుంది.
7	విశాఖపట్నం జిల్లా లోని వెంకటాపురం - పద్మనాభం కి.మీ 0/0 నుండి 11/425 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ -- 2016-17-924	1000	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు (31.03.2017) పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి ప్రమాణిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ ప్రమాణిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ ప్రమాణిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ ప్రమాణిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంవత్సరం 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8	విశాఖపట్నం జిల్లా లోని నాతవరం - తూర్పుగోదావరి జిల్లా పరిధి కి.మీ 0/0 నుండి 10/0 వరకు గల రహదారిని సి.డి పనులతో కలిపి విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-925	900	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
9	తూర్పుగోదావరి జిల్లా లోని కత్తిపూడి - పెరుమాళ్ళపురం కి.మీ 0/0 నుండి 14/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-926	1000	0.00	138.61	202.15				340.76	పని జరుగుతున్నది
10	తూర్పుగోదావరి జిల్లా లోని సామర్లకోట-ఉప్పాడ రోడ్ కి.మీ 14/0 నుండి 24/520 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరుచుట.		1000	0.00	0.00	235.10				235.10	పని జరుగుతున్నది
11	తూర్పుగోదావరి జిల్లా లోని కరప నుండి చింతపల్లి రోడ్ కి.మీ 0/0 నుండి 10/000 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-927	800	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
12	తూర్పుగోదావరి జిల్లా లోని పెద్దాపురం -కాంత్రకేట కి.మీ 0/0 నుండి 9/950 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-928	800	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	తూర్పుగోదావరి జిల్లా లోని రోమేశ్వరం -రాజానగరం కి.మి 0/0 నుండి 12/673 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-929	900	0.00	0.00	185.07			185.07	పని జరుగుతున్నది	
14	తూర్పుగోదావరి జిల్లా లోని పామర్రు - ఉట్రిమిల్లి కి.మి 0/0 నుండి 9/950 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-930	1000	0.00	242.30	192.08			434.38	పని జరుగుతున్నది	
15	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని సీతారామపురం -పేరుపాలెం కి.మి 0/0 నుండి 12/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-931	1000	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది	
16	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని ఏలూరు - మేదనపల్లివారిపాలెం కి.మి 48/0 నుండి 70/902 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-932	1000	0.00	0.00	473.49			473.49	పని జరుగుతున్నది	
17	కృష్ణా జిల్లా లోని పెద్ద అమృతపుల్లి బొప్పరామెట్ల కి.మి 0/0 నుండి 12/0 వరకు గల రహదారిని మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-933	1000	0.00	991.45	0.00			991.45	పని పూర్తి అయినది.	
18	కృష్ణా జిల్లాలోని జామాలపురం- చంద్రగూడం కి.మి 0.00 నుండి 7.00 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-934	500	153.61	258.61	0.00			412.22	పని జరుగుతున్నది	

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు (31.03.2017) పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
19	కృష్ణా జిల్లాలోని తిరువూరు-తునికపాడు కి.మీ 0/800 నుండి 11/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం. కృష్ణా జిల్లాలోని మచిలీపట్నం-తాళ్ళపాలెం కి.మీ 1/490 నుండి 10/860 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-935	800	0.00	0.00	343.13				343.13	పని జరుగుతున్నది
20	కృష్ణా జిల్లాలోని తిరువూరు-తునికపాడు కి.మీ 0/800 నుండి 11/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం. కృష్ణా జిల్లాలోని మచిలీపట్నం-తాళ్ళపాలెం కి.మీ 1/490 నుండి 10/860 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-936	1300	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
21	కృష్ణా జిల్లాలోని నందగామ-జొన్నగడ్డ కి.మీ 2/100 నుండి 15/600 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-937	1000	0.00	319.00	390.08				709.08	పని పూర్తి అయినది. ఆఖరిబిల్లు చెల్లింపు పరిశీలనలో ఉన్నది.
22	గుంటూరు జిల్లాలోని జాతీయ రహదారి-16 లో బోయపాలెం - కొండవీడు ఫాజ్ కి.మీ 0/0 నుండి 14/670 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-938	800	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
23	గుంటూరు జిల్లాలోని తినిలి-అనంతవరం కి.మీ 1/717 నుండి 16/400 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-939	800	433.48	0.00	107.76				541.24	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
24	గుంటూరు జిల్లాలోని తెనాలి-చందేర్ కి.మీ 11/0 నుండి 22/6 వరకు గల రహదారిలో రిట్రోఫిట్ గోడని నిర్మించడంతో బాటుగా రోడ్డును విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-940	800	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
25	గుంటూరు జిల్లాలోని గుంటూరు-చీరాల కి.మీ 10/200 నుండి 36/000 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-941	1200	411.23	344.10	122.79				878.12	పని జరుగుతున్నది
26	గుంటూరు జిల్లాలోని గుంటూరు-పర్మూరు కి.మీ 2/4 నుండి 31/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.(పిలుకూరు బైపాస్ నుండి పత్తిపాడు)	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-942	1200	0.00	100.95	123.47				224.42	పని జరుగుతున్నది
27	గుంటూరు జిల్లాలోని గుంటూరు-సోలూరు నకరికల్లు అడ్డ రోడ్డు కి.మీ 0/0 నుండి 25/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-943	2200	0.00	0.00	358.20				358.20	పని జరుగుతున్నది
28	గుంటూరు జిల్లా లోని బాచప్ప నుండి సూర్యలంక కి.మీ 0/0 నుండి 8/650 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-944	800	422.06	425.89	0.00				847.95	పని పూర్తి అయినది. ఆఖరిబిల్లు చెల్లిస్తుంటుంది.

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు (31.03.2017) పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి మైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ మైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ మైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ మైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
29	గుంటూరు జిల్లాలోని పెనముడి - లంకావానిదిట్ట కి.మీ 0/0 నుండి 30/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం మరియు రిట్రోనింగ్ కోడని నిర్మించడం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-945	1000	0.00	0.00	487.55				487.55	పని జరుగుతున్నది
30	గుంటూరు జిల్లాలోని అంగలకుదురు - దండమూడి కి.మీ 0/0 నుండి 18/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-946	1000	0.00	0.00	40.92				40.92	పని జరుగుతున్నది
31	ప్రకాశం జిల్లా లోని దర్శి-చీమకుర్తి కి.మీ 9/0 నుండి 25/6 వరకు గల రహదారిని మరియు పరుచుటతో బాటుగా కి.మీ 27/4, 33/8 మరియు 35/4 గల మూడు వంతెనలు నిర్మించటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-947	1950	0.00	0.00	549.14				549.14	పని జరుగుతున్నది
32	ప్రకాశం జిల్లా లోని టంగుటూరు - పొదిలి కి.మీ 35/0 నుండి 50/0 వరకు గల రహదారిని మరియు పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-948	1300	0.00	0.00	222.32				222.32	పని జరుగుతున్నది
33	ప్రకాశం జిల్లా లోని దర్శి - అరవేల్లపాడు కి.మీ 0/0 నుండి 13/0 వరకు గల రహదారిని మరియు పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-949	1000	0.00	0.00	249.91				249.91	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని విమర్శించిన మొత్తం రూ. లక్షల్లో	ముదటి మైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ మైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ మైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ మైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంవిధ ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
34	ప్రకాశం జిల్లా లోని అద్దంకి - సంతమంగలూరు కి.మీ 7/4 నుండి 26/0 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-950	800	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
35	ప్రకాశం జిల్లాలోని అనంతవరం - ఛన్నపల్లి కి.మీ 8/06 నుండి 18/660 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-951	900	0.00	0.00	686.00				686.00	పని జరుగుతున్నది
36	ప్రకాశం జిల్లాలోని పర్వూరు - పెద జాగ్గమూడి - పూరిమెట్ల కి.మీ 0/0 నుండి 10/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-952	800	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
37	ప్రకాశం జిల్లాలోని దొనకొండ కి.మీ 0/0 నుండి 14.500 కి.మీ పొడవు గల రాయవరం రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-953	1200	0.00	0.00	329.16				329.16	పని జరుగుతున్నది
38	కృష్ణా జిల్లాలోని సెల్లూరు జిల్లాలోని నారాయణరెడ్డిపేట - టి.పి గూడూర్ కి.మీ 0/0 నుండి 2/4 మరియు 9/0 నుండి 16/ 320 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-954	1000	0.00	78.49	235.82				314.31	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	ముదటి ప్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ ప్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ ప్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ ప్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2017 నుండి 31.03.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు
1	2	3	4	5			9	10	11	12
39	శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు నెల్లూరు జిల్లాలోని యమ్.సి. రోడ్ -జవ్వలదిన్నె కి.మి 0/0 నుండి 14/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-955	1200	0.00	0.00	305.55			305.55	పని జరుగుతున్నది
40	శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు నెల్లూరు జిల్లాలోని సంగం - కలిగిరి కి.మి 16/0 నుండి 28/600 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-956	1000	0.00	0.00	307.04			307.04	పని జరుగుతున్నది
41	శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు నెల్లూరు జిల్లాలోని పద్మనాభసత్రం (తలమంచి) - రామతీర్థం కి.మి 0/0 నుండి 15/4 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-957	1000	0.00	0.00	24.00			24.00	పని జరుగుతున్నది
42	శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు నెల్లూరు జిల్లాలోని నాయుడుపేట- శ్రీహరికోట వయ దుగ్గిరాజుపట్నం కి.మి 14/0 నుండి 24/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-958	850	0.00	0.00	123.81			123.81	పని జరుగుతున్నది
43	చిత్తూరు జిల్లాలోని బంగారుపాలెం - అరగోండ కి.మి 0/0 నుండి 14/912 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-959	1000	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2017 నుండి 31.03.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
44	చిత్తూరు జిల్లాలోని కుప్పం - కె.కె.బోర్డర్ (వయ) సెట్టింగు, గసకపల్లి కి.మీ 0/0 నుండి 12/9 వరకు గల రహదారిని మెరుగు పరచడం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-960	1000	0.00	0.00	181.22				181.22	పని జరుగుతున్నది
45	చిత్తూరు జిల్లాలోని కైకాళహస్తి- కైకాళహస్తి రోడ్ వయ ఉరండూరు, పంగూరు, మూచివోలు కి.మీ 0/0 నుండి 11/680 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-961	1000	0.00	0.00	276.79				276.79	పని జరుగుతున్నది
46	చిత్తూరు జిల్లాలోని చంద్రగిరి - అనుపల్లి (వయ) బొప్పరాజుపల్లి కి.మీ 0/0 నుండి 10/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-962	1000	0.00	0.00	408.15				408.15	పని పూర్తి అయినది. ఆఖరిటిల్లు చెల్లిస్తచేసినది.
47	చిత్తూరు జిల్లాలోని బూర్గపల్లి- టి. సదుం (వయ) చెన్నరాయనిపల్లి కి.మీ 0/0 నుండి 10/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-963	1000	0.00	0.00	249.30				249.30	పని జరుగుతున్నది
48	చిత్తూరు జిల్లాలోని మదనపల్లి - చెంబకూర్ - రామసముద్రం రోడ్ కి.మీ 10/0 నుండి 26/875 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-964	1000	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2017 నుండి 31.03.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
49	చిత్తూరు జిల్లాలోని కల్లుపల్లి కి.మీ 10/0 నుండి 26/875 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-965	800	0.00	0.00	80.11				80.11	పని జరుగుతున్నది
50	పై.యస్.ఆర్. కడప జిల్లా లోని పేపల్లి- రాయచోటి కి.మీ 43/6 నుండి 65/0 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-966	1500	0.00	0.00	264.87				264.87	పని జరుగుతున్నది
51	కడప జిల్లాలోని రేణిగుంట - రాయలపేర్లు కి.మీ 138/0 నుండి రేణిగుంట- రాయలపేర్లు కి.మీ. 122/6 క్రాసింగ్ కడప - పులిపాడుల, కడప - రాయచోటి కి.మీ 0/0 నుండి 18/2 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-967	1100	131.51	721.16	67.45				920.12	పని పూర్తి అయినది
52	కర్నూల్ జిల్లాలోని ఒంగోలు -నంద్యాల రోడ్డునుండి మహానంది కి.మీ 0/0 నుండి 7/8 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-968	700	0.00	0.00	0.00				0.00	సంస్థ ఖరారు అయినది, వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.
53	కర్నూలు జిల్లా లోని హాళూరు- గుల్మం కి.మీ 0/0 నుండి 10/4 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-969	900	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	బాడ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని విమర్శించిన మొత్తం రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2017 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
54	కర్నూల్ జిల్లాలోని గార్లదిన్నె-టురుగులకోన కరేజ్ మార్గం కి.మీ 0/0 నుండి 12/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-970	1000	0.00	0.00	76.13				76.13	పని జరుగుతున్నది
55	కర్నూల్ జిల్లాలోని అడేని-సిరిగుప్ప కి.మీ 3/0 నుండి 15/6 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-971	1000	0.00	710.50	76.29				786.79	పని జరుగుతున్నది
56	కర్నూల్ జిల్లాలోని ముక్కముల-ఒక కి.మీ 0/0 నుండి 14/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-972	1000	131.47	490.30	144.14				765.91	పని పూర్తి అయినది. ఆఖరిదిల్లు చెల్లిస్తామని నిశ్చయించారు.
57	అనంతపురం జిల్లాలోని అనంతపురం-మధురి కి.మీ 0/0 నుండి 17/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-973	1000	0.00	829.14	0.00				829.14	పని పూర్తి అయినది. ఆఖరిదిల్లు చెల్లిస్తామని నిశ్చయించారు.
58	అనంతపురం జిల్లాలోని ధర్మవరం-కృష్ణాపురం కి.మీ 0/0 నుండి 20/6 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-974	1200	0.00	0.00	542.37				542.37	పని జరుగుతున్నది
59	అనంతపురం జిల్లాలోని ధర్మవరం-కల్వణిపురం కి.మీ 25/0 నుండి 42/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-975	1000	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	ముదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
60	అనంతపురం జిల్లాలోని గుంతకల్-ఉరవకొండ కి.మీ 30/410 నుండి 33/460 వరకు గల రహదారిని మెరుగు పరుచట.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-976	1200	0.00	0.00	265.50				265.50	పని జరుగుతున్నది
61	అనంతపురం జిల్లాలోని అనంతపురం - తగరకుంట కి.మీ 4/7 నుండి 34/557 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచట.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-977	1000	0.00	0.00	242.16				242.16	పని జరుగుతున్నది
2016-17 గుంటూరు జిల్లాలోని ఐదు అదనపు పనులు											
1	గుంటూరు జిల్లాలోని నరసరావుపేట - సత్తెనపల్లి కి.మీ 0/0 నుండి 38/6 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచట.		2620.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
2	గుంటూరు జిల్లాలోని రెడ్డిగూడెం - ఉప్పలపాడు కి.మీ 0/0 నుండి 8/570 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచట.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-979	920.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
3	గుంటూరు జిల్లాలోని సత్తెనపల్లి-బయ్యవరం కి.మీ 0/0 నుండి 13/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచట.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-980	1620.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది

[illegible]

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో అమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు (31.03.2017) పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	ముదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంవత్సర ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	ప్రకాశం జిల్లాలోని రాగోలు - పాలకొండ రహదారి వయస్కరీలను, ముద్దడపేట, కోతవలస, కొర్లకొట రహదారి కి.మీ. 10/0 నుండి 20/0 వరకు రహదారిని మెరుగుపరచడం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-986.	1200.00	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00	పూర్తిస్థాయి అంచనాలు ఖరారు చేయవలసివుంది.	
3	ప్రకాశం జిల్లాలోని రాపాక-కన్నాలి అర్ & బి రహదారి నుండి కావలి అర్ & బి రహదారి వయస్కరీలను, బిలమన్, గండ్లడ, లోడ్లపేట & తాడివలస కి.మీ. 0/0 నుండి 11/2 వరకు రహదారిని మెరుగుపరచడం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2017-18-1054.	1300.00	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00	పూర్తిస్థాయి అంచనాలు ఖరారు చేయవలసివుంది.	
4	విజయనగరం జిల్లాలోని ఆకులకట్ట-పినెపాక రహదారి కి.మీ 4/220 నుండి భీమవరం - జె. రంగారాయపురం రహదారి కి.మీ.6/5 వయా బోత్సానివలస - పాల్వేరు కి.మీ. 0/0 నుండి 8/4 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2017-18-1055.	500.00	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00	పని జరుగుతున్నది	

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	ముదటి ప్రమాణిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ ప్రమాణిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ ప్రమాణిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ ప్రమాణిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంవత్సర ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు
1	2	3	4	6	8	9	10	11	12	
5	విజయనగరం జిల్లాలోని విజయనగరం- పాలకొండ రహదారి కి.మీ 21/8-10 నుండి కొండగల్లేడు వయా తెట్టంగి కి.మీ.0/0 నుండి 10/1 విస్తరణ మరియు గొర్ల నుండి గరికవలస వయా కోతగల్లేడు కి.మీ. 0/0 నుండి 10/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-987.	2000.00	0.00	0.00				0.00	వొప్పందం జరుగవలసి వుంది.
6	విశాఖపట్నం జిల్లా లోని నర్సపట్నం - రేవుదోలవరం రహదారి కి. మీ 31/0 నుండి 40/0 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-988.	1500.00	0.00	0.00				0.00	వొప్పందం జరుగవలసి వుంది.
7	తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని రాజవరం - పొడలాడ రహదారి కి.మీ 18/300 నుండి 32/100 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-989.	1500.00	0.00	0.00				0.00	ఐసి జరుగుతున్నది
8	తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని అనంతవరం -పల్లంకుత్తు కి.మీ 0/0 నుండి 19/312 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-990.	2500.00	0.00	0.00				0.00	ఐసి జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని నిలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి ప్రామాణిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ ప్రామాణిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ ప్రామాణిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ ప్రామాణిక ఖర్చు (1.01.2017 నుండి 31.03.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు
1	2	3	4	6		8	9	10	11	12
9	తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని కుప్పం - కె.కె.బోర్ల (వయ) సెట్టింగ్, గేజీకపల్లి కి.మీ 0/0 నుండి 12/9 వరకు గల రహదారిని మెరుగు పరచడం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-991.	1000.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
10	తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని జగ్గంపేట - గోమవరం కి.మీ 0/0 నుండి 24/52 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-992.	-2500.00							పనిరద్దుపరచబడిన ది. దీనికి బదులు క్రింది10(A) లో చూపబడిన పని అనుమతి పొందినది.
10 (a)	తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని సామర్లకోట - గోకవరం కి.మీ 14/0 నుండి 35/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-993.	2500.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పూర్తిస్థాయి అంచనాలు ఖరారు చేయవలసివుంది.
11	తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని పితాపురం- కొనసాపేపేట కి.మీ 0/000 నుండి 18/665 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2017-18-1056	2500.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
12	తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని పితాపురం- ధర్మవరం కి.మీ 0/000 నుండి 9/540 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-994.	1500.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి మైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ మైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ మైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ మైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంవేదిక ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	తూర్పు గోదావరి జిల్లా లోని ఎ) ద్వారపూడి - యానాం రహదారి కి.మీ. 16/02 నుండి 20/0 (సి.సి రహదారి) మరియు బి) రామచంద్రాపురం- పెనుగుదురు రహదారి కి.మీ. 0/0 నుండి 0/8 సి.సి రహదారులను మెరుగుపరచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-995.	2000.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
14	తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని ఏలేశ్వరం నుండి తుని - కత్తిపూడి రోడ్డును కలుపుతున్న పయం చినసంకర్షపూడి, పెద్దసంకర్షపూడి మరియు కాంతి ఆశ్రమం కి.మీ 0/000 నుండి 37/6 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-996.	2500.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
15	తూర్పు గోదావరి జిల్లా లోని వానపల్లి - అద్దంకివారిలంక రహదారి కి.మీ 0/0 నుండి 5/2, 0/6 వద్ద తేగపాపయవద్ద పంచెనతో కలిపి మెరుగుపరుచుట.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-997.	900.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
16	తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని పసలపూడి - పెంటూరు రోడ్డు కి.మీ 0/000 నుండి 5/400 వరకు మరియు పామర్రు - ఉట్టుమిల్లి రోడ్డు కి.మీ 4/0 నుండి 6/6 (పెంటూరు గ్రామ పరిధి) గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-998.	1000.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో అమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి ప్రైమాసీక్ ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ ప్రైమాసీక్ ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ ప్రైమాసీక్ ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ ప్రైమాసీక్ ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
17	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని ఎర్నూలూరు - పొంగుటూరు కి.మీ 0/0 నుండి 14/8 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-999.	1500.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
18	పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని గోస్వని నది కి.మీ 10/10 వద్ద మరియు తేలి - మునిపల్లి రహదారి మీద కాకరపల్లె కాలన కి.మీ. 12/8 వద్ద భారీస్పాయి వంతెనల పునర్నిర్మాణం	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1000.	1000.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	సమానాలు ఆమోదించవలసివుంది.
19	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని తేలి - మునిపల్లి కి.మీ 0/0 నుండి 15/450 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1001.	1200.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
20	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని గుండుగోలను నుండి పెద్దన్నమ్మవారిగూడే వయా ఆగడాలలంక కి.మీ 0/0 నుండి 8/0 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1002.	2500.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	సమానాలు ఆమోదించవలసివుంది.
21	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని తణుకు - భీమవరం కి.మీ 0/0 నుండి 11/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1003.	800.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం డివర్ పరకు పని విమర్శించిన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	ముదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	వార్షిక త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2017 నుండి 31.03.2018 వరకు)	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
22	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని నర్సాపురం -తూర్పుతల్లి కి.మీ 0/0 నుండి 12/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1004.	1200.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
23	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని ఏలూరు - గుండుగోలను- కొవ్వూరు కి.మీ 0/0 నుండి 15/0 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1005.	1200.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
24	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని నూజివీడు -ఏలూరు కి.మీ 22/600 నుండి 35/208 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1006.	1100.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
25	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని సిద్ధాంతం - జుట్టిగ కి.మీ 0/000 నుండి 8/500 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1007.	1000.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
26	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని బుధరాయుడుపేరుపు నుండి రాయకుదురు వయా కొనిలివాడ కి.మీ 0/0 నుండి 6/950 వరకు గల రహదారిని మెరుగు పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1008.	600.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	ముదటి మైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ మైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ మైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ మైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
27	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని శృంగన్నకలం - బేతప్పాడి కి.మీ 0/0 నుండి 8/750 వరకు గల రహదారిని మెరుగు పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1009.	700.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
28	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పెంటపాడు - వరదరాజపురం కి.మీ 0/0 నుండి 11/0 వరకు గల రహదారిని మెరుగు పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1010.	1200.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
29	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పెంటపాడు - వరదరాజపురం కి.మీ 0/0 నుండి 26/640 వరకు గల రహదారిని మెరుగు పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1011.	2500.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
30	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని తాడేపల్లిగూడెం - అప్పారావుపేట కి.మీ 0/0 నుండి 11/500 వరకు గల రహదారిని మెరుగు పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1012.	1200.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
31	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పాలకొల్లు-బొడ్డపల్లి కి.మీ 0/000 నుండి 13/620 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1013.	900.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2017 నుండి 31.03.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
32	కృష్ణా జిల్లాలోని గన్నవరం-సూరంపల్లి కి.మీ 0/000 నుండి 0/4 మరియు కి.మీ 0/9 నుండి 14/2 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యప్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1014.	1500.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
33	కృష్ణా జిల్లాలోని గన్నవరం-పుట్టగుంట కి.మీ 13/0 నుండి 20/400 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యప్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1015.	800.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
34	కృష్ణా జిల్లాలోని బుడమెరువద్ద 17 పెంట్స్ 15 మీ. స్పాస్ లో భారత్ యువతెన నిర్మాణం (తేలల్లోలు- ఉయ్యూరు- వోల్లూరు రహదారి మీద కి.మీ 11/0 నుండి 11/4 తక్కువ స్థాయి కాజ్డ్ స్థానంలో).	సి.ఆర్.యప్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1016.	2400.00	0.00	0.00	0.00				0.00	నమూనాలు ఆమోదించవలసివుంది.
35	కృష్ణా జిల్లాలోని తేలల్లోలు - ఉయ్యూరు- వల్లూరు కి.మీ 0/0 నుండి 19/0 వరకు గల రహదారిని పెరుగు పరుచటం.	సి.ఆర్.యప్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1017.	2000.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది
36	గుంటూరు జిల్లాలోని పెనుమూడే- లంకావానిదిట్ట కి.మీ 0/0 నుండి 30/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యప్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1018.	1000.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి ప్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ ప్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ ప్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ ప్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2017 నుండి 31.03.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంవత్సరం 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు
1		3	4	6		8	9	10	11	12
37	గుంటూరు జిల్లాలోని రేపల్లె-అడవులపై - కొత్తపాళెం కి.మీ 0/0 నుండి 19/190 వరుకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1019.	1000.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
38	గుంటూరు జిల్లాలోని బ్రాహ్మణకోడూరు-బట్టిపాళెం-రేపల్లె కి.మీ 0/0 నుండి 30/0 వరుకు గల రహదారిని పంపిన నిర్మాణం కి.మీ 20/4 తో కలుపుకుని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1020.	1350.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
39	అ)గుంటూరు జిల్లాలోని గూడవల్లి-నగరం రోడ్డు కి.మీ 0/0 నుండి 6/350 వరుకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం. ఆ) గుంటూరు జిల్లా బేతపూడి - చల్లకోన రోడ్డు కి.మీ. 0/0 నుండి 6/0 వరుకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1021.	1000.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
	అ)గుంటూరు జిల్లాలోని మాచవరం-అల్లూరు కి.మీ 0/0 నుండి 18/4 వరుకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1022.	800.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో అమోదించబడిన పని నిలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిగ్గం వన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు
1		3	4	6		8	9	10	11	12
40	2) గుంటూరు జిల్లాలోని పొన్నూరు-కాకమాను కి.మీ 0/0 నుండి 18/170 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్-2016-17-1023.	900.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
41	సి) గుంటూరు జిల్లాలోని గుంటూరు-చీరాల కి.మీ 15/6 నుండి 36/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్-2016-17-1024.	2300.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
42	గుంటూరు జిల్లాలోని తెనాలి-మంగళగిరి కి.మీ 1/60 నుండి 2/4 వరకు గల రహదారిని రిటైనింగ్ గోడతో కలిపి విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్-2016-17-1025.	2300.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
43	గుంటూరు జిల్లాలోని తెనాలి-మంగళగిరి కి.మీ 2/4 నుండి 3/8 వరకు గల రహదారిని రిటైనింగ్ గోడతో కలిపి విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్-2016-17-1026.	2300.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
44	గుంటూరు జిల్లాలోని పిడుగురాళ్ళ-గోవిందాపురం కి.మీ 0/0 నుండి 5/0 వరకు మరియు జాలకల్లు - పిడుగురాళ్ళ రోడ్డు కి.మీ. 0/0 నుండి 10/864 వరకు గల రహదారులను విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్-2016-17-1027.	1900.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని వినియోగించిన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు)	సంవత్సర ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు
1		3	4	6		8	9	10	11	12
44	ప్రకాశం జిల్లాలోని ఒంగోలు-కొత్తపల్లం కి.మీ 0/0 నుండి 17/7 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1028.	2000.00	0.00	0.00	0.00			0.00	వొప్పించం జరుగవలసి వుంది.
45	ప్రకాశం జిల్లాలోని మల్లాస - కలకత్తా కి.మీ 294/10 వద్ద రహదారిమీద నాలుగు లైన్ భారీస్టాయి చంతెనను పునర్నిర్మించటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1029.	450.00	0.00	0.00	0.00			0.00	వొప్పించం జరుగవలసి వుంది.
46	ప్రకాశం జిల్లాలోని అద్దంకే-సంతమారులూరు కి.మీ 15/0 నుండి 32/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1030.	1800.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
47	ప్రకాశం జిల్లాలోని పద్మాపురం-విడజగర్లముడి-పురిమల్ల కి.మీ 32/2 నుండి 42/6 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం మరియు గుండ్లకమ్మనదిమీద కి.మీ 66/4 వద్ద భారీస్టాయి చంతెన నిర్మించటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1031.	2400.00	0.00	0.00	0.00			0.00	నమూనాలు ఆమోదించవలసి వుంది.
48	ప్రకాశం జిల్లాలోని ఇంకొల్లు-కడవకుదురు కి.మీ 0/0 నుండి 12/8 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1032.	1300.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐస మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
49	ప్రకాశం జిల్లాలోని ఎ) చీరాల - ఒంగోలు రహదారి కి.మీ 1/460 నుండి 2/530, బి) జాంధవపేట నుండి మేటపాలెం వరకు గల రహదారి కి.మీ 0/0 నుండి 8/2 సి) జాంధవపేట - మేటపాలెం అరేకి ది రహదారి నుండి పోట్లసుబ్బయ్యపాలెం రహదారి కి. మీ. 0/0 నుండి 2/8 డి) మేటపాలెం రైల్వే స్టేషన్ నుండి సివో రహదారి కలిసేవరకు కి.మీ. 0/0 నుండి 0/9 వరకు గల రహదారులను విస్తరణ పటిష్ఠ పరచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1033.	1150.00	0.00	0.00	0.00			0.00	నమూనాలు ఆమోదించవలసివుంది.	
50	క్రీ పోట్ల క్రీడామూలు సెల్లూరు జిల్లా లోని ఎ) పంటలేరు పాత ఎంపీ రహదారి గూడూరు కి.మీ. 137/0-4 వద్ద భారీస్థాయి వంతెన నిర్మాణం బి) గూడూరు - తుపేలిపాలెం కి.మీ. 12/2 నుండి 23/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1034. సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1035.	1800.00 1100.00	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00			0.00 0.00	చొప్పడం జరుగావలసివుంది. పని జరుగుతున్నది	

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	బాదే సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి త్రైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ త్రైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంవత్సరం 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు
1	2	3	4	6	8	9	10	11	12	
51	శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు నెల్లూరు జిల్లా లోని అలూరు ఉలవపల్లె కి.మీ 0/0 నుండి 8/9 మరియు రాజుపాలెం - ఇసుకపల్లె కి.మీ 18/6 నుండి 24/850(15.15 కి.మీ) మరియు కి.మీ 7/6 వద్ద ఎంతైన నిర్మాణంతో కలిసే రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠపరచడం...	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1036.	1200.00	0.00	0.00				0.00	వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.
52	కడప జిల్లాలోని రాజుపేట -కదిరి కి.మీ. 25/0 నుండి 30/0, 46/0 నుండి 53/0 మరియు 93/0 నుండి 93/8 గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరచడం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1037.	1700.00	0.00	0.00				0.00	వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.
53	కడప జిల్లా లోని కడప- పోరుమామిళ్ల రెండు వరుసల రహదారిని నాలుగు వరుసల రహదారిగా బద్దెలు పట్టులో కి.మీ. 48/3 నుండి 50/3 గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరచడం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1038.	1100.00	0.00	0.00				0.00	వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.
54	చిత్తూరు జిల్లాలోని కల్లుపల్లి- చొడపల్లి కి.మీ 6/0 నుండి 13/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరచడం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1039.	1000.00	0.00	0.00				0.00	వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.
55	చిత్తూరు జిల్లాలోని వేమగుంట- నడియం కి.మీ 0/0 నుండి 9/976 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరచడం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1040.	900.00	0.00	0.00				0.00	వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి మైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ మైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ మైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ మైమాసిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు)	సంవత్సర ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
56	కర్నూలు జిల్లాలోని ఆళ్లగడ్డ-అహోబిలం కి.మీ 13/1 నుండి 23/4 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1041.	1000.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
57	కర్నూలు జిల్లాలోని ఆళ్లగడ్డ-మయలూరు కి.మీ 11/4 నుండి 19/5 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1042.	1000.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
58	కర్నూల్ జిల్లా లోని సంద్యాల-అల్మలూరు కి.మీ. 5/100 నుండి 9/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరచటం మరియు కి.మీ. 5/100 రిట్రనింగ్ గేడ్ నిర్మించటం	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1043.	650.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
59	కర్నూలు జిల్లా లోని వెలుగోడు-కాల్వ-పెట్టుకొత్త-ఎదులదేవరంబండ కి. మీ 0/0 నుండి 6/4 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరచటం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1044.	800.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది
60	కర్నూలు జిల్లాలోని ఆదోని-సింగుప్ప కి. మీ. 8/8 నుండి 15/6 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరచడం.	సి.ఆర్.యస్.-ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1045.	1000.00	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00	పని జరుగుతున్నది

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	మొదటి ప్రమాణిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ ప్రమాణిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ ప్రమాణిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ ప్రమాణిక ఖర్చు (1.01.2018 నుండి 31.03.2018 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
61	అనంతపురం జిల్లా లోని ఎ) జాతీయ రహదారి - 7 (గొల్లపల్లి) నుండి పొట్లమర్రి (దమజిపల్లి నుండి తాడిపత్రి) వయా ఉప్పునీసపల్లి, చీగచెర్ల, చింతపల్లి కి.మీ. 0/0 నుండి 16/0 వరకు గల రహదారిని మెరుగుపరచడం. బి) అనంతపురం-ధర్మవరం కి.మీ. 22/6 వద్ద వయా చెంగిచెర్ల రెండు వరుసల పంటెనను నిర్మించటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1046.	2100.00	0.00	0.00	0.00			0.00	వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.	
62	అనంతపురం జిల్లాలోని ధర్మవరం-కల్వణదుర్గం కి.మీ 42/0 నుండి 69/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1047.	2000.00	0.00	0.00	0.00			0.00	వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.	
63	అనంతపురం జిల్లాలోని కల్వణదుర్గం-గార్లపల్లి కి.మీ 0/0 నుండి 35/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1048.	1000.00	0.00	0.00	0.00			0.00	వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.	
64	అనంతపురం జిల్లాలోని పెనుకొండ-ముదిగుబల్లి - డోంగుల కి.మీ 28/0 నుండి 68/4 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1049.	2500.00	0.00	0.00	0.00			0.00	వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.	
65	అనంతపురం జిల్లాలోని ఉరవకొండ-కనకల్ - కి.మీ 0/0 నుండి 20/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ఠ పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1050.	1000.00	0.00	0.00	0.00			0.00	వొప్పందం జరుగావలసి వుంది.	

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్ట్ పేరు	జాబ్ సంఖ్య	కేంద్ర సహాయంతో ఆమోదించబడిన పని విలువ రూ. లక్షల్లో	గత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి వరకు (31.03.2017) పని నిమిత్తం ఐన మొత్తం ఖర్చు రూ. లక్షల్లో	ముదటి మైమాసిక ఖర్చు (1.4.2017 నుండి 30.06.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	రెండవ మైమాసిక ఖర్చు (1.7.2017 నుండి 30.09.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	మూడవ మైమాసిక ఖర్చు (1.10.2017 నుండి 31.12.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	నాల్గవ మైమాసిక ఖర్చు (1.01.2017 నుండి 31.03.2017 వరకు) రూ. లక్షల్లో	సంచిత ఖర్చు 30.09.2017 వరకు	రిమార్కులు	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
66	అనంతపురం జిల్లాలోని ఉరవకొండ-డాచల- హంచనహల్ కి.మీ 0/0 నుండి 22/0 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1051.	1500.00	0.00	0.00	0.00				0.00	చొప్పుదం జరుగావలసి వుంది.
	మొత్తం	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2016-17-1052.	223035.00	50816.12	7950.00	11184.00				69950.12	
2017-18											
1	శ్రీ పొట్టి శ్రాములు సెల్లూరు జిల్లాలోని అప్పయ్యగూడు- యంపి. రోడ్డు కి.మీ 0/0 నుండి 16/920 వరకు గల రహదారిని విస్తరణ మరియు పటిష్ట పరుచటం.	సి.ఆర్.యస్.- ఆంధ్రప్రదేశ్ - 2015-16-916	3000.00	0.00	0.00	0.00				0.00	పూర్తిస్థాయి అంచనాలు సిద్ధం చేయవలసివుంది.

శ్రీ కదిరి బాబూరావు (కనిగిరి): అధ్యక్షా, కొత్తగా ఏర్పడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఎన్నో సమస్యలు మనకు వారసత్వంగా సంక్రమించాయి. మన రాష్ట్రం సమగ్రంగా అభివృద్ధి చెందాలంటే రహదారుల ప్రాముఖ్యత ఎంత విలువైందో మనందరికీ తెలిసిందే అధ్యక్షా. ఇంతకుముందు ప్రభుత్వంలో నిర్లక్ష్యానికి గురైన ఎన్నో రోడ్లను ఈ మూడున్నర సంవత్సరాల కాలంలో రాష్ట్రంలోని ఎన్నో వేల కిలోమీటర్ల ప్రధాన రహదారులుగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి చొరవతో, దూరదృష్టితో, అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. అయితే అమరావతి, అనంతపురం ఎక్స్‌ప్రెస్ హైవే, అమరావతి టెటర్ రింగ్‌రోడ్ నిర్మాణంపై ప్రస్తుత ప్రోగ్రెస్‌ను గానీ, ఎప్పటిలోగా పూర్తి అవుతుందో మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను అధ్యక్షా.

అదేవిధంగా ప్రకాశం జిల్లాలో అతి ముఖ్యమైన ఓడరేవు పిడుగురాళ్ల రోడ్డును త్వరితగతినా ఫోర్‌లేన్ రోడ్డుగా అభివృద్ధి చేయడానికి ఎప్పటి వరకు అవుతుందో తెలియజేయాల్సిందిగా మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా గుంటూరు నుండి పర్చూరు మీదుగా ఒంగోలు వరకు మద్రాసు రోడ్డు కూడా చాలా చెడిపోయాయి, రిపేర్లు ఉన్నాయి అధ్యక్షా. దానిని అభివృద్ధి చేయాలని మా ప్రాంత ప్రజలు కోరుతున్నారు. దానిని కూడా అభివృద్ధి చేయాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మినిష్టర్ గారూ..

శ్రీ కదిరి బాబూరావు: ఒక్క నిమిషం అధ్యక్షా, ఇంకొకటి ఉంది అధ్యక్షా. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలోనే మైదుకూరు, సీయస్‌పురం, పామూరు, సింగరాయకొండ మీదుగా, అదేవిధంగా లేపాక్షి, హిందుపూర్ రోడ్లను మన రాజధాని అమరావతికి అనుసంధానం చేస్తూ, వాటికి మంజూరు చేసినట్లుగా తెలిసింది అధ్యక్షా. వాటిని ఎప్పటి నుండి మొదలు పెడతారు, ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారో మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

(ఈ సందర్భంగా బీజేపీ సభ్యులు శ్రీ పెన్మత్త విష్ణుకుమార్ రాజు తాను మాట్లాటడానికి
అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరసాగారు)

MR.SPEAKER: No, time is short Vishnu Kumar Raju garu... Yes, Minister garu..

శ్రీ చింతకాయల అయ్యన్న పాత్రుడు : అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలకు.. మన రాష్ట్రంలో ఆర్ అండ్ బి రోడ్స్ అన్నీ కూడా నాలుగు విభాగాలుగా ఉన్నాయి. (1) National Highways, (2) State Highways (3) Major Roads / District Roads (4) District Rural Roads. సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలు ఏమంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన నిధులలో దేనికి ఖర్చు పెడుతున్నారని, ఎలా ఖర్చు పెడుతున్నారని అడిగారు. నేషనల్ హైవేస్ నిర్వహణకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి నిధులు వస్తాయి, స్టేట్ హైవేస్కు, మేజర్ హైవేస్కు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి సిఆర్ఎఫ్ గ్రాంటు వస్తుందని, గత సంవత్సరంలో మన ముఖ్యమంత్రి గారి చొరవతో సుమారు రూ.1000 కోట్లు వచ్చాయి. ఈ సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రి గారు కేంద్రమంత్రి గారిని అడిగిన పిమ్మట వారు కూడా అంగీకరించడం జరిగింది. సిఆర్ఎఫ్ గ్రాంటు 2015-16 సంవత్సరంలో రూ.5.50 కోట్లతో పని మంజూరు చేయడం జరిగింది. 2016-17 సంవత్సరానికి రూ.1,690 కోట్లతో మొత్తం 134 పనులు మంజూరు చేయడం జరిగింది. నాటిలో 66 పనులు పురోగతిలో ఉన్నాయి, 41 పనులు టెండర్ రూపంలో పూర్తి అయ్యాయి, 19 టెండర్ దశలో ఉన్నాయి, 4 అంచనా దశలో ఉన్నాయి, అందులో నాలుగు బిడ్డీలు కూడా ఉన్నాయి, అవి డిజైన్ దశలో ఉన్నాయి. అవన్నీ కూడా త్వరలో పూర్తి చేయడం జరుగుతుందని ఈ సందర్భంలో తెలియజేస్తున్నాను.

అంతేకాకుండా మొత్తం మీద 1750 కిలోమీటర్ల మేర రూ.1726 కోట్లతో 134 పనులకు సిఆర్ఎఫ్ గ్రాంటు మంజూరు చేయడం జరిగిందని ఈ సందర్భంలో తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే 2017-18 సంవత్సరంలో ఖర్చు పెట్టిన నిధులు కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తిరిగి చెల్లించడం జరిగింది. 30-09-2017 నాటికి చేసిన ఖర్చుకు రీయింబర్స్మెంట్ రూ.200 కోట్లు భారత ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మంజూరు చేసిందన్న విషయాన్ని ఈ సందర్భంలో మనవిచేస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలో జాతీయ రహదారుల వివరాలు తెలపమని గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. రాష్ట్రంలో జాతీయ రహదారుల పొడవు మొత్తం 6,360 కిలోమీటర్లు ఉంది. 2014వ సంవత్సరం తరువాత 15 రాష్ట్ర రహదారులను జాతీయ రహదారులుగా మార్చడానికి ముఖ్యమంత్రి గారు కోరడం జరిగింది. వీటి పొడవు 1,990.46 కిలోమీటర్లు.

11.35. AM

అదేవిధంగా మరొక ఇంపార్టెంట్ రోడ్డు, మన ముఖ్యమంత్రి గారి కల అనంతపురం నుంచి అమరావతి ఎక్స్ప్రెస్ హైవే. ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ రోడ్డు. భారతదేశంలో ఇటువంటి స్ట్రైట్ రోడ్డు ఎక్కడా

లేదు. మొదటిసారి మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ప్లాన్ చేయడం జరిగింది. దీని పొడవు మొత్తం 557.32 కిలోమీటర్లు. ఇది ఫోర్లేన్ రోడ్డు. అది 349కిలోమీటర్లు వస్తుంది. తరువాత 6లేన్ రోడ్డు కూడా వస్తుంది. దీనికి 208కిలోమీటర్ల 6లేన్ రోడ్డు వస్తుంది. టన్నెల్స్ 26కిలోమీటర్లు వస్తుంది. దీని అంచనా విలువ 24వేల కోట్ల రూపాయలుగా అంచనా వేయడం జరిగింది. దీనికి భూసేకరణ కూడా చాలా త్వరగా జరుగుతుంది. నాలుగు జిల్లాల కలెక్టర్లు కూడా భూసేకరణలో చాలా సహాయ పడుతున్నారు. చాలా బ్రహ్మాండంగా జరుగుతుంది. ఈ మొత్తం రోడ్డు అంతా కలిపి గుంటూరు, కర్నూలు, ప్రకాశం, కడప. ఈ నాలుగు జిల్లాల ద్వారా మొత్తం 557 కిలోమీటర్లు. ఇది మంచి రోడ్డు. దీనికి భూసేకరణ కూడా పూర్తవుతుంది. త్వరలోనే పూర్తి చేస్తున్నాం. దీనికి భూసేకరణ పూర్తి అవుతుంది. పూర్తి అయిన వెంటనే కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు టెండర్ ప్రాసెస్ జరుగుతుంది. కాబట్టి త్వరలోనే పూర్తి చేయాలని మా సంకల్పం. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతి 15రోజులకొకసారి మీటింగ్ పెట్టి దీని ప్రోగ్రెస్ కనుక్కొంటున్నారు కాబట్టి త్వరలోనే పూర్తి చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా 2016-17వ సంవత్సరంలో భారత ప్రభుత్వం సూత్రప్రాయంగా 1700కిలోమీటర్లు పొడవుగల 18రహదారులను జాతీయ రహదారులుగా మార్చడానికి వారు అంగీకరించడం జరిగింది. దానికి ఆమోదం కూడా తెలపడం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ముఖ్యమైనది ఏమంటే, మన ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచన, మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ఏజెన్సీ ప్రాంతాలన్నింటినీ కూడా జాతీయ రహదారులుగా మార్చాలని ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. వారు నిర్ణయం మేరకు ప్రాసెస్ చేయడం జరిగింది. దానికి కేంద్రప్రభుత్వం కూడా ఆమోదించింది. ఆరోడ్డు ఏమంటే, రాజమండ్రి నుంచి రంపచోడవరం, రంపచోడవరం నుంచి కొయ్యూరు, కొయ్యూరు నుంచి పాడేరు, పాడేరు నుంచి అరకు, అరకు నుంచి విజయనగరం మొత్తం టోటల్ రోడ్డు అంతా కలిపి ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో వస్తుంది. 4లేన్ రోడ్డు, టోటల్గా 385కిలోమీటర్లు. ఇంత పొడవైన రోడ్డు మొదటిసారి ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో వేస్తున్న ఘనత మన ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న నిర్ణయమని తెలియజేస్తున్నాను. (అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు) దీనికి మొత్తం ఖర్చు 1700రూపాయలు అవుతోందని అంచనా వేయడం జరిగింది. దీనికి కేంద్రప్రభుత్వం ఆల్రెడీ ఆమోదం తెలిపిందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

మరొక ముఖ్యమైన రోడ్డు మల్కాగిరి దగ్గర నుంచి సీలేరు, చింతపల్లి, నర్సపల్లం, తుని అలాగే నర్సపల్లం నుంచి సబ్బవరం, చోడవరం, అక్కడున్న నేషనలైజేషన్ కనెక్షన్ చేస్తూ మొత్తం ఈ రోడ్డుకు కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదం తెలపడం జరిగింది. ఇది సుమారు భారత్మాల ప్రాజెక్టు.

కేంద్రప్రభుత్వం భారత్‌మాల ప్రాజెక్టు అని పెట్టడం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టును శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. దీనికి టోటల్ లెంగ్త్ కలిపి 280కిలోమీటర్లు. దీనికి అంచనా విలువ 1900కోట్ల రూపాయలని తెలియజేస్తున్నాను. దీని తాలూకు డిపిఆర్ కూడా ఆల్‌రెడీ పూర్తి చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

మూడవది ముఖ్యమైనది ఏమంటే, రాజమండ్రి నుంచి మనం విజయవాడ నుంచి వచ్చే నేషనల్ హైవే కొవ్వూరు రోడ్డు ఉంది. చాలా ఇంపార్టెంట్ రోడ్డు. అది గుండుగొలను, కొవ్వూరు రోడ్డు. నేషనల్ హైవే 16. ఈ రోడ్డు పొడవు 69కిలోమీటర్లు. ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ రోడ్డు. నేషనల్ హైవే కాకుండా రాజమండ్రి నుంచి కొవ్వూరుకు ఈ రోడ్డున వస్తే, సుమారు 40కిలోమీటర్లు షార్ట్ రోడ్డు అవుతుంది. కాబట్టి దీన్ని కూడా అభివృద్ధి చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయించడం జరిగింది. కేంద్రప్రభుత్వం దానికి ఆమోదం తెలిపారు. 4లేన్ రోడ్డుగా చేస్తున్నాం. దీనికి రూ.1500కోట్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది. భారతప్రభుత్వానికి డిపిఆర్‌ను ఆల్‌రెడీ సమర్పించాం. త్వరలోనే ఈ రోడ్డును పూర్తి చేసి పార్ట్‌కట్‌లో విజయవాడ కానీ, హైదరాబాద్ కానీ వెళ్లడానికి ఈ రూట్‌ను ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. అనేక రోడ్లు తీసుకుంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు మొన్ననే కేంద్రమంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు మరొక 18రోడ్లు నేషనల్ హైవేలుగా తీసుకోమని వారు కూడా రిక్వెస్ట్ చేయడం జరిగింది. దానికి మంత్రిగారు కూడా ఆమోదం తెలిపడం జరిగింది. అలాగే గౌరవ సభ్యులు నాల్గైదు ముఖ్యమైన రోడ్లు చెప్పారు. నోట్ చేసుకున్నాము. తప్పనిసరిగా ఆరోడ్లకు సంబంధించి డిపిఆర్‌ను రెడీ చేస్తున్నాం. రాబోయే బడ్జెట్‌లో తప్పనిసరిగా ఆరోడ్లు మంజూరు చేస్తామని తమ ద్వారా వారికి తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ.11.45

మిస్టర్ స్పీకర్: క్వశ్చన్ నెం. 3278 మినిస్టర్ ఫర్ పంచాయతీరాజ్..

ప్రశ్న నెం. 3278 (10)

గ్రామ పంచాయతీలకు భవనాలు

సర్వశ్రీ/శ్రీమతి

పాలపర్తి డేవిడ్ రాజు,

ఉప్పులేటి కల్పన,

కలమట వెంకట రమణమూర్తి,

ఎస్.వి.ఎస్.ఎస్. వర్మ - ఎం.ఎల్.ఏ.లు.

గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా!

- అ) రాష్ట్రంలోని అనేక గ్రామ పంచాయతీలకు స్వంత భవనాలు లేవన్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావడమయిందా;
- ఆ) అయితే, స్వంత భవనాలు లేని పంచాయతీల వివరాలను జిల్లా వారీగా తెలపండి;
- ఇ) స్వంత భవనాలు లేని పంచాయతీలకు స్వంత భవనాలను నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి ?

పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ నారా లోకేశ్):

- అ) అవునండీ.
- ఆ) వివరాలను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.
- ఇ) మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం (ఎంజిఎన్ఆర్ఇజిఎస్) క్రింద గ్రామ పంచాయతీలకు స్వంత భవనాల నిర్మాణం కోసం చర్య తీసుకోవడం జరుగుతున్నది.

శాసనసభ ప్రశ్న నెం. 3278లోని (బి) ఖండానికి సమాధానం

స్వంత గ్రామ పంచాయతీ భవనాలు లేని గ్రామ పంచాయతీల వివరాలు జిల్లా వారీగా క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

వరుస సంఖ్య	జిల్లా	మొత్తం గ్రామ పంచాయతీల సంఖ్య	స్వంతభవనాలు లేని గ్రామ పంచాయతీలు
1	అనంతపురము	1003	39
2	చిత్తూరు	1363	143
3	తూర్పు గోదావరి	1069	0
4	గుంటూరు	1011	117
5	కృష్ణా	970	35
6	కర్నూలు	889	213
7	ప్రకాశం	1030	119
8	ఎస్.పి.ఎస్.ఆర్. నెల్లూరు	940	265
9	శ్రీకాకుళం	1099	91
10	విశాఖపట్నం	925	199

11	విజయనగరం	921	58
12	పశ్చిమ గోదావరి	908	5
13	వై.ఎస్.ఆర్. కడప	790	23
	మొత్తం	12918	1307

అధ్యక్షా, ఈరోజు వేలాది మంది రైతులు చేసిన త్యాగంతో మన రాజధాని అమరావతిలోని ఈ శాసనసభలో నిల్చిని ప్రసంగించడం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. అదేవిధంగా హైదరాబాదు ఉమ్మడి రాజధానిగా మనకు పది సంవత్సరాలు ఉన్నా మన గడ్డనుంచి మనం పరిపాలించాలని నిర్ణయం తీసుకొని అతి తక్కువ సమయంలో ఇంత అద్భుతమైన శాసనసభను ఏర్పాటుచేసిన మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారికి నా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అధ్యక్షా, ఈరోజు మీతోబాటు ఈ సభలో చాలా సీనియర్ సభ్యులున్నారు. వారి మధ్యలో నేను నిల్చిని ఈ సభలో తొలిసారిగా ప్రసంగించడం కూడా నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీ వ్యవస్థాపకులు, మన నాయకుడు స్వర్గీయ నందమూరి తారకరామరావుగారు పేద ప్రజలకు పక్కా ఇల్లు ఉండాలని పదే పదే ఒక మాట చెప్పేవారు. గ్రామ పంచాయతీలకు వచ్చే నిధులు, స్పెషల్ డెవలప్ మెంట్ ఫండ్స్, ఎంపీ లాడ్జ్ తోబాటు ఉపాధి హామీ పనులు జోడించి పనులు చేయడం జరుగుతుంది. మన రాష్ట్రంలో 12,918 గ్రామ పంచాయతీలున్నాయి. వాటిలో 8640 గ్రామ పంచాయతీలకు 2014 నాటికే సొంత భవనాలున్నాయి. 2004 నుంచి 2014వరకు అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ కేవలం రూ.10కోట్లతో 472 పంచాయతీలలో పంచాయతీ భవనాలను మాత్రమే నిర్మించింది. చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రి అయిన ఈ మూడున్నర సంవత్సరాలలో 1628 గ్రామ పంచాయతీలకు పంచాయతీ భవనాలను నిర్మించడం జరిగింది. ఇప్పటికి రూ.130కోట్లు ఖర్చు పెట్టాం. ఇంకా కట్టవలసినవి 1307 పంచాయతీ భవనాలున్నాయి. ఇప్పుడు 871 పంచాయతీ భవనాలు నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. రాబోయే రోజులలో ప్రతి గ్రామ పంచాయతీలో నూరు శాతం మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించాలనేది ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచన. గ్రామ పంచాయతీలకు భవనాలు నిర్మించడంతోబాటు, సిమెంటు రోడ్లు, తాగునీటి సమస్యను పరిష్కరించాలని, ఎల్ఈడీ వీధిదీపాలను ఏర్పాటుచేయాలని, అంగన్ వాడీ భవనాలను కూడా పూర్తిచేయమని ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశించారు. 2019నాటికి అన్ని గ్రామ పంచాయతీలలో పంచాయతీ భవనాలను పూర్తిచేస్తానని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.డేవిడ్ రాజు: అధ్యక్షా, మన దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 70 సంవత్సరాలయింది. కానీ ఈరోజువరకు గ్రామ పంచాయతీలకు సొంత భవనాలు లేకపోవడం చాలా దురదృష్టకరం. గౌరవ మంత్రివర్యులు చెప్పిన వివరాల ప్రకారం 2004 నుంచి 2014వరకు అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్

ప్రభుత్వం గ్రామ పంచాయతీ భవనాల నిర్మాణం విషయంలో పూర్తిగా వైఫల్యం చెందింది. పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం వహించింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారి నాయకత్వంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తిరిగి అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత గ్రామ పంచాయతీ భవనాల నిర్మాణం విషయంలో శరవేగంతో ముందుకెళుతున్న విషయాన్ని మనమందరం అభినందించాల్సిన అవసరముంది. అత్యంత చిన్న వయసులో అంటే కేవలం 34 సంవత్సరాలకే అత్యంత కీలకమైన పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టిన యువ నాయకుడు నారా లోకేశ్ గారి నేతృత్వంలో గతంలో ఎన్నడో లేనంత విధంగా గ్రామ పంచాయతీలలో అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతున్నది. గతంలో నేను మండల పరిషత్తు చైర్మన్ గా, జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ గా కూడా పనిచేశాను. కానీ ఊహించని విధంగా లోకేశ్ బాబు గారి నాయకత్వంలో గ్రామ పంచాయతీ భవనాల నిర్మాణ కార్యక్రమం గానీ, అంగన్ వాడీ భవనాల నిర్మాణం గానీ జరుగుతున్నాయి. అలాగే అన్ని గ్రామ పంచాయతీలలో, దళిత, గిరిజనవాడలలో సిమెంట్ రోడ్ల నిర్మాణం, గ్రామ పంచాయతీలలో ఎల్ఈడీ బల్బులు వినియోగించడం, శ్మశానాలకు ప్రహరీగోడల నిర్మాణంతోబాటు డంపింగ్ యార్డులు ఏర్పాటుచేయడంలాంటి అనేకరకాల అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. కొత్తభవనాల నిర్మాణంతోబాటు గతంలో ప్రారంభమై అసంపూర్తిగా ఉన్న భవనాలున్నాయి. మా ఎర్రగొండపాలెం నియోజకవర్గంలో దాదాపు 25 భవనాలు నిధులు సరిపోక అసంపూర్తిగా ఉన్నాయి. అటువంటి వాటి విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టి ఆ భవనాల నిర్మాణం పూర్తి చేయించవలసిందిగా గౌరవ మంత్రివర్యులకు మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ గౌతు శ్యాంసుందర్ శివాజీ (వలాస): అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత గ్రామ పంచాయతీలకు భవనాలు నిర్మించడంతోబాటు పలు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నందుకు ముందుగా మంత్రిగారికి అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. గ్రామ పంచాయతీలలో గ్రామ పంచాయతీ భవనాల నిర్మాణం రూ.15లక్షలతో చేపడుతున్నందుకు చాలా సంతోషం. ఆ విషయం తమరికి కూడా తెలుసు. అయితే మా నియోజకవర్గంలోని సోంపేట, బారువ మేజర్ పంచాయతీలలో సుమారు 50, 60 సంవత్సరాల క్రితం నిర్మించిన భవనాలున్నాయి. ప్రస్తుతం నిర్మిస్తున్న భవనాలను డిజైన్ల ప్రకారం సమావేశం హాల్తోబాటు పూర్తి సౌకర్యాలతో నిర్మిస్తున్నారు. అలాగే మేజర్ పంచాయతీలలో పంచాయతీ భవనాల నిర్మాణానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నారా లోకేశ్ (పంచాయతీరాజ్ శాఖా మంత్రి): అధ్యక్షా, నేను ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా ఇప్పుడు నిర్మించబోయే 1301 పంచాయతీ భవనాలలో దాదాపు 500 పంచాయతీలలో పాత భవనాలున్నాయి. వాటిలో చిన్న భవనాలతోబాటు శిథిలావస్థకు చేరిన భవనాలు కూడా ఉన్నాయి. వాటిని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకొని చెప్పడం జరిగింది. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు మేజర్

గ్రామపంచాయతీలలో భవన నిర్మాణం కూడా తప్పకుండా చేపడతాం. 2019 నాటికి అన్ని గ్రామ ప్రపంచాయతీలలో పంచాయతీ భవనాలు పూర్తి చేస్తామని హామీ ఇస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: The Question Hour is over.

All the papers included in the agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

PAPERS LAID:

1. A copy of the "Andhra Pradesh Farmers Management of Irrigation Systems (Amendment) Ordinance, 2017 (A.P.Ordinance No.1 of 2017), as required under clause 2(a) of Article 213 of the Constitution of India"
2. A copy in each of the following Ordinances as required under clause 2 (a) of Article 213 of the Constitution of India.:
 - i) The Andhra Pradesh Industrial Corridor Development Ordinance, 2017 (A.P. Ordinance No.2 of 2017)
 - ii) The Andhra Pradesh Public Services Delivery Guarantee Ordinance, 2017 (A.P. Ordinance No.3 of 2017).
3. A copy in each of the "Audit Reports of Andhra Pradesh Pollution Control Board for the year 2104-2015 (01.04.2014 to 31.07.2014 and also 01.08.2014 to 31.03.2015) and 2015-2016, in compliance with section 619-A of the Companies Act, 1956".
4. A copy of the "Audit Report of the Andhra Pradesh Solar Power Corporation Private Limited for the year 2015-2016, in compliance with section 394(2) of the Companies Act,2013".
5. A copy of the "39th Annual Report of the Andhra Pradesh State Seeds Development Corporation Limited for the year 2015-2016, in compliance with section 394 of the Companies Act,2013".

Now, let us take up the Government Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Municipal Administration to move the motion for the introduction of the Andhra Pradesh Capital Region Development Authority (Amendment) Bill, 2017

SRI P.NARAYANA (MINISTER FOR MUNICIPAL ADMINISTRATION):

Speaker Sir, with your permission, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Capital Region Development Authority (Amendment) Bill, 2017".

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Capital Region Development Authority (Amendment) Bill, 2017".

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

Now, let us take up the Zero Hour.

జీరో అవర్

శ్రీ పోలంరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి (కోవూరు): అధ్యక్షా, 2015 నవంబర్ లో కురిసిన భారీ వర్షాలు, వరదల వల్ల కోవూరు నియోజకవర్గంలోని గ్రామీణ ప్రాంత రోడ్లు అన్నీ దెబ్బ తిని రవాణా సౌకర్యానికి వీలులేకుండా ఉన్నందున ప్రజలు అనేకరకాల ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్న పరిస్థితిని తమరిద్వారా గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఆ వరదల తర్వాత జిల్లా పర్యటనకు వచ్చిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారి దృష్టికి తీసుకెళ్లినపుడు ఆ రోడ్ల మరమ్మత్తుకు నిధులు మంజూరుచేస్తామని చెప్పారు. ప్రధాన రహదారి నుంచి కనెక్ట్ అయిన అన్ని గ్రామీణ రోడ్లు కూడా రెండు మూడు కిలోమీటర్ల దూరం మాత్రమే ఉన్నాయి. ఆ రోడ్లు అన్నీ చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నందున వాటిని వెంటనే చేపట్టమని మంత్రిగారిని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ నారా లోకేశ్: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలు నోట్ చేసుకున్నాను. ఇంకా చాలా గ్రామాలకు రోడ్లు సౌకర్యం కూడా లేదు. అటువంటి వాటన్నింటినీ తప్పకుండా టేక్ చేస్తాం.

శ్రీమతి మీసాల గీత (విజయనగరం): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. ఇందాక మునిసిపల్ శాఖమంత్రిగారు మాట్లాడుతున్నప్పుడు అమృత పథకంలో భాగంగా 32 మునిసిపాలిటీలలో తాగునీటికి ప్రాధాన్యత కల్పించడంతోబాటు రూ.200లకే ఇంటింటికీ కుళాయి ఇస్తామన్నారు. మా నియోజకవర్గంలో మేం ఇంటింటికీ తెలుగుదేశం కార్యక్రమంలో తిరుగుతున్నప్పుడు ప్రజలు చాలా సంతోషం వ్యక్తం చేశారు. ఇంతకు ముందు విజయనగరం వచ్చినపుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు విజయనగరం మునిసిపాలిటీకి తాగునీటికోసం రామతీర్థసాగర్ ప్రాజెక్ట్ 2014 జూన్ కు పూర్తవుతుంది. కాబట్టి ఎర్రగడ్డ, చంపావతి రిజర్వాయర్ లలో వాటర్ సోర్స్ పెంచుకోవడానికి, రానున్న కాలంలో విజయనగరం మునిసిపాలిటీకి తాగునీటికి ఇబ్బంది లేకుండా చేయడానికి సరిపడా నిధులివ్వాలని ముందుగానే చెప్పారు. విజయనగరం మునిసిపాలిటీకి తాగునీరు అందించేందుకు ఉద్దేశించిన రిజర్వాయర్ల విషయంలో ఒకసారి అధికారులతో సమీక్షించి సత్వరమే పూర్తయ్యేలా చూసి విజయనగరం మునిసిపాలిటీకి తొందరగా మంచినీరు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

ఉ.11.55

అధ్యక్షా, అమృత పథకంలో భాగంగా విజయనగరం మునిసిపాలిటీ ఎంపికచేయబడి, వందల కోట్ల రూపాయలు ఇస్తున్నందు వలన విజయనగరానికి కొత్తగా రోడ్లు, కాలువలు, ఎలక్ట్రికల్ పోల్స్, పార్కులు ఇవన్నీ అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రతిపాదనలు ఇవ్వమని గౌరవ మంత్రి గారు మమ్మల్ని అడిగారు.

విజయనగరం మునిసిపాలిటీకి ప్రత్యేకంగా సౌకర్యాలు ఇస్తున్నందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, మంత్రి గారికి కూడా మీద్వారా ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.నారాయణ : అధ్యక్షా, సభ్యులు చెప్పిన అంశాన్ని పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ నిమ్మల రామానాయుడు (పాలకొల్లు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్ష. మా పాలకొల్లు పట్టణంలో ఉన్న ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిని సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిగా మార్చాలని 2014 లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్ర బాబు నాయుడు గారు జన్మభూమి మాజీ కార్యక్రమానికి వచ్చినప్పుడు ఆయన మా విజ్ఞప్తిని మన్నించి ఆరోజు హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిచ్చిన హామీని నెరవేర్చవలసిందిగా మీద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే పాలకొల్లులో ఉన్న ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి వచ్చేందుకు 214, 214ఎ అనే రెండు హైవేలను క్రాస్ చేయడం వలన, ఆ ఆసుపత్రికి చేరుకునేందుకు రహదారి సౌకర్యాలుండటం వలన ఎక్కువ మంది రోగులు ఈ ఆసుపత్రికి వస్తున్నారు. కానీ ఇక్కడ సరైన స్పెషలిస్టు డాక్టర్లు గానీ, పరికరాలు గానీ లేకపోవడం వలన కాకినాడ, గుంటూరు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి పంపించడం వలన మూడు, నాలుగు గంటలు ప్రయాణం చేసే పరిస్థితి ఉండటం వలన ఆ రోగుల ప్రాణాలు గాలిలో కలిసిపోతున్నాయి. ఒకవేళ ఏదైనా ప్రైవేటు ఆసుపత్రికి వెళ్లాలన్నా లక్షలాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టే స్తోమత వాళ్లకు లేకపోవడం వలన ఇబ్బందులు పడుతున్నారు కాబట్టి దయచేసి ఆ విషయాన్ని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 14 ఎకరాల సువిశాల స్థలం ఉన్నది. ఏ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికీ లేని స్థలం పాలకొల్లు ప్రభుత్వాసుపత్రికి ఉంది కాబట్టి దీనిని గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పాలకొల్లు ప్రభుత్వాసుపత్రిని సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిగా మార్చడం ద్వారా పాలకొల్లుకే కాకుండా పక్కనే ఉన్న ఆచంట, వీరవాసరం, నర్సాపురం, రాజోలు ప్రజలందరికీ, దాదాపుగా 15 లక్షల మంది ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంటుంది కాబట్టి తప్పనిసరిగా ఈ ఆసుపత్రిని సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిగా మారుస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారిచ్చిన హామీని నెరవేర్చవలసిందిగా మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు: అధ్యక్షా, సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రి దృష్టికి తీసుకు వెళ్లి పరిష్కరిస్తాము.

శ్రీమతి వంతల రాజేశ్వరి (రంగచోడవరం): అధ్యక్షా, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఈరోజు గిరిజన ప్రాంతంలో ఆగిపోయిన గృహ నిర్మాణం గురించి పి.టి.జి.స్కీము కింద గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రూ.25,000 చొప్పున మంజూరు చేయడం జరిగింది. అందు కొరకు సమయం మార్చి, 2018వరకు ఉంది. ఆ తేదీని జనవరి వరకూ పొడిగించవలసిందిగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సక్కా ఆనంద బాబు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పిన విషయాన్ని తప్పనిసరిగా పరిశీలిస్తాము.

MR.SPEAKER: Now tea break for 10 minutes.

(Then the House adjourned at 11.59 a.m.)

12.15 PM

(విరామనంతరం సభ తిరిగి 12.16 నిమిషాలకు సమావేశమైనది, గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

MR.SPEAKER: I have an Announcement to make.

Announcement

A working lunch is arranged for all the Members. Now, let us take up Short Discussion on Pattiseema Project.

శ్రీ బి.కె.పార్థసారథి (పెనుకొండ): నమస్కారం అధ్యక్ష. ముఖ్యంగా జాతి చిరకాల స్వప్నం పట్టిసీమ. ముఖ్యంగా ఈరోజు చూసినట్లయితే భారతదేశంలో నదుల అనుసంధానం కావాలి. నదుల అనుసంధానం జరిగితేనే ఈ భారతదేశంలో ఉన్న మారుమూల ప్రాంతాలైతేనేమి, అభివృద్ధికి నోచుకోని ప్రాంతాలైతేనేమి, ఈ నదుల అనుసంధానం జరిగితేనే త్రాగునీరు, సాగునీరు అనేవి వస్తుంది లేకపోతే సమస్య అవుతుందని ఆ రోజు మొట్టమొదటిసారిగా మన భారత ప్రధాని వాజ్ పాయ్ గారిని ఆరోజు ఒప్పించిన వ్యక్తి మన నాయకుడు శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారని చెప్పక తప్పదు. అదే విధంగా ఈనాడు చూసినట్లయితే భారతదేశంలో మొట్టమొదటిసారిగా మన నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ లో ఈరోజు నదుల అనుసంధానాన్ని చేసిన వ్యక్తి అవర భగీరథుడు మన నాయకుడు చంద్రబాబు నాయుడు గారు. అదే విధంగా ఈనాడు మనం చూసినట్లయితే, ఈ నదుల అనుసంధానం వల్ల ఈరోజు వెనుకబడిన ప్రాంతాలు, మారుమూల ప్రాంతాలకు కూడా నీరు వచ్చే వెనులుబాటు కలిగింది. అదేవిధంగా ఈరోజు దాదాపు 3 వేల టిఎంసీల గోదావరి నీళ్లు సముద్రం పాలవుతున్న నీళ్లు, గతంలో దాదాపు 60 సంవత్సరాల నుండి ఈ పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తి కావాలనే కోరిక, కల మన ప్రాంతానికి ఉండేది. కానీ ఆ కల నెరవేరకుండా ఉన్న తరుణంలో మన నాయకుడు చంద్రబాబునాయుడుగారు 2014లో అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత, ఎలాగైనా త్వరితగతిన పోలవరం ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తే మన రాష్ట్రం బాగుపడుతుందనే ఉద్దేశంతో, లక్ష్యంతో ముందుకుపోతున్న విషయం మనందరికీ తెలుసు. అదే

విధంగా పోలవరం ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయాలనే ఒక సంకల్పంతో ముందుకు పోతున్న సందర్భం. అదే విధంగా పోలవరం ప్రాజెక్టు ముఖ్యంగా ఇంకా కొంత ఆలస్యం అవుతుందనే ఉద్దేశంతో, మన నాయకుడు చంద్రబాబునాయుడుగారు పట్టిసీమ అనే ఒక పథకాన్ని తీసుకొని, ఆ పథకానికి రూ.1679 కోట్లను వెచ్చించి 16 నెలల్లో ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సంకల్పించి త్వరితగతిన పూర్తి చేసిన సందర్భం. అదేవిధంగా ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ విధంగా పట్టిసీమను పూర్తి చేస్తామని ఆనాడు ఈ నిండు సభలోనే ప్రకటించినప్పుడు, ముఖ్యంగా రాయలసీమ ప్రాంతానికి చెందిన జగన్మోహన్రెడ్డి గారు ఆ రోజు పట్టిసీమకు మేము వ్యతిరేకం, ఆ పట్టిసీమ వల్ల లాభం లేదు, పోలవరం ఎత్తిపోతల పథకం కాబట్టి పట్టిసీమకు వ్యతిరేకం అని చెప్పిన వ్యక్తి ఆ వ్యక్తి. కానీ ఆ పథకానికి మనం ఖర్చు పెట్టింది రూ.1679 కోట్లు, అయితే రైతులకు వచ్చిన లాభం రూ.8 వేల కోట్లని చెప్పక తప్పదు. అందుకోసమే ముఖ్యమంత్రి గారు ఈరోజు ఒక అపర భగీరథుడిగా పట్టిసీమను పూర్తి చేయడం ద్వారా గోదావరి జలాలు కృష్ణాకు రావడం జరిగింది. అదేవిధంగా కృష్ణా నీటిని శ్రీశైలం ఎగువ ప్రాంతాల్లో ఉన్న రాయలసీమ ప్రాంతాలకు రావడం ద్వారా ఈరోజు వెనుకబాటు వచ్చింది. అదేవిధంగా ఆనాడు స్వర్గీయ నందమూరి తారక రామారావు గారు కూడా రాయలసీమ నాలుగు జిల్లాలు బాగు పడాలంటే, ముఖ్యంగా హంద్రీనీవాను పూర్తి చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఆనాడు ఆ పథకాన్ని ప్రారంభించారు. తర్వాత కాలక్రమేణా కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి రావడం, హంద్రీనీవాను తప్పుతున్న సందర్భంలో అది జలయజ్ఞం మాదిరిగా కాకుండా ధనయజ్ఞంగా ఉపయోగించుకొని ఆ పథకం మొత్తాన్ని తినేసి వెళ్లిపోయారు. అదేవిధంగా 2014లో అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు, ముఖ్యంగా హంద్రీనీవాను యుద్ధప్రాతిపదికన పూర్తి చేయాలి, తద్వారా రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతాలను ఆదుకోవాలి, సాగునీరు ఇవ్వాలి - త్రాగునీరు ఇవ్వాలి అనే ఉద్దేశంతో ముందుకు పోవడం ద్వారా ఈరోజు దాదాపు హంద్రీనీవా పూర్తి కావడం, ముచ్చమర్రి పూర్తి కావడం ద్వారా ఈరోజు వెనుకబడిన జిల్లాలైన కర్నూలు, అనంతపురం ప్రాంతాలకు నీళ్లు రావడం జరిగింది.

ఈరోజు అనంతపురం జిల్లాను తీసుకున్నట్లయితే, 2014-15లో ఆనాడు కరవు వచ్చిన సందర్భం. కరవు వచ్చినా కూడా, ఆరోజు 70-80 టిఎంసిల నీళ్లను తీసుకోవడం ద్వారా భూగర్భ జలాలు పెరిగాయి. అదేవిధంగా నీళ్లు రాని బోర్లు కూడా 40-50 వేల బోర్లు రీచార్జ్ కావడం, కొన్ని చెరువులకు నీళ్లు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈరోజు చూసినట్లయితే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి కృషి, పట్టుదల వల్ల ఈరోజు చెరువులను నింపే కార్యక్రమాన్ని కూడా చేపట్టడం జరుగుతోంది.

ఈరోజు వరుణదేవుడు కూడా కరుణించాడు. తుంగభద్ర నదిలో కూడా దాదాపు 80-90 టిఎంసీల నీళ్లు ఈరోజు ఉన్నాయి. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు కూడా పొంగిపొర్లింది. నాగార్జున సాగర్ డ్యామ్ కి నీళ్లు వచ్చాయి. ఈరోజు రాయలసీమలో ఉన్న నాలుగు వెనుకబడిన జిల్లాలకు నీళ్లు వచ్చే అవకాశం ఉంది. దానికి ముఖ్యమంత్రి గారి యొక్క కృషి, పట్టుదలే కారణమని చెప్పకతప్పదు. అనంతపురం జిల్లాను తీసుకున్నట్లయితే రాయలసీమలో అత్యంత వెనుకబడిన జిల్లా. అదేవిధంగా భారతదేశంలోనే జైసల్మీర్ తర్వాత అతి తక్కువ వర్షపాతం నమోదైయ్యే జిల్లా. ఈరోజు మా ప్రాంతంలో కూడా ఒక నమ్మకం, ఒక విశ్వాసం వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారి కృషితో ఈరోజు అనంతపురం జిల్లాలో ఉన్న చెరువులన్నీ నింపుకునే అవకాశం, వెసులుబాటు వచ్చింది, నమ్మకం వచ్చింది. ఆనాడు ఆ మహానుభావుడు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలుగారు, అనంతపురం జిల్లా వెనుకబడిన జిల్లా, ఆ జిల్లాలో చెరువులను తవ్వాలనే ఉద్దేశంతో చెరువులను తవ్వితే, ముఖ్యంగా మా జిల్లాలో చూసినట్లయితే అయిదారు సంవత్సరాలకు ఒకసారి మాత్రమే వర్షం కురుస్తుంది. అయిదు సంవత్సరాలు కరవు అయితే ఒక సంవత్సరం మాత్రమే ఏదో అరకొర వర్షం పడటం జరుగుతుంది. తద్వారా రైతాంగం అంతా కూడా అప్పుల ఊబిలో కూరుకుపోతున్న సందర్భం. అదే విధంగా గతాన్ని తీసుకున్నట్లయితే మా ప్రాంతంలో దాతీకరవు, గంజి కరవులు కూడా వచ్చాయి. అదే విధంగా నేను చిన్నప్పుడు చూసేవాడ్ని, చాలా మంది గ్రామీణ ప్రాంతాల ప్రజలు ఆకులు-అలములు తినే సందర్భాలను చూశాను. ఈరోజు మా జిల్లాలో చూసినట్లయితే వలసలను అరికట్టేదానికి హంద్రీనీవా కాలువ ద్వారా నీళ్లు వస్తున్నాయి. భవిష్యత్తులో పంటలను పెట్టుకుంటాం, మా ప్రాంతం కూడా సుభిక్షంగా ఉంటుంది అనే ఒక ధైర్యం-నమ్మకం వచ్చిందంటే దానికి కారకులు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారే. ఈరోజు జీడిపల్లికి నీళ్లు వచ్చాయి. అదే విధంగా వెనుకబడిన మారుమూల ప్రాంతమైన ధర్మారం చెరువును కూడా నింపడం జరిగింది. ఆ చెరువు కూడా రెండుమూడు రోజుల్లో పొంగిపొర్లుతుంది.

12.25 P.M.

దాదాపు 25 సంవత్సరాల తరువాత ఈరోజున ధర్మవరం ప్రాంతానికి నీళ్లు వచ్చాయి. చెరువులు పొంగిపొర్లుతున్నాయంటే ఆ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి రైతాంగం గానీ, అదే విధంగా ప్రజలు కూడా ఎంతో హర్షాతిరేకాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు. చెరువుల్లో నీరు నిల్వ ఉండటం వల్ల భూగర్భ జలాలు పెరగడమేగాకుండా తద్వారా మా ప్రాంతంలో పంటలు పండించుకోవచ్చనే ఒక భావనకు ప్రజలు రావడం జరిగింది. అదే విధంగా బుక్కపట్నం చెరువుకు కూడా ఈరోజున నీళ్లు అనేవి హంద్రీ నీవా సుజల స్రవంతి ద్వారా కృష్ణస్మృతి నీళ్లు వస్తుంటే ప్రజానీకం చాలా సంతోషంగా ఉంది. అదే విధంగా ఈరోజున పెనుకొండను తీసుకున్నట్లైతే,

ముఖ్యంగా పెనుకొండ పట్టణాన్ని తీసుకున్నట్లైతే ఈ రోజున గొల్లపల్లి రిజర్వాయర్ కు నీళ్లు రావడం జరిగింది. తద్వారా ప్రయోజనం చేకూరుతోంది. గత రోజులను చూసినట్లైతే, పెనుకొండకు ఒక ఆడబిడ్డనిచ్చి పెండ్లి చేయాలంటే ప్రజానీకం సంకోచించేడిది. ఎందుకంటే, అక్కడ తాగునీటి సమస్య అధికంగా ఉండేది. కాబట్టి ఆడబిడ్డ కష్టపడాల్సి వస్తుందనే ఉద్దేశంతో ప్రజానీకం ఉండేది. కానీ, నేడు ఆ పరిస్థితి కనబడటం లేదు. పెనుకొండ పట్టణం విషయానికొస్తే, మొన్ననే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి సహకారంతో రూ. 5.00 కోట్లు మంజూరు చేయడంతో పెనుకొండ పట్టణంలో ఈరోజున 24 గంటల పాటు ఏకదాటిగా ప్రజానీకానికి నీళ్లు అందిస్తున్నామంటే ఆ ఘనత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిది, తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రభుత్వానిదేననే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఎన్నికల సమయంలో తెలుగు దేశం పార్టీ ఒక మాట ప్రజానీకానికి చెప్పడం జరిగింది. బాబు గారు వస్తేనే జాబులు వస్తాయనేటటువంటి నినాదాన్ని ఆనాడు వ్రాయడం జరిగింది. అయితే, ఈనాడు ముఖ్యంగా మా ప్రాంతానికి గొల్లపల్లి రిజర్వాయర్ ద్వారా నీళ్లు రావడం ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి కృషితో పరిశ్రమల ఏర్పాటుకు కూడా అడుగులు పడుతున్నాయి. కియో పరిశ్రమ ఏర్పాటు అనేది ఒక కల. మా అనంతపురం జిల్లాలో కియో పరిశ్రమను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అది మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికే ఒక కల లాంటిది. అదే విధంగా మా అనంతపురం జిల్లాలో ముఖ్యంగా ఈరోజున చదువుకున్న యువత అంతా కూడా మా నాయకుడి కృషి వల్ల ఉపాధి పొందుతున్నారు. కియో పరిశ్రమ ఏర్పాటు వల్ల మారుమూల, వెనుకబడిన ప్రాంతమైన పెనుకొండ ప్రాంత పరిధిలో ఈరోజున నలభై, యాభై వేల మంది నిరుద్యోగ యువతకు ఉపాధి అవకాశాలు కల్గినాయి. అందుకుగాను మేమెంతో హర్షాతిరేకాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాం. దానికి కారణం ఈరోజున హంద్రీ నీవా సుజల స్రవంతి ద్వారా పెనుకొండ ప్రాంతానికి నీళ్లు అందుబాటులోకి వచ్చాయి కాబట్టి పరిశ్రమల ఏర్పాటుకు కూడా దోహదపడింది. ఈరోజున ఎన్నో అవకాశాలు వస్తున్నాయి. ఉద్యోగాలు లేనటువంటి చాలా మంది యువతకు కూడా భవిష్యత్తులో ఉద్యోగాలు వస్తాయనే భావనతో ఉన్నారు. నిరుద్యోగ యువతలో ఒక విశ్వాసాన్ని, నమ్మకాన్ని కల్పించడంతోపాటు వలసలను అరికట్టడానికి వీలు కల్గింది. మా ప్రాంతం నుంచి గతంలో వలసలు ఉండేవి. వలసల క్రింద మా జిల్లా నుంచి సుదూర ప్రాంతాలకు ముఖ్యంగా బెంగళూరు, హైదరాబాద్ వంటి నగరాలకు జిల్లాలో ఉపాధి లభించకపోవడం వల్ల బయటకు వలసలపై వెళ్లే పరిస్థితి ఉండేది. అయితే ఈనాడు జిల్లా నుంచి వలసలపై వెళ్లడం లేదు. హంద్రీ నీవా సుజల స్రవంతి ద్వారా జిల్లాలోని చెరువులన్నింటినీ నీటితో నింపుకోవడం వల్ల ఎంతో వెసులుబాటు కల్గింది. మాకు కూడా బంగారు భవిష్యత్తు ఉంటుందనే భావనతో ప్రజానీకం ఉంది. అటువంటి నమ్మకం మా ప్రాంత ప్రజలకు కల్గింది. అదే విధంగా అనంతపురం జిల్లాను తీసుకున్నట్లైతే,

మంచి ఫర్టిలిటీ ఉన్న భూసారవంతమైన భూములు మా జిల్లాలో ఉన్నాయి. ఆ భూములకు హంద్రీ నీవా సుజల స్రవంతి ద్వారా వచ్చే నీళ్ల ద్వారా ప్రయోజనం చేకూరుతోంది. ఆ భూముల్లో మంచి రకమైన కూరగాయలు, పండ్లు పండుతున్నాయి. తద్వారా మా జిల్లా భవిష్యత్తులో హార్టికల్చర్ హబ్గా మారే అవకాశం కూడా ఉంది. మా జిల్లాలో జరుగుతున్న ఇటువంటి అభివృద్ధికి ముఖ్యకారకులు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారేనని చెప్పుకోక తప్పదు.

చాలా మంది సర్దార్ ఆర్థర్ కాటన్ గారి గురించి నేటికీ కూడా ప్రస్తావించుకుంటుంటారు. అందుకు గల కారణం ధవళేశ్వరం బ్యారేజి నిర్మాణానికి వారు చేసిన కృషి మరవలేనిది. ధవళేశ్వరం బ్యారేజిని అనుకున్న కాలంలో నిర్మించిన కారణంగా వారు చరిత్రపుటల్లో నిలిచిపోయారు. ఆనాటి వారి కృషి నేటికీ మరవలేనిది. ఎన్నటికీ మరచిపోలేని విధంగా వారు ఆ బ్యారేజి నిర్మాణాన్ని కావించారు. అదే విధంగా మన నాయకుడైన శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారు కూడా ఈరోజున పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని గానీ, అదే విధంగా పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం విషయంలో గానీ, ప్రత్యేక దృష్టితో నిర్మాణ పనులను చేపట్టే విషయంలో గానీ, మరి కొంత కాలానికి ఆ నిర్మాణాలు పూర్తి అవుతాయనే దోరణిలో ఉన్నాం కాబట్టి వారు కూడా చరిత్ర పుటల్లో ఎప్పటికీ నిలిచిపోతారని, అదే విధంగా మన మహా నాయకుడి పేరును ముఖ్యంగా పోలవరం ప్రాజెక్టుకు పెట్టినట్లైతే బాగుంటుందని కూడా ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

(ఆ సందర్భంగా ట్రెజరీ బెంచ్ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అదే విధంగా మా ప్రాంత ప్రజల తరపున, అనంతపురం జిల్లా ప్రజల తరపున, ముఖ్యంగా రాయలసీమ ప్రాంత ప్రజల తరపున గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి కృతజ్ఞతలు, ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: చింతమనేని ప్రభాకర్ గారూ.....

శ్రీ చింతమనేని ప్రభాకర్ (దెందులూరు): అధ్యక్షా, ఈరోజు పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు మీద మాట్లాడే అవకాశం నాకు కల్పించారు. ముఖ్యంగా గౌరవ స్పీకర్ గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇది మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి యొక్క పరిపాలనా దక్షతకు, ఆయనకున్న అపారమైన రాజకీయ అనుభవం వల్లనే ఈరోజున పట్టిసీమ నిర్మాణం సాధ్యపడింది. దీని వలన సుమారుగా 28 నియోజకవర్గాలకు ప్రత్యక్షంగా గానీ, పరోక్షంగా గానీ సాగునీరు, తాగునీరు అందడం జరుగుతోంది. తద్వారా సకల చరాచర జీవరాశులు బతుకుతున్నాయి. అందుకు కారణం మన నాయకుడి యొక్క ముందు చూపుతనమే. వారి ముందుచూపుకు ఇది నిదర్శనమని చెప్పుకోక

తప్పదు. ప్రతిపక్షాలు గానీ, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజానీకం అంతా కూడా ఒప్పుకోవాల్సిన అంశం. దీనికి ప్రధాన కారణం మనకందరికీ తెలుసు. ఆనాడు రూ.1,679.00 కోట్లతో పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు భావించారు. పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తికావడానికి మరికొంత సమయం పడుతుంది కాబట్టి ఆనాడు రాష్ట్రం విడిపోయినప్పుడే కృష్ణా డెల్టా ఎడారి అవుతుందనే విధంగా ఆలోచన చేసి మన ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి గారు ఆనాడు ప్రతిపక్షంలో మనం ఉన్న సమయంలో ఎన్నోసార్లు దిల్లీలో కూడా చెప్పడం జరిగింది. దానికి ఉదాహరణగా మనం చూసుకుంటే 2014వ సంవత్సరంలో జరిగిన సాధారణ ఎన్నికల పూర్తి అయిన తదుపరి తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే ఆ కోణంలో ప్రణాళికలు రచించడం జరిగింది. ఆనాడు కూడా రాష్ట్రంలో విస్తారంగా వర్షాలు లేవు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంతో ఆలోచన చేసి మన ఇంజనీర్లకు కూడా రానటువంటి ఆలోచన మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రికి గారికి వచ్చి పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తికావడానికి కొంత సమయం పడుతుంది కాబట్టి తక్షణమే కృష్ణా డెల్టా ప్రాంతానికి ఉపయోగపడే విధంగా stabilize చేయాలని భావించి, పంటలు వేసుకునే రైతాంగానికి, ఆయకట్టుదారులందరికీ కూడా ఒక భరోసా ఇవ్వాలని భావించి, ఒక ధైర్యాన్ని ఇవ్వాలనే సంకల్పంతో, రైతుల్లో పండుగ వాతావరణం కల్పించాలని, దాన్ని ఎలా సాధించాలనే విషయమై అనేక పర్యాయాలు సమావేశాలను ఏర్పాటుచేసి పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకానికి సంబంధించి ఆయనే ఒక ఇంజనీర్లాగా ఆలోచన చేసి పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకానికి శ్రీకారం చుట్టారు. ఆరోజున అనేకమంది రైతు సంఘాల నాయకులను, రాజకీయంగా ఉన్నటువంటి ఇతరులను అందులో మమేకం చేసి ఏకతాటిపై నడిపించగలిగారు. చివరకు మన పార్టీ శాసనసభ్యులకు కూడా ఒక అందోళన ఉండేది. కృష్ణా డెల్టా పరిధిలోని రైతాంగాన్ని కాపాడటానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గోదావరి డెల్టాను తాకట్టుపెడుతున్నారని చెప్పి ఒక అసత్యమైన ప్రచారాన్ని కూడా ప్రతిపక్షంలో ఉండే నాయకులు తెరమీదకు తీసుకురావడం జరిగింది. మా వరకు మేం కూడా కృష్ణా డెల్టాకు ఏమైనా అన్యాయం జరుగుతుందేమోననే ఉద్దేశంతో ఆ అంశాన్ని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి వద్ద కూడా సందేహాన్ని లేవనెత్తడం జరిగింది. ఆరోజు జరిగినటువంటి సంఘటనలో 14 మీటర్ల ఎగువన ఉన్నటువంటి ఏ నీరైతే వృధాగా సముద్రం పాలవుతుందో, 2500 నుండి 3000 టి.ఎం.సి.ల నీరు వృధాగా ఈరోజున సముద్రం పాలవుతుంది, ఆ విధంగా సముద్రం పాలవుతున్నటువంటి అదనపు నీటినే మనం పంపుల ద్వారా లిఫ్ట్ చేసి కృష్ణా డెల్టా రైతాంగాన్ని కాపాడుతున్నామని, రాజధాని నిర్మాణం కృష్ణా డెల్టా ప్రాంతంలో నిర్మించాలనే ఆలోచన చేస్తున్నాం, ముందుగా నీళ్లు లేనిదే ఏ పని జరగదు కాబట్టి అలాంటి నీటి కోసమే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచన చేసి మా సందేహాలను నివృత్తి చేయడమే గాకుండా గత కాంగ్రెస్

పార్టీ ప్రభుత్వ హయాంలో వదిలేసినటువంటి మట్టి పనిని కేవలం 70 రోజుల్లో పూర్తి చేయడం జరిగింది. ఇది ఈ దేశ చరిత్రలో ఎవరూ ఎప్పుడూ కూడా చేయలేదు. మట్టిపనిని 70 రోజుల్లో పూర్తి చేసిన చరిత్ర ఎవరికీ లేదు. అలాంటి మట్టి పనిని పూర్తిచేయడమే కాకుండా ఏదైతే మట్టి పని చేస్తే లాభం వస్తుందో ఆ పని వరకు పోలవరం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ నిర్మాణాన్ని పూర్తి చేసి ఎక్కడైతే ల్యాండ్ లిటిగేషన్ సమస్య ఉందో అక్కడ ఆ ల్యాండ్ వరకు ఎవరు కూడా దాని జోలికి వెళ్లకుండా గతంలో పది సంవత్సరాల పాటు కాలయాపన చేస్తుంటే మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ ప్రాంత రైతాంగాన్ని అంతా పిలిపించి వారితో సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి, కూర్చోబెట్టి చర్చలు జరపడం మూలంగా వారు స్వచ్ఛందంగా ముందుకు రావడం జరిగింది. రాజధాని నిర్మాణానికి నీరు అవసరమైతే, కృష్ణా డెల్టా ప్రాంతంలో సకాలంలో నీరు అందకపోవడం వల్ల పంటలు ఎండిపోయి రైతాంగం తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారనే విషయాన్ని ఆ ప్రాంత రైతులకు చెప్పడం వల్ల వారు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి సహకరించడం జరిగింది. తక్షణమే కృష్ణా డెల్టాని stabilize చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఎవరికి కూడా ఎటువంటి నష్టం రాకుండా, ప్రభుత్వానికి కూడా ఎటువంటి నష్టం రాకుండా తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం అందరికీ కూడా న్యాయం చేస్తుందని రైతాంగానికి భరోసా ఇవ్వడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక హామీని నిర్వాసితులకు ఇచ్చిన కారణంగానే ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం కింద చెల్లించక ముందే మా భూములు తప్పుకోవడం చెప్పి స్వచ్ఛందంగా ప్రభుత్వానికి నిర్వాసితులు సహకరించడం జరిగింది. ఆరోజున ఆ విధంగా రైతాంగం ముందుకు వచ్చారంటే, అది కేవలం మన నాయకుడి యొక్క గొప్పతనం. అది వారి యొక్క విశ్వసనీయతకు ఉదాహరణ. ఎవరైనా సరే... ప్రజలకు ఒక మాట ఇచ్చి నెరవేర్చక వెనక్కుపోవడం కాదు... ఎవరి భూములనైతే తీసుకుంటామని చెప్పామో, ఆనాడు పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం నిర్మాణం విషయంలో ఆ భూముల్లో మిషన్లతో నింపడం జరిగింది. ఆనాడు కూడా నలుగురైదుగురు రైతులను రెచ్చగొట్టి అడ్డం పెట్టే ప్రయత్నాన్ని ప్రతివక్షపార్టీ నాయకులు చేశారు. సుమారు 400 నుండి 500 మంది రైతులు స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చి వారి భూములను ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కొరకు అప్పగించడం జరిగింది. సత్వరమే ప్రభుత్వం చెప్పినట్లుగానే నిర్వాసితులకు నష్టపరిహారాన్ని కూడా చెల్లించడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారే స్వయంగా రంగంలోకి దిగి నిర్వాసితులకు చెల్లిస్తామని చెప్పి హామీ ఇచ్చినట్లుగానే ఆ డబ్బును చెల్లించడమే గాకుండా, స్వచ్ఛందంగా భూములను ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కొరకు ప్రభుత్వానికి ఇవ్వడం చాలా సంతోషంగా ఉందనే విధంగా చెప్పి వాళ్లను అభినందించడం కూడా జరిగింది. నిర్వాసితులకు సంబంధించిన బ్యాంక్ అకౌంట్లను సేకరించి కేవలం పదహారు రోజుల్లోనే నష్టపరిహారం క్రింద సొమ్మును చెల్లించడం జరిగింది. చాలా మిషన్లతో రాత్రింబవళ్లు కాలువలను త్రవ్వడం జరిగింది. ఎక్కడ అవసరమైతే అక్కడకు ప్రాజెక్టునల్లను తీసుకువెళ్లడం జరిగింది.

ఎక్కడికంటే అక్కడకు బ్రాక్డర్లను, లారీలను తీసుకువెళ్లి, గతంలో వదిలేసినటువంటి మట్టినంతా తరలించి నిర్మాణ పనులను చేపట్టడం జరిగింది. ఆరోజు జరిగినటువంటి కార్యక్రమంలో భాగంగా పోలవరం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ ఉండో, అక్కడ గుండేరు దగ్గర నుండి రామిలేరు, బుడమేరుతో పాటు ప్రధానంగా ఉన్నటువంటి తమ్మిలేరు, ఎర్రకాలువ వంటి క్రిటికల్గా ఉన్న బ్రిడ్జిలను, స్ట్రక్చర్ల నిర్మాణాలను చేపట్టడం జరిగింది. కనీసం స్ట్రక్చర్ల పనులను కూడా చేయకుండా గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వదిలిపెట్టిపోవడం జరిగింది. అటువంటి క్రిటికల్గా ఉన్న స్ట్రక్చర్లను యుద్ధ ప్రాతిపదికన పూర్తి చేయడం జరిగింది. పట్టిసీమకు నీళ్లు వస్తాయా, ఆ నీళ్లను మేం చూస్తామా, పట్టిసీమ అంటే ఉట్టి సీమ అని, కేవలం కమీషన్లకు కక్కుర్తిపడి పెట్టిన పట్టిసీమ అని, పోలవరం ఉండగా పట్టిసీమ ఎందుకు అని అనేక విధాలుగా ఇతరులు అనేక మంది హేళనగా ఎద్దేవాగా మాట్లాడారు. అయినప్పటికీ కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు వాళ్ల మాటలను లెక్కచేయకుండా ముందు చూపుతో ఎవరు ఎన్ని మాటలు మాట్లాడినప్పటికీ కూడా నిగ్రహశక్తి కోల్పోకుండా పట్టిసీమ యొక్క అవసరాలను పదే పదే ఈ శాసనసభ ద్వారా ప్రజానీకానికి నొక్కి చెప్పడం కూడా జరిగింది. ఆ విషయం మనకందరికీ కూడా తెలుసు.

12.35 AM

ఇది పట్టిసీమ, ఒట్టి సీమ కాదు. ఇదొక బంగారు సీమ. ఇది కృష్ణా డెల్టాను స్థిరీకరించేందుకే కాదు కరవు కోరల్లో చిక్కుకున్న రాయలసీమ ప్రాంతం అనంతపురం జిల్లాలో గానీ, కడపలో గానీ త్రాగునీరు, ఎంతోకొంత సాగునీరు ఇస్తున్నామంటే అది పట్టిసీమ ద్వారా కాదా అనిచెప్పి... ప్రతిపక్షం ఈరోజు ఇక్కడ లేకపోయినా కూడా వారిని మేము అడిగే అవకాశం వచ్చింది కాబట్టి అడుగుతున్నాం. ఈరోజు పట్టిసీమ లేకపోతే మీకు ఏవిధంగా నీరు వచ్చేదని, రాయలసీమ ప్రాంత ప్రజలు అన్యాయానికి గురి కావాలని, వారికి కష్టాలు రావాలని, రాష్ట్రం అధోగతి పాలవ్వాలనే ఒక శాడిష్ట్ లాగా ప్రతిపక్ష పార్టీ పట్టిసీమ విషయంలో ప్రవర్తించింది.

ఈ రోజు పట్టిసీమ అంటే ఉట్టి సీమ కాదు, ఇదొక బంగారు సీమ. ఇది కేవలం రాయలసీమకే కాదు కృష్ణా డెల్టాలోని రైతాంగానికి జూన్ మాసంలో నారుమళ్లు పోసుకునేందుకు నీరు ఇచ్చారా అని ఈ సందర్భంగా అడుగుతున్నాం. పట్టిసీమకు నీళ్లు తోడుతున్నారు, రోజుకు కోటి రూపాయలు చొప్పున విద్యుత్ బిల్లుల చెల్లింపులకు ఖర్చు పెడుతున్నారని, ప్రభుత్వ ధనాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారనేటువంటి నాయకులు ఈరోజు ఏమి సమాధానం చెబుతారని అడుగుతున్నాను. నాగార్జున సాగర్లో గానీ, శ్రీశైలం జలాశయంలో గాని ఇప్పుడే నీరు చేరుకోగా కృష్ణా డెల్టా రైతాంగానికి జూన్ నెలలోనే పట్టిసీమ ద్వారా నీరు ఇవ్వగలిగాం. ఇప్పుడొచ్చిన నీరు తీసుకుని మనం పంటల్ని ఎప్పుడు

తీసుకోగలుగుతాం? మనకు ఏవిధంగా నీళ్లు సరిపోతాయి? గడచిన మూడు సంవత్సరాలుగా ఎప్పుడైనా మనం నాగార్జునసాగర్ నుండి నీరు తీసుకోగలిగామా? రబీ అనే పంట కనుమరగయ్యింది, ఏనాడు కూడా కృష్ణాడెల్టా రైతాంగం రబీ పంటకు నీరు తీసుకోలేక పోయింది. రాష్ట్రం విడిపోయినప్పటినుండి కూడా రబీ పంటకు కృష్ణా డెల్టా రైతాంగానికి నీరు ఇవ్వలేని పరిస్థితుల్లో ఉన్నాం. కానీ కనీసం ఖరీఫ్ సీజన్ నాటికి అయినా సాగునీరు అందించి పంటలు పొందాలని, రైతుకుటుంబాల్లోనూ, రైతు కూలీల్లో ఆనందం చూడాలని కోరుకుంటూ కృష్ణా డెల్టా కింద కృష్ణా, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాల్లోని కొంత భాగం పట్టిసీమ జలాలను ఉపయోగించుకున్నాము. సుమారు 28 నియోజక వర్గాల్లో పంటల సాగుబడి రైతులకు, రైతు కూలీలకు బ్రతుకుదెరువు కల్పించి మన ప్రభుత్వ ఆదుకుంది. ఇదంతా మన ముఖ్యమంత్రిగారి గొప్పతనమే. మన దేశంలో కానీ, రాష్ట్రంలో కానీ సర్ ఆర్థర్ కాటన్ దొర జన్మించకపోయినప్పటికీ బ్రిటీష్ పాలకునిగా మన దేశానికి వచ్చిన కాటన్ దొర గారిని వారి జయంతి, వర్ధంతి రోజున మనందరం వారి విగ్రహానికి దండలు వేసి చూడకపోయినా కూడా మనందరం చేతులెత్తి మొక్కుతున్నాం. ఈ రోజు నిజంగా కాటన్ ఎవరైనా ఉన్నారంటే కృష్ణా డెల్టా కింద ఉన్న నాలుగు జిల్లాల్లో కాదు రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాలుకు కూడా పూర్తిగా నీరు ఇవ్వాలి అని, ఎక్కడికక్కడ భూగర్భ జలాలు పైకి రావాలని, నీటి ఇంకుడు గుంతల కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఇంకా ప్రభుత్వం బ్రిటీష్ కాలం నాటి చెరువులు గానీ, సేవేజ్స్, కాలువలు ఆధునీకరించాలనే ఉద్దేశంతో జలవనరుల శాఖ ద్వారా వందల కోట్ల రూపాయలు వెచ్చించి నీరు-చెట్టు వంటి పలు కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతోందంటే అందుకు కారణం మన ముఖ్యమంత్రి గారి యెక్క ముందు చూపు, పారదర్శకత మాత్రమే. నీరు సర్వ ప్రాణ కోటికి జీవనాధారం. భూగర్భ జలాలు నానాటికి అడుగంటి పోతున్నాయి కాబట్టి ఇంకుడు గుంతల ఏర్పాటుతో నీటిని భూమిలోకి పంపించి భూగర్భ నీటిమట్టాల్ని పెంచేందుకు అధ్యయనాలు చేపడుతున్నాం. ఈ రోజు Injection wells వంటి కార్యక్రమాలను ప్రోత్సహిస్తున్నామంటే, ఇంకుడు గుంతల కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నాం అంటే ఇది మన ముఖ్యమంత్రి గారి పారదర్శకతకు నిదర్శనమని తమద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను. పట్టిసీమ ఉట్టిసీమ అన్నటువంటి వారందరూ తెలుగు రాష్ట్ర ప్రజలకు క్షమాపణలు చెప్పాల్సిన పరిస్థితి ఈరోజు ఉంది.

వరదల సమయాల్లో కృష్ణా, గోదావరి నదుల నుండి నీరు వృథాగా సముద్రపు పాలు అవుతుండగా, ఒకే సారి రెండు నదులకు వరదలు రావు అన్న విషయం గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులకు అవగాహన లేకనే పిచ్చి మాటలను ఆరోజు మాట్లాడటం జరిగింది. అయినప్పటికీ కూడా రాష్ట్ర ప్రజలు గానీ, రైతాంగం గాని రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారిపై ఉంచిన అపారమైన నమ్మకం కారణంగానే ఈనాడు

పట్టిసీమ కల సాకారం అయింది. పట్టిసీమ కుడి, ఎడమ కాలువలు, పురుషోత్తపట్నం వంటి పథకాల ద్వారా పోలవరం ప్రాజెక్టు పనులు పూర్తి చేసుకుంటే తద్వారా పూర్తి స్థాయిలో నీటిని సద్వినియోగం చేసుకోవచ్చు. ప్రాజెక్టు పూర్తి చేసుకున్న తరువాత పట్టిసీమ పైవులను రాష్ట్రంలోని మరోచోటుకు మార్చి వాడుకోవడం వంటి ఆల్టర్నేటివ్ అరేంజ్మెంట్స్ కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచించారని తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. పట్టిసీమ వలన ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గంలో గాని, ఏలూరులో ఉన్నటువంటి రెండు గ్రామాలు కలిపి 58వేల ఎకరాలు ఉంది. వారికి మొదటి సంవత్సరం కొంత మేరకు నీళ్లు ఇవ్వలేకపోయినా చివరిగా వర్షాభావ కారణంగా కొంత మేరకు పంటలు తీసుకోగలిగారు. కోత దశకు వచ్చిన పంట పొలాల్లో పశువుల మేతకు వినియోగించాల్సి వస్తుందేమోనన్న సమయంలో చివరలో అందిన నీరు పంటలకు ఆక్సిజన్ లాగా పనిచేయడంతో పంటలు పండించుకుని ఇంటికి తెచ్చుకున్నారు. కానీ మీరు పట్టిసీమ నీళ్లు ఎవరికి ఇచ్చారు అని అడుగుతున్నారు. అయితే కళ్లున్న వారికే చెప్పగలుతాం. నిజంగా చెవులుండి వినిపిస్తున్న వారు విని అర్థం చేసుకుంటే తెలుస్తుంది గాని కళ్లుండి కూడా కనిపించని గ్రుడ్డి వారికి ఎవరూ చెప్పలేరు. చెవులు ఉండి వినిపిస్తున్నా వినపడనట్లుగా నటిస్తున్న చెవిటి వారికి ఎవరమూ చెప్పలేం. అది ఈ ప్రజలే అర్థం చేసుకుంటారు. నిన్న జరిగిన తెలుగుదేశం తెజస్సీచర్ పార్టీ సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రి గారికి కోత దశకు చేరిన వరి పంట కంకులను నేను తెచ్చి ఇచ్చాను. కృష్ణా డెల్టా ఆయకట్టు శివారులో నా నియోజకవర్గంలోని 58 వేల ఎకరాల్లో ఏ ఒక్క ఎకరాను కూడా ఖాళీగా ఉంచకుండా సాగుబడి చేయడం జరిగింది. అందులో కొంత భాగం చేపలు, రొయ్యల చెరువులు కూడా ఉన్నాయి. ఈనాడు కొల్లేరు చెరువులో చెరువులకు నీరు తోడుకుంటున్నారు అంటే కొల్లేరులో నీరు పుష్కలంగా ఉందంటే అది పట్టిసీమ ఫలాలు కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఇంతేకాదు ఇంకా స్థిరీకరణ కిందకు రాని 40వేల ఎకరాలు భూములకు నీళ్లు వస్తున్నాయి అంటే, ఎగువ భాగాన వృథాగా నీరు పోతుంది కాబట్టి వాడుకోవాల్సిందిగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. కాబట్టి నాకు ఒక స్లాయిస్ అవుట్లెట్ ఇచ్చి 40వేల ఎకరాలు గుండేరు, తమ్మిలేరు, సైఫనింగ్ ద్వారా గాని, కొప్పాక దగ్గర ఉన్న అవుట్లెట్ ద్వారా గానీ నీరు ఇస్తూ, అదనంగా బ్రిటీష్ కాలం నుండి ఉన్న చెరువు కింద ఉన్న ఆయకట్టు భూములకు కూడా నీరు ఇచ్చిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానిది కాదా అని అడుగుతున్నాను. అటువంటి నియోజకవర్గానికి ఒక శాసనసభ్యునిగా పనిచేస్తున్నందుకు నాజన్మ ధన్యం అయింది అని అనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే నా శ్రమ, ప్రయత్నం లేకుండానే ముఖ్యమంత్రి గారు ఏర్పాటు చేసిన పట్టిసీమ ద్వారా ఫలాలను నా నియోజకవర్గ ప్రజలు అనుభవిస్తున్నారు అంటే ఒక శాసనసభ్యునిగా ఇంతకన్నా గర్వం ఏముంటుందని ఈ సందర్భంగా తమ ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను. పట్టిసీమ మాత్రమే కాదు రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాలలో కూడా రాబోయే రోజుల్లో కృష్ణా డెల్టా తరహాలోనే

తయారయ్యే రోజు తప్పకుండా వస్తందని, దగ్గరలో ఉందని, ఆ రకంగా సాధించేవరకు కూడా ఈనాటి ప్రభుత్వం ఎక్కడా వెనుకడుగు వేయదని తమద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

(ఈ దశలో సభానాయకులు శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు సభలోకి వచ్చి తమ స్థానంలో కూర్చున్నారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్ : జయనాగేశ్వరరెడ్డి ..

శ్రీ బి.జయనాగేశ్వరరెడ్డి: ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా.. నదుల అనుసంధానం, పట్టిసీమ అనే ముఖ్యమైన అంశంపై మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు. ప్రపంచంలోనే భారతదేశ బౌగోళిక పరిస్థితులను చూసినప్పుడు మన భారతదేశం చాలా యూనిక్ పాజిషన్ గా ఉండటం జరిగింది. ఈ మాటను నేను ఎందుకు చెబుతున్నాను అంటే దాదాపు మన దేశంలోనే ఒక పక్క ఉత్తరాది రాష్ట్రంలో వరదలు వచ్చినప్పుడు దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లో మనకు కరవు కాటకాలు సంభవించే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అనేకమార్లు గౌరవ శాసనసభ్యులు చెప్పిన విధంగా నదుల అనుసంధానం ద్వారా ముఖ్యంగా దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లోని ఒక రాష్ట్రంగా మన రాష్ట్రం కూడా సుభీక్షంగా ఉండాలంటే నదుల అనుసంధానం జరగాలని ప్రపంచంలోని చాలామంది మేధావులు సంకల్పించారు.

12.45 PM.

నదుల అనుసంధానం గురించి చర్చకు వచ్చినప్పుడు, ఇంతకు ముందు ప్రధానమంత్రులు, మేధావులు ఆలోచించినటువంటి ఈ ఆలోచనను, ఈ రాష్ట్రంలో హేతుబద్ధత లేని విభజన జరిగినప్పుడు, అనేక కష్టాల కడలిలో ఉన్నప్పుడు, ఒక మొక్కుకొని విశ్వాసంతో ఈ రాష్ట్ర ప్రజలందరూ కూడా ఒక సత్తా, దమ్ము కలిగిన నాయకుడిగా ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు, తెలుగుదేశం పార్టీ అయితేనే ఈ రాష్ట్రాన్ని బాగా నడిపించడగలరు అనుకున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులకు ఉక్కు సంకల్పం. ఎప్పుడూ కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పే మాట “ఒక క్రైసిస్ ని అవకాశంగా మలుచుకోవడమే”. అటువంటి మనస్తత్వం ఉన్న ఒక గొప్ప మహనీయుడిగా, ఈరోజు వారికున్న దార్శనికతతో, ఒక దూరదృష్టితో నదుల అనుసంధానం అనే విషయాన్ని, ఈ యొక్క జీవం, “జలం అనేదే జీవనం”, ఇటు సాగునీరుకు గాని, తాగునీరుకు గాని, పరిశ్రమలకు గాని ఈ నదుల అనుసంధానం జరగాలనే ఒక ముఖ్య ఉద్దేశంతో, ఒక ఉక్కు సంకల్పంతో, అనేకమార్లు ఈయొక్క సభ, సభా గడ్డ ఏదైతే మన అమరావతి గడ్డ మీద ఉన్న ఈ శాసనసభలో కూడా చెప్పినప్పుడు, గతంలో ఎందరో మహానుభావులు, మేధావులు సంకల్పించినటువంటి ఈ అంశాన్ని

కార్యరూపంగా దాల్చి ఈరోజు పట్టిసీమ ఫలాలను అందించిన అవర భగీరథుడుగా మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు ఈరోజు చరిత్రలో నిలిచిపోయారు. ఈరోజు ముఖ్యంగా, ఈ ప్రాజెక్టు గురించి మాట్లాడినప్పుడు... ఒక మూడున్నర సంవత్సరాల క్రితం అధ్యక్షా, మనం చరిత్ర కూడా ఒకసారి గుర్తు చేసుకోవాలి. ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు అనేక వ్యక్తులు, ఒక బాధ్యత లేని వ్యక్తులు.. ఈ రాష్ట్ర ప్రజానీకమంతా ఈరోజు గమనిస్తున్నారు. ఎందుకంటే అవగాహన, బాధ్యత లేనటువంటి వ్యక్తులు. చాలా రకాలుగా చాలా విషయాల్లో అనేకమార్లు అడ్డు పడిన వ్యక్తులు. ఈ పట్టిసీమ విషయంలో, నదుల అనుసంధానం మీద కూడా అనేక మార్లు అడ్డుపడటం జరిగింది. ఈరోజు చాలామంది శాసనసభ్యులు మాట్లాడుతూ వారివారి నియోజకవర్గాల్లో పట్టిసీమ ద్వారా ఎలాంటి ఫలాలు రైతులకు అందాయి, వారికెలాంటి మేలు జరిగిందని కూడా చర్చ చేయడం జరుగుతోంది.

అదేవిధంగా గోదావరి జలాలు. వరద సమయంలో రెండు వేల నుంచి మూడు వేల టిఎంసీల వరద జలాలు వృధాగా ఏవైతే సముద్రంలో కలిసిపోతున్నాయో వాటిని ఒక దూరదృష్టితో పోలవరం ప్రాజెక్టు ద్వారా మనకు వచ్చేటువంటి ఫలాలను ముందుగానే వాటిని పొందే విధంగా ఒక మంచి ఆలోచనతో నదుల అనుసంధానం ద్వారా... పట్టిసీమ ద్వారా ఫలాలను అందిస్తామని చెప్పి గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు ఈ సభలో చెప్పినప్పుడు ఆరోజు అడ్డు పడిన వ్యక్తులే కాకుండా, ఈరోజు మళ్ళీ మీరు సభలో చూస్తే ఇవాళ కూడా వారు (ప్రతిపక్ష సభ్యులు) ఇక్కడ లేరు. నేను ఈ విషయం ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఒక్క టిఎంసీతో అధ్యక్షా, ఎందుకంటే నీటి విలువ తెలిసిన వ్యక్తిగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక్క టిఎంసీతో 8,000 ఎకరాల వరి, లేకుంటే 12,000 ఎకరాల ఆరుతడి పంటలను సాగుచేయవచ్చునని, ఇటువంటి కీలకమైన ఈ పవిత్ర జలాల గురించి ఆరోజు సభలో మాట్లాడినప్పుడు... పట్టిసీమ ద్వారా వచ్చిన ఫలాలు గురించి ఈరోజు సంతోషంగా మనం సభలో మాట్లాడుకుంటూ ఉంటే, ఆరోజు కొంతమంది (ప్రతిపక్ష సభ్యులనుద్దేశించి) వారి బుద్ధి పోనిచ్చుకోకుండా పర్సంటేజీల గురించి మాట్లాడారు. పవిత్ర జలాల గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడితే, ప్రతిపక్ష సభ్యులు పర్సంటేజీల గురించి మాట్లాడే రోజులు అధ్యక్షా. ఈరోజు ఇంకోపక్కన చూసినప్పుడు (ప్రతిపక్ష సభ్యులనుద్దేశించి) వీళ్లు ఎప్పుడు మాట్లాడినా కూడా... రాష్ట్రం ప్రజానీకం కూడా గమనిస్తున్నారు. ఈరోజు శాసనసభ్యులుగా మేమందరం ఇక్కడ రాయలసీమ ప్రాంతం నుంచి వచ్చినప్పుడు... రాయలసీమ ప్రాంతంలో మేమే చేశాము... గతంలో ఎన్నో రకాలుగా జలయజ్ఞం పేరు మీద ధనయజ్ఞం చేసి, ఆరోజు ప్రాజెక్టుల విషయంలో పర్సంటేజీలు తీసుకొని పిల్ల కాలువ, చిన్న చిన్న కాలువ పనులు తప్పి వాళ్లు ఆరోజు ధన యజ్ఞం చేశారు. ఈరోజు కరవుకాటకాలకు,

2014కు ముందు వరకూ కూడా కారణభూతులైన మహానుభావులు. ఈరోజు ఈ పట్టిసీమ ద్వారా రాయలసీమకు ఉపయోగమే లేదు, ఇది కేవలం గోదావరి జిల్లా ప్రజలను దగా చేస్తున్నారని, ఇంకోపక్క కృష్ణా డెల్టా వాసులను మోసం చేస్తున్నారని చెప్పి ప్రాంతాల వారీగా చిచ్చు పెట్టే విధంగా అనేక రకాలుగా మాట్లాడటం జరిగింది. ఈరోజు చాలా గర్వంగా చెప్పుకొంటున్నాము. ఎందుకంటే ముందుచూపుతో ముఖ్యమంత్రివర్యులు చేసిన ఈ గొప్ప పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు రచనకు చూస్తే, దాదాపు 2016 నుంచి 2017 లో వరద ప్రాంతంలో వృధాగా పోతున్న జలాల్ని కృష్ణా డెల్టాలో ఈ పట్టిసీమ ద్వారా వారి అవసరాలు తీర్చి, వారి కడుపు నింపి, రైతులకు కొన్ని వేల కోట్ల పంటని కాపాడిన తర్వాత, అదేవిధంగా శ్రీశైలంలో నిల్వ ఉన్న నీటిని మళ్ళీ ఈరోజు దగ్గర దగ్గర 109 టిఎంసీలు రాయలసీమకు ఇచ్చిన ఘనత (బెల్) ఎవరికైనా ఉందా అంటే అది రాయలసీమ బిడ్డగా ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడుగారేనని గర్వంగా చెప్పుకుంటారు. 2016-2017లో ఈ 109 టిఎంసీలు కూడా కర్నూలు జిల్లాకు వచ్చినప్పుడు ఒక వైపు బనగానపల్లి, ఇటువైపు నంద్యాల, నందికొట్కూరు, ఇటుపక్క ప్రాంతాలే కాకుండా చరిత్రలో 10 సంవత్సరాలు ఎవరు పాలించినా కూడా, (ప్రతిపక్ష సభ్యులనుద్దేశించి) వీళ్లు ఎవరైతే మాట్లాడుతున్నారో కనీసం 75 టిఎంసీలు కూడా రాయలసీమకు ఇచ్చిన పాపాన పోలేదు. ఈరోజు రాయలసీమ మీద ప్రేమగా మాట్లాడినటువంటి వ్యక్తులు. అంతేకాకుండా, ఈ సంవత్సరానికి, ఇప్పటికే, నేను నిలబడి మాట్లాడుతున్న ఈ రోజుకి కూడా దగ్గరదగ్గర 50 నుంచి 60 టిఎంసీలు పట్టిసీమ ద్వారా నీళ్లు అందించడం జరుగుతోంది. ఈరోజు నీళ్లు లేకపోతే పరిశ్రమలు లేవు, ఉద్యోగ అవకాశాలు లేవు. చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నాం. వెనుకబడిన ప్రాంతంగా రాయలసీమ అభివృద్ధికి ఎన్నో రకాలుగా మాటలు చెప్పే వ్యక్తులు, ఈరోజు కార్యరూపం దాల్చి ఈ కార్యక్రమం ద్వారా దాదాపు కర్నూలు, కడప, అనంతపురం జిల్లాలకే కాకుండా ఇటు కర్నూలు, కడప మరియు ఎస్పార్బిసి కిందకు, తెలుగుగంగ కిందకు, అదేవిధంగా హంద్రీనీవాకు ఇలా రాయలసీమ ప్రాంతం అంతటికీ కూడా ఈరోజు ఒక్క చుక్క నీరు రానటువంటి పరిస్థితిలో, ఇన్ని టిఎంసీల నీళ్లు ఇచ్చి, వేల కోట్ల పంటను కాపాడిన ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈరోజు సభాముఖంగా, రాయలసీమ వాసిగా కచ్చితంగా పాదాభివందనం చేయాల్సిన అవసరముంది.

(ఈ సమయంలో సభ్యులంతా బల్లలు చరిచారు)

ఇటువంటి పరిస్థితిలో ఈరోజు పట్టిసీమ గురించి, నదుల అనుసంధానం గురించి ఈ చర్చ చేపట్టారు. ఎందుకంటే ఇవి అత్యంత కీలకం. ఈరోజు ఫలితాలు కూడా మనకు కనిపిస్తున్నాయి. ఈరోజు ప్రతీ ఒక్క శాసనసభ్యులం, తమ తమ నియోజకవర్గాల్లో పంటలతోపాటు ప్రతీ ఒక్కరైతూ సంతోషంగా ఉన్నారు.

ఇంకొక విషయం అధ్యక్షా, ఆరోజు చాలా రకాలుగా మాట్లాడుతూ రూ.1800 కోట్లు అనవసరం, దీని వ్యయాన్ని పెంచారు, దీనివల్ల ఉపయోగం లేదని గతంలో చెప్పారు. ఈరోజు అధ్యక్షా, రూ.1800 కోట్లు. రికార్డు సమయంలో పట్టిసీమను పూర్తి చేశారు. ఈరోజు ఎవరు ఎన్ని మాట్లాడినా కూడా రాష్ట్ర ప్రజలందరూ గమనిస్తున్నారు. “లిమ్కా బుక్ ఆఫ్ రికార్డు”లో ఈరోజు ఈ ప్రాజెక్టును పెట్టారంటే ఈ ఘనత ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడిగారిదే.

(ఈ సమయంలో సభ్యులంతా బల్లలు చరిచారు)

చరిత్రను సృష్టించే విధంగా 12 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లిచ్చి దాదాపు 8,000 కోట్ల విలువ గల పంటను కాపాడటం జరిగింది. (బెల్) ఈరోజు ఈ పట్టిసీమను, నదుల అనుసంధానాన్ని స్వాగతించాల్సిన అవసరం. ఇబ్బందులున్న ఈ రాష్ట్రంలో అత్యంత కీలకమైన ఈ జలాలకు సంబంధించి సాగునీటి రంగానికి, తాగునీటి రంగానికి, పారిశ్రామిక రంగానికి, రాయలసీమకు ఈరోజు పరోక్షంగా, అత్యంత కీలకంగా ఉపయోగపడిన ఈ ప్రాజెక్టుని స్వాగతించాలి, ఈ చర్చలో నాకు కూడా అవకాశాన్ని కల్పించిన మీకు మరొకసారి ధన్యవాదాలను చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: వంశీగారు.

శ్రీ వల్లభనేని వంశీమోహన్ (గన్నవరం): అధ్యక్షా, ఇంత మంచి అంశం మీద నాకు మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. ఒకసారి ఈ పట్టిసీమ, లేదా పోలవరం ప్రాజెక్టు యొక్క చరిత్రలోకి వెలితే, కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలు రెండింటినీ కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్కు అన్నపూర్ణ కింద, ధాన్యాగారం కింద చూసే పరిస్థితి ఉండేది సర్. అయితే ఎగువన ఉన్న కర్ణాటక, మహారాష్ట్రాల వాళ్లు ఇష్టానుసారంగా ప్రాజెక్టులు కట్టడంతో దిగువన ఉన్న మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి నీరు సరిగా లభ్యం కాకపోవటం, వర్షాలు కూడా సకాలంలో పడకపోవటం, వీటివల్ల గోదావరి డెల్టా సుమారు 10, 15 సంవత్సరాల క్రితం.. ఒక రెండు సంవత్సరాలు క్రాప్ హాలిడే కూడా ప్రకటించారు. అట్లాగే కృష్ణా డెల్టాలో కూడా జూన్ నెలలో వేయాల్సిన నాట్లు వేయకపోవడంతో పంటలు కూడా సకాలంలో పండలేదు. నాట్లు వేసుకోలేక... నవంబరు నెలలో తుపాన్లు వచ్చి పంటలు ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి వచ్చింది. అప్పుడు ఈ పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తయితే గానీ కృష్ణా డెల్టా ఆయకట్టు స్థిరీకరణ చెందదు. 150, 160 సంవత్సరాల నుంచి ఉన్నటువంటి ఈ డెల్టా ఆయకట్టు మళ్ళీ స్టెబిలైజ్ చేయాల్సిన అవసరముందనే ఉద్దేశంతో పోలవరం ప్రాజెక్టు చాలా ఇంపార్టెంట్ అయింది సర్.

12.55 pm

అటువంటి పరిస్థితుల్లో దీన్ని ఒక మంచి అవకాశంగా మలచుకొని అప్పటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు బలవంతంగా భూసేకరణ చేసి రైతుల దగ్గర లక్ష రెండు లక్షలు మూడు లక్షల రూపాయలకు భూములు లాక్కొని జలయజ్ఞం పేరుతో, అసలు ప్రాజెక్టుకు అనుమతులు లేకుండా, కాంట్రాక్టుల్లో కమీషన్ కోసం ఎడాపెడా, ఎక్కడ పడితే అక్కడ కాలువలు తవ్వేసి ప్రాజెక్ట్ పూర్తి చేయలేనటువంటి పరిస్థితి సార్. తరువాత దీనిపై రైతులందరూ కూడా కోర్టులకు వెళ్లడం, న్యాయస్థానాల్లో కేసులు వేయడంతో ఈ ప్రాజెక్ట్ ఆగిపోయింది. ఈ పరిస్థితులలో ఎన్నికలు వచ్చాయి. ఎగువన ఉన్న కర్నాటక, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రాలతోపాటు తెలంగాణ రాష్ట్రం కూడా మనకు యాడ్ అయ్యింది. అసలే వర్షాలు పడటం లేదంటే రాష్ట్రాల మధ్య నీటి పంపకాలు ఇబ్బందికరంగా ఉన్నాయని, ఈ డెల్టాను, వ్యవసాయాన్ని ఎలా రక్షించాలనే ఉద్దేశంతో ముఖ్యమంత్రి గారు పట్టిసీమ ప్రాజెక్టును తలపెట్టారు. అప్పుడు అందరిలాగే నేను కూడా ఒకరోజు సాక్షి పేపర్ చదివి, వాళ్లు రాసిన రాతలకు మిస్సిడ్ అయ్యాను సార్. ఇది అనవసరమని నేను కూడా అనుకున్నాను.

మా నియోజకవర్గంలోనే National Highway కు ఎగువన మెట్ట ప్రాంతముంటుంది, దానిని ఉత్తరాది ప్రాంతమంటారు. National Highway కు దిగువన ఉన్న ప్రాంతమంతా ఏలూరు కాలువ కింద ఉంటుంది సార్. ఒకరోజు ఈ మెట్ట ప్రాంతంలో వెళుతుంటే సెప్టెంబర్ నెలలోనే చెరువులు ఎండిపోయి ఉన్నాయి. ఒక పెద్దావిడ బిందె పట్టుకొని చెంబుతో కొద్దిగా కొద్దిగా నీళ్లు తోడి బిందెలో పోసుకుంటోంది. ఆ గ్రామ సర్పంచి గారిని నేను అడిగాను, ఆ చెరువుకు నీళ్లు ఎలా వస్తాయి, పరిస్థితి ఏమని అడిగితే ప్రతి సంవత్సరం ఇంతే కదా అన్నారు. అటువంటి పరిస్థితులలో ముఖ్యమంత్రి గారు ముందు చూపుతో, ఆయనకు ఉన్న దార్శనికతతో, ఈ ఇబ్బందులను, ఈ వర్షాభావ పరిస్థితులను ఎలా అధిగమించాలనే ఉద్దేశంతో పట్టిసీమ ప్రాజెక్టును పెట్టడం, నన్ను, శ్రీ చింతమనేని ప్రభాకర్‌ను, స్థానిక రైతులను అందరినీ పిలిచి, మీరందరూ భూసేకరణ చేయండి, భూసేకరణ చేస్తే మనం కాలువలు తవ్వవచ్చు. ఏవైతే 3000 టీఎంసీ గోదావరి నీళ్లు సముద్రంలో వృధాగా కలిసిపోతున్నాయో, గోదావరి జిల్లాల వారికి ఇబ్బంది లేకుండా, వారి ఆయకట్టు జోలికి పోకుండా, వారికి ఎటువంటి నష్టం లేకుండా, వారి దగ్గర నుండి వృధాగా పోయే నీటిని మాత్రం మనం తీసుకొచ్చి కృష్ణా డెల్టాను స్టెబిలైజ్ చేద్దామని ముఖ్యమంత్రి గారు మకందరికి చెప్పడం, నేను, ప్రభాకర్ గారు, స్థానిక రైతులు, మంత్రిగారు శ్రీ ఉమామహేశ్వర రావు గారు, మేమందరం కూడా రైతులతో మాట్లాడి, ఒప్పించి భూసేకరణ చేయడం జరిగింది సార్. భూసేకరణ ఎంత కష్టమైందంటే మనం చూశాం. పశ్చిమబంగ రాష్ట్రంలో ప్రపంచమంతా భూపోరాటాలు చేసిన కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ 300 ఎకరాల భూసేకరణ చేయలేక పాతిక సంవత్సరాలు

ప్రభుత్వాన్ని కోల్పోయింది. అంత క్లిష్టమైన భూసేకరణ కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు రైతులందరూ సంతృప్తి చెందేవిధంగా మా ఒక్క నియోజకవర్గంలో 24 గంటలలో రూ.710 కోట్లు డబ్బులిచ్చి భూసేకరణ చేయడానికి వెసులుబాటు కల్పించారు.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

కాలువలు తవ్విన తరువాత నీళ్లు వచ్చాయి. ఇదే అసెంబ్లీలో పట్టిసీమను ఒట్టిసీమ అన్నారు. డ్రామా కంపెనీ, మోటార్లు తీసుకొచ్చి నాలుగైదు నట్లు బోల్లులు బిగించి వాటితో నీళ్లు తోడుతున్నారు, దానివల్ల ఏమీ ఉపయోగం లేదని వైసీపీ నాయకులు, వాళ్లందరూ కూడా మాట్లాడారు. అయితే వాటి ఫలితాలు క్షేత్రస్థాయిలో నేను, ప్రభాకర్ గారు మేమంతా చూశాం. ఏలూరు కాలువ కింద ఉన్న పొలాలు కూడా ఎండిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. చివరకు కృష్ణా డెల్టా ఆయకట్టులో ఉన్నాయి కాబట్టి పట్టిసీమ నుంచి నీళ్లు వచ్చాయి. మా ఒక్క నియోజకవర్గంలో సుమారు 50,000 ఎకరాల పంటను మూడు సంవత్సరాల నుంచి కాపాడుకోగలిగాం. అన్ని చెరువులు చక్కగా నీళ్లతో ఉన్నాయి సార్. మా ప్రాంతమంతా కూడా బాగుంది. మొదటి సంవత్సరమే సుమారు రూ.200 కోట్ల విలువ పంట పండిందని మేమందరం ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు చెప్పుకోవడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం జూన్లోనే నీళ్లు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆల్మోస్ట్ పంటలన్నీ కూడా చివరి దశకు వచ్చాయి.

(బెల్)

భూసేకరణకు సహకరించిన రైతులకు, గోదావరి నీళ్లు తోడుకోడానికి, వాటిని ఉపయోగించుకోడానికి సహకరించిన గోదావరి జిల్లాల ప్రజాప్రతినిధులకు, గోదావరి జిల్లాల ప్రజలకు మేము ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ, ఇంత చక్కటి ప్రాజెక్టును పెట్టి మా ప్రాంతాన్ని సుభిక్షం చేసిన ముఖ్యమంత్రి గారికి ఎన్ని జన్మలు ఎత్తిన కూడా మా ప్రాంత ప్రజలు రుణం తీర్చుకోలేరని తెలియజేసుకుంటూ..

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

మీ ద్వారా మంత్రి గారిని.. ఇందాక మంత్రి గారు చేసిన ప్రకటనలో విద్యుత్ శాఖ అధికారులు 16, 18 గంటలు కూడా కరెంటు ఇస్తున్నారని చెప్పారు. క్షేత్రస్థాయిలో కొద్దిగా అమలుకావడం లేదు, దానిని మంత్రి గారు పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను. థాంక్యూ సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : చాంద్ బాషా గారూ..

శ్రీ అత్తర్ చాండ్ బాషా (కదిరి): ఆధ్యక్షుల వారికి నమస్కారం, ధన్యవాదాలు. ఈరోజు నదుల అనుసంధానం, పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా రాష్ట్ర ప్రజలకు, రైతాంగానికి ఏవిధంగా పనిచేసిందో తెలియజేయటానికి అవకాశం కల్పించినందుకు మొదటగా మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను అధ్యక్షా.

ఈరోజు నదుల అనుసంధానం అనేది మేము చిన్నప్పటి నుండి వింటున్నాం. ఎలా జరుగుతుందో, ఏమి జరుగుతుందో మేము చూడలేదు అధ్యక్షా. పెద్దలు కూడా చూసిన సందర్భాలు లేవు అధ్యక్షా. భారతదేశంలో చాలామంది నదుల అనుసంధానం గురించి ఎన్నో చర్చలు, ఎన్నో మీటింగులు పెట్టుకున్న కూడా అవి సఫలం కాలేదు. కానీ ఈరోజు ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతి నీటి బొట్టును ఒడిపిపట్టి ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు తాగునీరు, సాగునీరు ఇబ్బంది లేకుండా చేయాలని ఒక మహా సంకల్పంతో, సముద్రంలోపోయే వృధా నీటిని ఏవిధంగా రైతన్నలకు ఇవ్వాలి, రైతులు అభివృద్ధి చెందాలన్న ఆశయంతో ఈరోజు నదుల అనుసంధానం చేసిన చరిత్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికే దక్కిందని చెప్పక తప్పదు.

రాష్ట్రంలో ఎన్ని కష్టాలున్నా, ఎన్ని ఇబ్బందులున్నా, ఆనాడు ముఖ్యమంత్రి గారు పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా కృష్ణా, రాయలసీమకు నీళ్లు ఇవ్వొచ్చంటే, ఆనాడు కూడా ప్రతిపక్షంలో ఉండి, ఆరోజు జీవో కూడా పాస్ చేయక, ఆరోజు ఆ బిల్లును కూడా అడ్డుకున్న సందర్భాలు చూశాం అధ్యక్షా. ఆనాడు రాయలసీమ ప్రజలను కూడా రెచ్చగొట్టడం జరిగింది అధ్యక్షా. పట్టిసీమ ద్వారా రాయలసీమకు నీళ్లు రావు, రాయలసీమ సస్యశ్యామలం కాదు, కేవలం కృష్ణా డెల్టాకు నీళ్లు ఇవ్వడానికి మాత్రమే ఈ పథకాన్ని తీసుకొచ్చారని ఆరోజు విమర్శలు చేశారు. ప్రజలు కూడా చాలామంది ఆలోచించారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముందుచూపుతో ఈ పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా కృష్ణా డెల్టా నుండి నీళ్లు తీసుకొచ్చి రాయలసీమలోని నాలుగు జిల్లాల్లో మరీ ముఖ్యంగా అనంతపురం జిల్లాకు జీడిపల్లి వరకూ నీరు తీసుకొచ్చిన సందర్భంలో ప్రతి ఒక్క చిన్న చెరువు నింపిన ఘనత ముఖ్యమంత్రి గారికే దక్కిందని చెప్పక తప్పదు అధ్యక్షా.

అదేవిధంగా గత సంవత్సరం విజయవాడలో రాష్ట్ర ప్రజలు విజయవాడకు వచ్చి కృష్ణా పుష్కర స్నానాలు చేసుకుంటే, ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన కృషి వల్ల అనంతపురం జిల్లా ప్రజలు జీడిపల్లికి పోయి కృష్ణా పుష్కర స్నానాలు చేసిన అదృష్టం, భాగ్యం కల్పించారని ఈ సందర్భంలో శ్రీ చంద్రబాబు నాయుడు గారికి జిల్లా ప్రజలు అభినందిస్తున్నారు.

ఈరోజు రాయలసీమలో సాగునీరు, తాగునీరు సమస్య ఎక్కువగా ఉంది. దీనిని హంద్రీ-నీవా కాలవ ద్వారా రాయలసీమకు నీళ్లు తీసుకొస్తే రైతులు చాలా అభివృద్ధి చెందుతారని ముఖ్యమంత్రి గారి ఆశయం. ఆ ఆశయంతో పనిచేసిన దానికి అనంతపురం జిల్లాలో రైతన్నలందరూ కూడా సాగునీరు, తాగునీరు సమస్యతో ఇబ్బంది పడుతున్న సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రి గారు తక్కువ నీళ్లతో రైతులు ఏవిధంగా వారి పంటలు బాగా పండించుకోవాలని “Horticulture Hub” ను తీసుకొచ్చి హార్టికల్చర్ ద్వారా రాయలసీమలోనే, రాష్ట్రంలోనే అనంతపురం జిల్లాను హార్టికల్చర్ కు మారుపేరుగా నిలిచి, అత్యధికంగా దిగుబడి సాధించి రైతులు లాభాల బాటలో ఉండేవిధంగా సహకరించిన ముఖ్యమంత్రి గారికి అనంతపురం జిల్లా రైతాంగం తరపున నేను కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను అధ్యక్షా.

జీడీపీలో ఏవిధంగా చూసిన కూడా అనంతపురం జిల్లాలో హార్టికల్చర్ హబ్ ను తీసుకొచ్చి, ముఖ్యమంత్రి గారి ఆశయం మేరకు, రైతన్నలు కూడా కష్టపడి పనిచేశారు కాబట్టి ఈరోజు హార్టికల్చర్ లో అనంతపురం జిల్లా ముందంజలో ఉందని ఈ సందర్భంగా గుర్తుచేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా గత నెలలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక దూరదృష్టితో ఈ రాష్ట్రంలో రైతన్నలకు సాగునీరు, తాగునీరు సమస్య ఉండకూడదని గత రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుండి కూడా ప్రతి ఒక్కరైతుకు కూడా మీరు పంటకుంటలు తవ్వకోండి, ఫార్మ్ పాండ్స్ తవ్వకోండి అని చెప్పి, నీరు-చెట్టు కార్యక్రమంలో ప్రతియొక్క చెక్ డ్యాంకు, చెరువులకు మరమ్మతులు చేయించి ప్రతి ఒక్క నీటి చుక్కను మనం ఎక్కడ కూడా వృధాగా పోకూడదని చెప్పి ఒక మహా సంకల్పంగా భావించి, ముఖ్యమంత్రి గారు చొరవ తీసుకొని ఫార్మ్ పాండ్స్ తవ్వ, ఏ రాష్ట్రంలో లేని విధంగా మన రాష్ట్రంలో ఫార్మ్ పాండ్స్ చరిత్రలో నిలిచిపోయేవిధంగా తవ్వించిన ఘనత కూడా ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికే దక్కుతుందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

1.05PM

ఆ ఆశయంతో గత నెల 6,7,8 తేదీలలో “జలసిరికి హారతి” అని ఒక గంగమ్మకు పూజలు చేసే కార్యక్రమాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్నారు. గత నెలలో 6, 7, 8వ తేదీల్లో కుంటల్లో, చెరువుల్లోకి పోయి జలసిరికి హారతి ఇస్తే ఆనాడు ప్రతివక్షాలు నీళ్లు లేవు ఏమి లేవు మీరు ఏవిధంగా హారతులు ఇస్తున్నారని వ్యగ్యంగా మాట్లాడారు. ముఖ్యమంత్రి గారి ఆశయం మేరకు ప్రతి ఒక్క చెక్ డ్యాంంలోగానీ, ప్రతి ఒక్క పంటకుంటల్లో గానీ, ప్రతి ఒక్క ఫాంపాండ్స్ లోగానీ, అదేవిధంగా చెరువులు, ప్రాజెక్టులు, నీళ్లతో కళకళలాడుతూ ఈరోజు మనందరం కళ్ల ఎదుట చూస్తుంటే ఎంతో సంతోషంతో మన

ముఖ్యమంత్రిగారి ఆశ నెరవేరిందని చెప్పి రైతన్నలు కూడా సంతోషంగా ఉన్నారు. ఈరోజు “ఇంటి ఇంటికి తెలుగుదేశం” కార్యక్రమంలో ఏ ఒక్క చిన్న మారుమూల ప్రాంతానికి వెళ్లిన, ఏ ఒక్క గ్రామానికి వెళ్లినా ఆ చుట్టు పక్కన ఉన్న చెరువులు గానీ, కుంటలు గానీ నీళ్లతో కళకళలాడుతుంటే రైతుల ముఖాల్లో ఆనందాన్ని చూస్తున్నాం. ఎందుకంటే, గతంలో కాంగ్రెస్ పాలకులు ఏదైతే రైతుల కోసం .. రైతుల పక్షపాతిగా అనిపించుకోవడానికి ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు, అనంతపురం జిల్లాకు సోనియాగాంధీని తీసుకువచ్చి బిక్షాటన చేసి రైతుల పక్షపాతిగా నిలుస్తామని చెప్పారు తప్ప కానీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఆ రైతుల పేర్లు చెప్పి డబ్బులు దోచుకోడానికి ఎన్ని రకాలుగా చేయాలో అన్ని రకాలుగా ప్రయత్నాలు చేశారు. (బెల్) అందులో భాగంగానే మన అనంతపురం జిల్లాలో ఏదైతే కృత్రిమ వర్షం కురిపిస్తామని చెప్పి ఆనాడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం డబ్బులు దోచేసుకున్న సందర్భాలను మనం ఒకసారి గుర్తు చేసుకోవాల్సినవసరముంది. కానీ, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతి ఒక్క నీటి బొట్టును ఏవిధంగా ఒడిసిపట్టి రాష్ట్ర రైతన్నలకు తాగునీరు, సాగునీరు లేకుండా ఇబ్బంది లేకుండా చేయాలని చెప్పి తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ ఆదాయం పొందే విధంగా మార్గాన్ని చూపించిన మన ముఖ్యమంత్రిగారికి అనంతపురం జిల్లా రైతులు ఎప్పుడూ మరువలేరని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా ఈరోజు రాష్ట్రంలో వరుసగా ఒక చరిత్ర. ఎందుకంటే, గతంలో పాలకులు రైతుల పేర్లు చెప్పి, రైతులను మోసం చేసిన సందర్భాలున్నాయి. కానీ, ఈరోజు చెప్పిన మాటకు కట్టుబడి ముఖ్యమంత్రిగారు ఏ చిన్న రైతుకు సమస్య లేకుండా, ఏ ఇబ్బంది లేకుండా ప్రతిసారి రైతులకు సమయానికి వేరుశనగ విత్తనాలు ఇచ్చి వారిని ఆదుకున్నారు. గత సంవత్సరం వర్షం తక్కువ ఉంటే వేరుశనగకాయలు ఎండిపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు పర్యటనకు వచ్చినప్పుడు చూసి అప్పటికప్పుడే అక్కడ రెయిన్ గన్లను తెప్పించి ఆ పంటలను కాపాడారు. మన ముఖ్యమంత్రి అనంతపురం జిల్లాలో ఏడు రోజుల పాటు ఉండి అధికార యంత్రాంగాన్ని అంతా తీసుకువచ్చి రైతుల పక్షాన నిలబడి, వేరుశనగ పంటను కాపాడిన చరిత్ర మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారిది, ఏ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి చేయని విధంగా చేశారు. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు రైతుల శ్రేయస్సు కోసం, రైతుల కష్టాల్లో నిరంతరం నేను ఉన్నా అని భరోసా ఇచ్చి రైతులకు విశ్వాసం కల్గించి, ప్రతీ పంట వేయడానికి రైతులు ముందుకు వస్తున్నారు. లేకపోతే గతంలో ఏ వేరుశనగ పంట వేయాలన్నా, ఏ వరి ధాన్యం వేయాలన్నా కనీసం ఈ వర్షాలు లేని సమయాల్లో ఏవిధంగా చేయాలనే ఒక ఆలోచన ఉండేది. ఈరోజు రైతులకు 90శాతం డ్రిప్ సబ్సిడీ ఇవ్వడం, రైతులకు ట్రాక్టర్లు కొనుక్కునేందుకుగానూ 2లక్షల రూపాయలు సబ్సిడీ ఇవ్వడం, రైతులు కష్టపడి పనిచేసే స్వభావం ఉన్న రైతన్నలు కాబట్టి కష్టపడితే

ఏదైనా సాధించవచ్చని ముఖ్యమంత్రిగారు మనందరినీ ప్రోత్సహిస్తున్నారు, దానికి రైతన్నలు కూడా ముందరకు వచ్చి ప్రతీ ఒక్క కార్యక్రమంలో... మంచి పంటలు పండించే కార్యక్రమం అయితేనేమి, ఏ కార్యక్రమం అయినా విజయవంతం చేస్తున్నారు. కాబట్టి ఇలాంటివి చరిత్రలో నిలిచిపోయే విధంగా నదుల అనుసంధానం అయితేనేమి, పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా కృష్ణాడెల్టా నుండి రాయలసీమకు నీళ్లు తేవడంలో ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన చొరవ, కృషికి ముఖ్యమంత్రిగారిని మన రాయలసీమ ప్రజలు అభినందించాలని కోరుతూ, మరొక్కసారి ముఖ్యమంత్రిగారికి రాయలసీమ ప్రజల వాసుల తరపున కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను. ధన్యవాదాలు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : బోండా ఉమా.

శ్రీ బోండా ఉమామహేశ్వరరావు (విజయవాడ సెంట్రల్): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, ఈ నూతన రాష్ట్రానికి చాలా కీలకమైనటువంటి ఈ ప్రాజెక్టును కంప్లీట్ చేయడం. ఆ సబ్జెక్టును ఈరోజు మంచి వాతావరణంలో టేకప్ చేయడం, ఆ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి మాట్లాడేందుకు నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ నదుల అనుసంధానం, అలాగే ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ కి జీవనాడి అయిన పోలవరం ప్రాజెక్టు గానీ, పోలవరం ప్రాజెక్టు ద్వారా ఎక్కడైతే సంవత్సరానికి మూడువేల టిఎంసీల నీరు వృథాగా సముద్రంలోకి పోతున్న సందర్భంలో ఈ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ఒక అద్భుతమైనటువంటి ప్రాజెక్టు పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు. ఎంతోమంది మేధావులు దేశవ్యాప్తంగా అనేకమంది ముఖ్యమంత్రులు గానీ, అనేక ప్రభుత్వాలు గానీ నదుల అనుసంధానం అనేది ఎప్పటి నుంచో హిమాలు. 1980వ సంవత్సరం నుంచి Himalayan River Development Component కింద 14 లింకులు గానీ, Peninsular River Development Component 16 లింకులు గానీ మొత్తం 30 రివర్ లింకేజీలను అనుకున్నా సరే, ఎవరూ, ఎప్పుడూ దానిని అమలు చేయలేదు, పట్టించుకోలేదు. ఆఖరికి భారత మాజీ ప్రధాని అటల్ బిహారి వాజ్ పేయ్ గారికి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీ కూడా ఈ రివర్ లింకేజీల గురించి ఏర్పాటు చేసినా, దానిని అమలులోకి ఏరోజు ఎవరూ కూడా తీసుకురావడం గానీ ఏదేశంలోను చొరవ చూపించడం గానీ జరగలేదు. ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి నిరంతరం ఈ రాష్ట్రంలోని రైతాంగానికి ఏవిధంగా మేలు చేయాలి, ప్రతీ నీటిబొట్టును కూడా అటు భూగర్భ జలాలుగా గానీ, సాగునీరుకి గానీ, తాగునీరుకి గానీ, రిజర్వాయర్లకు గానీ, డ్యామ్ లో గానీ ఏవిధంగా కాపాడాలనే విషయంలో, తన అపారమైన అనుభవమే పెట్టుబడిగా ఈ ప్రాజెక్టును తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ 150 సంవత్సరాల చరిత్రలో కృష్ణా డెల్టా ఎంతో ప్రసిద్ధిమైనటువంటి డెల్టాను ఎప్పుడూ కూడా జూన్ నెలలో ఏ ప్రభుత్వాలూ నీళ్లు ఇవ్వడం జరగలేదు. అలాంటిది కృష్ణా డెల్టా చివరి వరకు నీళ్లు ఇవ్వడం గానీ, అటు 13 లక్షల

ఎకరాల డెల్టాను స్థిరీకరణ చేయడం గానీ, అలాగే కృష్ణానదిలో ఒక్కసారి తాగునీటికి కూడా సమస్య వచ్చేది. కృష్ణానది ఒడ్డున ఉన్న విజయవాడ నగరంలో ఒక్కోసారి కొన్ని సంవత్సరాలుగా రోజుకు గంట, అరగంట మంచి నీళ్లు వదిలిన సందర్భాలున్నాయి. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఈ పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు అనేది రావడం, ఇవాళ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజానీకానికి అటు 100టిఎంసీల నీళ్లు కృష్ణా డెల్టాకు తీసుకురావడం వల్ల ఇక్కడ వాడుకుంటున్నాం. అటు పైనుంచి వచ్చిన నీళ్లు రాయలసీమకు ఇవ్వడం వల్ల రాయలసీమ రైతన్నలు అందరూ కూడా సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఇదంతా ఒక విజన్తో, రైతన్నలకు ఏవిధంగా మేలు చేయాలి. గతంలో వేల కోట్ల రూపాయలు ఈరాష్ట్రంలో తాగునీటి ప్రాజెక్టుల కోసం ఖర్చు చేశారు. కనీసం 90వేల కోట్ల రూపాయలు పైన ఖర్చుపెట్టి 90ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వని పరిస్థితుల్లో ఈ పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు అతి తక్కువ ఖర్చుతో లక్ష ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వడం, పంటను తీసుకురావడం ఒక అద్భుతమని చెప్పి ఇవాళ రైతన్నలు సంతోషం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఈ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తీరు మనం ఎప్పుడూ కూడా మరచిపోలేం. ఈరాష్ట్రం ఏ పరిస్థితుల్లో ఏర్పడింది. ఈరాష్ట్ర బాధ్యతలు ముఖ్యమంత్రిగారు చేపట్టటప్పటికి ఎన్ని సమస్యలు.. ఒకవైపు రాజధాని లేకపోవడం, ప్రాజెక్టులు లేకపోవడం, ఒకవైపు ఆదాయం లేకపోవడం, ఇన్ని సమస్యలు ఉన్నా ఎక్కడా కూడా ఏవర్గానికీ ప్రాధాన్యత తగ్గకూడదని, ఏవర్గాన్ని కూడా మనం విస్మరించకూడదని మొట్ట మొదట రైతన్నలకు అండగా ఉండాలని ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచన చేయడం.. అది పట్టిసీమ... మన 5కోట్ల మంది ఆంధ్రులు గర్వపడిన సందర్భం. అటు గోదావరి నదిని, ఇటు కృష్ణమ్మను కలిపిన ఘనత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గారి నాయకత్వంలో జరగడం కూడా 5కోట్ల మంది ఇవాళ రుణవడి ఉంటారు. 5కోట్ల మంది గర్వంగా ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఉన్నందుకు, సరైన సమర్థవంతమైన నాయకత్వం కింద, ఇవాళ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు మనందరం గర్వంగా భావించినటువంటి సందర్భాన్ని ఈ సభ ద్వారా గుర్తు తెచ్చుకోవాలి. ఇది ఒక చరిత్ర. గతంలో ఎవరూ చేయలేని పనిని మనం చేయడం. ఈ 155టిఎంసీలు, 14వేల కోట్ల రూపాయలు పంట దిగుబడి అంటే, అది సామాన్యమైనది కాదు. వ్యవసాయంలో మన జిడిపిలో అత్యధికంగా వచ్చిందంటే, ఇవన్నీ కూడా లింకేజీ చేయబట్టి ఇవాళ ఇన్ని రకాలుగా మనం ముందుకు వెళుతున్నామంటే ఈ పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు చాలా కీలకమైనది. ఇది ఒక్కటే కాదు. పట్టిసీమ అనేది ఆల్రెడీ కంప్లీట్ అయ్యింది.

ఇది ఎత్తిపోతల పథకం కింద ఉంది. ఇంకా ప్రాధాన్యతా క్రమంలో 28ప్రాజెక్టులను ఈ ప్రభుత్వం అన్ని రకాలుగా కూడా త్వరలోనే ఈ రెండు మూడు నెలల్లోనే, డిసెంబర్లోనే వాటిని ప్రారంభించాలనుకుంటున్నారు. ఇవాళ తాగునీటి ప్రాజెక్టులకు రైతన్నలపట్ల రాయలసీమకు గానీ, ఉత్తరాంధ్రకు గానీ, ప్రకాశంకు గానీ, కృష్ణాకు గానీ ఎక్కడా కూడా ఏ ప్రాజెక్టుని కూడా విస్మరించకుండా,

అన్నింటిని కంప్లీట్ చేయాలనుకోవడం మామూలు విషయం కాదు. తప్పనిసరిగా ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు నూతన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మొట్టమొదటిసారి ఏర్పడినటువంటి అసెంబ్లీ గానీ, ఈ ప్రభుత్వాన్నిగానీ, ఎప్పుడూ కూడా రాబోయే వంద సంవత్సరాలు, వేల సంవత్సరాలు గుర్తు పెట్టుకుంటారని తెలియజేస్తున్నాను. ఒక మంచి ప్రాజెక్టుపై నాకు మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సాంబశివరావుగారూ..

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (పర్చూరు): అధ్యక్షా, పట్టిసీమలాంటి ఒక ప్రతిష్టాత్మకమైన ప్రాజెక్టు మీద ఈ పవిత్రమైన అసెంబ్లీలో మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. చాలా మందికి తెలియని వాస్తవం ఏమంటే, పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లా ప్రాంతల రైతులకు, ప్రజలకే కాదు, ప్రకాశం జిల్లాలో సుమారుగా 65వేల ఎకరాలకు సాగు నీరు, బ్రహ్మాండమైన పరి పంట పండించుకునే అవకాశం. అలాగే పర్చూరు నియోజకవర్గంలో ఒక లక్ష మందికి తాగునీరు, అలాగే చీరాల నియోజకవర్గంలో 2లక్షలమందికిపైగా తాగునీరుకి ఇబ్బంది లేని పరిస్థితిని ఈరోజు పట్టిసీమ ద్వారా మనం చూసుకోగలుగుతున్నాం. అయితే ఇక్కడ ప్రధానంగా ఒక విషయాన్ని ఈ సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ప్రకాశం జిల్లా పూర్తిగా కరవుపీడిత జిల్లా. అటు రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్రకు పోటిగా ఈరోజు ప్రకాశం జిల్లాలో ఎన్నో సంవత్సరాలుగా కరవు విలయతాండవం చేస్తోంది. ముఖ్యంగా ఇటు నాగార్జునసాగర్ కుడికాలువ చివరి భూములు, ప్రకాశం జిల్లా, అలాగే పర్చూరు నియోజకవర్గంలో ఉంటాయి. అలాగే కొమ్మమూరు కాలువ, కృష్ణా డెల్టా కింద దాదాపు 65వేల ఎకరాలు చివరి భూములు ఉన్నాయి. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు కింద ఇటు కృష్ణా బ్యారేజ్ గానీ, నాగార్జునసాగర్ రైట్ కెనాల్ గానీ మొత్తం లక్షా యాభై వేల ఎకరాలు ఈ ప్రాజెక్టులో చిట్టచివరి భూములున్న నియోజకవర్గం పర్చూరు నియోజకవర్గం. అయితే ఈరోజు పట్టిసీమ ద్వారా డైరెక్టుగా 65వేల ఎకరాలకి సాగునీరు జూలై నెలలో తీసుకోగలుగుతున్నామంటే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారి దూరదృష్టితో చేసిన ఫలితమే ఈరోజు నేరుగా 65వేల ఎకరాలకు పట్టిసీమ నీరు వస్తుంటే, ఇన్ డైరెక్టుగా పట్టిసీమ ద్వారా కృష్ణా డెల్టాలో మనం నిల్వ చేసుకున్న వాటర్ని అటు నాగార్జునసాగర్ కుడికాలువ ద్వారా దాదాపు 85వేల ఎకరాలకి గత సంవత్సరం, అంతకుమునుపు సంవత్సరం ఎంతో కరవు ఉన్నప్పటికీ, డ్యామ్లో నీళ్లు లేనప్పటికీ ఆరుతడి పంటలను తీసుకొని, పంటను బ్రతికించిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానిది మా నాయకుడు శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారిదని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. నేను కొత్తగా రాజకీయాల్లోకి వచ్చాను. కేవలం

చంద్రబాబు నాయుడుగారి మీద అభిమానంతో, ఇష్టంతో రాజకీయాల్లోకి వచ్చాను. అయితే ఇక్కడ నా దృష్టిలో, నా మనసుకి స్పందించిన ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. ఒక రాజకీయ నాయకుడు అయినా, ఒక రాజకీయ పార్టీ అయినా అధికారంలో ఉన్నప్పుడు గానీ, ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు గానీ నిత్యం ప్రజల కోసం పనిచేయడమనేది చాలా అవసరం. మీకు కూడా తెలుసు. చంద్రబాబు నాయుడు గారు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఆనాడు బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ మీద అధికారంలో ఉన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సరైన విధంగా వాదించలేదు. కృష్ణా బేసిన్ లో మనకు శ్రీశైలం గానీ, నాగార్జునసాగర్ గానీ, ఈ ప్రాజెక్టులు అన్నీ కూడా ఇబ్బంది పడే పరిస్థితులు ఉన్నాయని చెప్పి ఆరోజు రైతులందరినీ సమీకరించి ఎన్నో రకాలుగా పోరాటాలు చేయటం జరిగింది.

మ.1.15

కృష్ణా బ్యారేజ్ దగ్గర కష్టా డెల్టా రైతాంగంకోసం చాలా పెద్దఎత్తున పోరాటాలు చేశాం. వాటిలో మీరు కూడా పాల్గొన్నారు. అప్పుడు నేను పార్టీ సాధారణ కార్యకర్తగా పాల్గొన్నాను. అప్పుడు భవిష్యత్తు ఎంత దారుణంగా ఉండబోతుందో, రాష్ట్ర విభజన ద్వారా రాష్ట్ర రైతాంగానికి జరగబోయే నష్టం ఏమిటో, నాగార్జునసాగర్ కింద ఆయకట్టు దెబ్బతినడంతోబాటు కృష్ణాకు ఎగువన ఉన్న రాష్ట్రాలు ఆనకట్టలు నిర్మించడంద్వారా జరిగే నష్టం ఏమిటో నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు ఆనాడు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. అప్పుడు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు ప్రతిపక్ష నాయకునిగా ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తెచ్చే ప్రయత్నం చేశారు. అయినా కానీ అప్పటి ప్రభుత్వం ఏమీ పట్టించుకోకుండా అవినీతి పనులలో ఏవిధంగా మునిగిపోయిందో మనం చూశాం. 40 సంవత్సరాల తన రాజకీయ జీవితంలో ఎటువంటి మచ్చ కూడా లేని రాజకీయ నాయకుడు రాష్ట్ర విభజన తర్వాత ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టిన వెంటనే ఎంతోకాలంగా ఉన్న సమస్యకు పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు ద్వారా పరిష్కారం చూపారు. పట్టిసీమ పథకం చేపట్టాలనే ఆలోచన ఈ రాష్ట్రంలో ఎవరికీ రాలేదు. కానీ మన ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆ ఆలోచన రావడంతో ఎన్నో ఇబ్బందులు వచ్చినప్పటికీ కూడా పట్టిసీమద్వారా గోదావరి నీటిని కృష్ణాకు తరలించారు. ఇదే సభలో గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకుడు తాను పట్టిసీమకు వ్యతిరేకమని కూడా చెప్పారు. పట్టిసీమ గురించి చాలా విష ప్రచారం కూడా చేశారు. కానీ అవేమీ పట్టించుకోకుండా ఎన్నో సమస్యలున్నప్పటికీ భారతదేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా డయాఫ్రం వాల్ టెక్నాలజీ ఉపయోగించి ప్రతిరోజూ సమీక్షించి అనుకున్న సమయానికంటే ముందే పట్టిసీమ పథకాన్ని పూర్తి చేయడమే కాకుండా గత మూడు సీజన్లలో ఆ ఫలాలను కాలువ చివరి భూములలో కరవుతో సతమవుతున్న మా ప్రాంత రైతాంగానికి అందించిన ఆ ఘనత ప్రభుత్వానికి, చంద్రబాబు నాయుడుగారిదేనని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. నాయకునికి దూరదృష్టి ఉండాలి. ఒక విజన్ ఉంటేనే ఇవన్నీ సాధ్యమవుతాయి. కృష్ణా బేసిన్ లో నిన్న మొన్నటిదాకా వర్షాలు పడకపోతే పశువుల మేతకు కూడా ఇబ్బంది పడే మా ప్రాంత

రైతులు ప్రస్తుతం వరి సాగుచేస్తున్నారు. కృష్ణా, తూర్పు, పశ్చిమ డెల్టాలోని 12 లక్షల ఎకరాల సాగుకు గతంలో సుమారు 200 టీఎంసీలు వినియోగించుకుంటుంటే ప్రస్తుతం కేవలం 110, 120 టీఎంసీలతోనే రైతులను చైతన్యపంతులను చేసి ఎక్కువ దిగుబడిని సాధించిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానిది. పట్టిసీమద్వారా అందుతున్న ఫలాలను శాశ్వతం చేసుకునేందుకు పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణంకోసం ఏవిధంగా కష్టపడుతున్నారో మనమందరం చూస్తున్నాం. అటు కేంద్ర ప్రభుత్వం, పోలవరం ప్రాజెక్టు అథారిటీతోబాటు నిధుల విషయంలో సమస్యలున్నప్పటికీ భవిష్యత్తులో ఈ రాష్ట్రాన్ని కరవురహిత రాష్ట్రంగా చేసేందుకు ఏకైక తలంపుతో పనిచేస్తున్న ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రతిపక్షం చాలా అడ్డంకిగా మారింది. బ్రిజేష్ కుమార్ బ్రైబ్యునల్ తీర్పుద్వారా గానీ, ఆ తరువాత రాష్ట్ర విభజనవల్లగానీ జరిగిన నష్టాన్ని పూరించడానికి మనం పట్టిసీమ ద్వారా భర్తీ చేసుకున్నాం. అధికారంలో ఉన్నా, ప్రతిపక్షంలో ఉన్నా ప్రజలకు అవసరమైన పనులు చేస్తున్న పార్టీ తెలుగుదేశం పార్టీ మాత్రమే. కానీ ప్రధాన ప్రతిపక్షం ప్రజలను తప్పుదారి పట్టిస్తూ, విషప్రచారం చేస్తూ ఈరోజు ఈ సభలో మొహం చూపించలేకపోతున్నది. పవిత్రమైన నభ జరుగుతుంటే ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకుడు దుష్ప్రచారం చేస్తూ కోర్టుల చుట్టూ తిరుగుతున్నాడు. అలాంటి ప్రతిపక్ష నాయకుడు ఈ శాసనసభలో ఉండడం సిగ్గు చేటు. ఈ అవకాశాన్ని కలిపించిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

1.25 pm

శ్రీ జి.సూర్య నారాయణ (ధర్మవరం): అధ్యక్షా, దేశంలో అత్యల్ప వర్షపాతం కలిగిన జిల్లాల్లో రెండవ జిల్లా అయిన మా అనంతపురం జిల్లాలో చాలా వరకు పూర్తిగా వర్షాలు లేక ఇబ్బందులున్న పరిస్థితుల్లో గత 3 సంవత్సరాలుగా మాకు హంద్రీనీవా ద్వారా శ్రీశైలం డ్యాము నుంచి నీళ్లిస్తున్న మా ముఖ్యమంత్రి గారికి ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా గత 30 సంవత్సరాలుగా మా ధర్మవరం చెరువు కేవలం మూడుసార్లు మాత్రమే నిండింది. ఆరోజున శ్రీకృష్ణదేవరాయలు ఈ చెరువులను కట్టిస్తే ఈరోజు అవర భగీరథుడు మన ముఖ్యమంత్రిగారికి మా చెరువు నింపినందుకు ప్రత్యేకంగా శిరస్సు వంచి నమస్కరిస్తున్నాను. మా ఇరిగేషన్ శాఖామాత్యులకు కూడా ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. గడచిన పాలకులు ఎంతో మంది మా జిల్లాలోని చెరువులకు నీళ్లిస్తామని చెప్పారు. కానీ ఎవరూ ఇచ్చిన పాపాన పోలేదు. గత 30 సంవత్సరాలుగా మా జిల్లా పూర్తిగా కరవులో ఉన్న పరిస్థితి. అటువంటిది ఈరోజు పోలవరం ప్రాజెక్టు పట్టిసీమ ద్వారా సస్యశ్యామలమయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఎన్నికలు పూర్తైన తరువాత ఇంకా ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేయకుండానే 7 మండలాలు తెలంగాణలో ఉన్నాయి, అవి కచ్చితంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఇస్తేనే ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణ స్వీకారం చేస్తానని చెప్పడం ఆయన పట్టుదలకు నిదర్శనమని చెప్పవచ్చు. ఆరోజు ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు కాబట్టి 7 మండలాలు ఆంధ్రకు ఇచ్చారు కాబట్టి ఈరోజున మనం పోలవరం ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసుకోగలుగుతున్నాం. పోలవరం పూర్తి కావాలంటే దాదాపుగా ఐదారు సంవత్సరాలు పడుతుందనే ఉద్దేశంతో ప్రతి సంవత్సరం 3,000 టీఎంసీలు

సముద్రంలో కలిసిపోతున్న నీటిని తప్పకుండా కృష్ణా డెల్టాకు తేవాలనే ధ్యేయంతో ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక్క సంవత్సరంలోనే దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా పట్టిసీమ ద్వారా నదులను అనుసంధానం చేశారు. ఆవిధంగా అనుసంధానం చేయడంతోనే ఈరోజు కృష్ణా డెల్టాలో దాదాపుగా 13 లక్షల ఎకరాలకు జూన్ లో నీళ్ళిచ్చే అవకాశం కల్పించారు. కృష్ణా డెల్టాకు ఇస్తున్న నీళ్ళను రాయలసీమకు దాదాపుగా 100 టిఎంసీలను తీసుకువచ్చే అవకాశం కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు కల్పించారు. ఎందుకంటే గత సంవత్సరం మా రాయలసీమకు 109 టిఎంసీలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం ఇప్పటికి 58 టిఎంసీలు మా రాయలసీమకు నీళ్ళిచ్చారు. అనంతపురం జిల్లాకు కూడా గత సంవత్సరం 30 టిఎంసీలు నీళ్ళిచ్చారు. దాదాపుగా 70, 80 చెరువులను గత సంవత్సరం నింపుకోగలిగాం. ఈ సంవత్సరం కూడా ఇప్పటి దాకా 10 టిఎంసీల వరకూ వచ్చాయి. మిగిలిన నీళ్ళు కూడా రెగ్యులర్ గా వస్తున్నాయి. ఆరోజున శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు చెరువులు కట్టించారు. గత 30 సంవత్సరాల్లో ఎప్పుడూ చెరువులు నిండిన పాపాన పోలేదు. ఈ సంవత్సరం బుక్కపట్నం చెరువు, ధర్మవరం చెరువు, చాలా చెరువులు నింపే అవకాశం ముఖ్యమంత్రి గారు కల్పించినందుకు ముఖ్యమంత్రి గారికి ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సెప్టెంబరు, 2 తేదీన జల హారతి ప్రకటించారు. ఆరోజు ఎక్కడా నీళ్ళు లేవు పరిస్థితి ఏమిటని మేమంతా అనుకున్నాం. కానీ 3వ తేదీ నుంచే మా జిల్లాలో వర్షాలు మొదలయ్యాయి. 6 వతేదీ నుంచి జల హారతి అనుకున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారి సంకల్పం గొప్పది కాబట్టి, పట్టుదలతో చేశారు కాబట్టి, జిల్లాలోనే కాదు, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఎప్పుడూ లేని విధంగా జిల్లాకు నీళ్ళిచ్చాయి. మా జిల్లాలో కూడా గత 30 సంవత్సరాలుగా వర్షానికి వేరుశనగ పంట 10, 12 బస్తాలు వస్తే రైతులు చాలా సంతోషపడేవారు. కానీ ఈ సంవత్సరం 15 బస్తాల నుంచి 28 బస్తాలు శనగకాయలు వచ్చాయి. ఎప్పుడూ లేని విధంగా ఈ సంవత్సరం పంట బాగా పండింది. అందుకు ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం పూర్తిగా పంట నష్టపోతే మా జిల్లాకు ఇన్ ఫుట్ నబ్బిడీ మాగ్నిమమ్ ఇవ్వగలిగారు. ఇదే సభలో జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు పట్టి సీమ వద్దు, అవసరం లేదన్నారు. ఈరోజు పట్టిసీమ పూర్తైంది కాబట్టే గోదావరి జలాలు కృష్ణా డెల్టాకు, కృష్ణా డెల్టా నీళ్ళు రాయలసీమకు తీసుకునే అవకాశం మా ముఖ్యమంత్రి గారు కల్పించారంటే అదే ఆయన పట్టుదలకు నిదర్శనమని తెలియచేస్తున్నాను.

గతంలో తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు సందర్భంలో కూడా తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు అవసరం లేదని ఎన్ టీ రామారావు గారికి రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు చెప్పడం జరిగింది. ఈరోజు తెలుగుగంగ ద్వారా ఎన్నో లక్షల ఎకరాలు లబ్ధి పొందే పరిస్థితి ఉంది. గత 10 సంవత్సరాల్లో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం జలయజ్ఞం పేరుతో ధన యజ్ఞం చేసి దాదాపుగా రూ.1,47,000 కోట్లు దోచుకున్నారు. కనీసం ఒక్క ఎకరాకు కూడా నీళ్ళివ్వలేదు. ఈ ప్రభుత్వంలో 3 సంవత్సరాల నుంచి కృష్ణా డెల్టాకు 13 లక్షల ఎకరాలకే కాకుండా మా రాయలసీమకు కూడా దాదాపుగా 3, 4 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్ళిచ్చే అవకాశం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కల్పించారంటే

అది ఆయన ఆశయమని చెప్పవచ్చు. ధర్మవరం చెరువు ద్వారా దాదాపుగా లక్ష మంది ప్రత్యక్షంగా గానీ, పరోక్షంగా గానీ లబ్ధి పొందుతున్నారు. ఆ లక్ష మంది ఈరోజు చాలా సంతోషంగా ఉన్నారు. ఈ నెలలో మా ధర్మవరం నియోజకవర్గానికి రావాలని వాళ్లందరి తరపున సభాముఖంగా ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుకుంటూ ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ దేవిసేని ఉమామహేశ్వరరావు (మైలవరం): అధ్యక్షా, 11 మంది శాసనసభ్యులు పట్టిసీమ, నదుల అనుసంధానం గురించి చెప్పడం జరిగింది. ఈరోజు ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచన, సంకల్పం స్వర్గీయ నందమూరి తారక రామారావు గారు తెలుగుదేశం పార్టీని స్థాపించిన మంచి రోజున మార్చి, 29, 2015 తేదీన ఈ పట్టిసీమకు శంఖస్థాపన చేశాం. ఆగష్టు, 15వ తేదీ జాతికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన రోజున ఈ పట్టిసీమను జాతికి అంకితం చేశాం. సెప్టెంబరు రెండవ వారంలో బ్రహ్మాత్మవాల్లో తిరుమల శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి వారికి ముఖ్యమంత్రి గారు పట్టు వస్త్రాలు తీసుకు వెళ్లే రోజున పంపుల ద్వారా నీళ్లు ఇచ్చే కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టాం. ఒక మంచి ఆలోచనను సంకల్పిస్తే ఏ విధంగా కార్యక్రమం ముందుకు వెళుతుందనేది ఇందాక విష్ణుకుమార్ రాజు గారు చెప్పినట్లుగా ఇదొక అద్భుతమైన ఆలోచన. ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీగారు కూడా మొన్న నర్మదా ప్రారంభోత్సవ సభలో కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం నదుల అనుసంధానంలో దేశానికి ఆదర్శంగా ఉందని చెప్పారు. కెప్టెన్ దస్తూరు గారు గానీ, డా.కె.ఎల్.రావు గారు గానీ ఎంతో మంది మహానుభావుల ఆలోచనలు కార్యరూపం దాల్చలేదు. వాజ్పేయిగారి నాయకత్వంలో నియమించిన సురేష్ ప్రభు గారి అధ్యక్షతన ఉన్న టాస్క్ ఫోర్స్ కమిటీలో ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా సభ్యులుగా ఉండి దానిమీద రిపోర్టు ఇచ్చినప్పటికీ, సుప్రీంకోర్టు మొట్టికాయలు వేస్తున్నా కూడా దేశంలో ముందుకు వెళ్లని పరిస్థితుల్లో, దేశానికి ఆదర్శంగా ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో ప్రభుత్వం పనిచేస్తున్నది. వంశధార, నాగావళి అనుసంధానం ముందుకు వెళుతున్నది. నాగావళి, చంపావతి, వేగావతి, గోస్తని నదుల అనుసంధానం ముందుకు వెళుతున్నది. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో భాగమైన పత్తిపాడు, తుని, పెద్దాపురం, వర్మ గారి నియోజకవర్గం పితాపురం, హోంశాఖ మంత్రి గారి నియోజక వర్గం ఇవన్నీ మెట్ట ప్రాంతాలు. జిల్లా మొత్తం పురుషోత్తపట్నం ద్వారా గోదావరి జలాలు సస్యశ్యామలమయ్యాయి. రెండో లిప్టు ద్వారా కూడా..... త్వరలో ముఖ్యమంత్రి గారు అక్కడకు వస్తామన్నారు. ఏలేరు రిజర్వాయరు ద్వారా విశాఖపట్టణానికి కూడా గోదావరి జలాలు వెళుతున్నాయి. ఉదయం బి.ఎ.సి.సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రి గారు, మీరు ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నారు. పోలవరం ప్రాజెక్టు సందర్భానికి సహచర శాసనసభ్యులు, మంత్రులందరినీ ఆహ్వానిస్తున్నాం. పోలవరం పనులు ఏ విధంగా జరుగుతున్నాయో రాష్ట్రంలో ప్రజలు, రైతులు అందరూ చూడాలి. 2014 లో పట్టిసీమ, పురుషోత్తపట్నం ప్రాజెక్టులతోబాటు ఈ రెండు సంవత్సరాల్లో పోలవరం ప్రాజెక్టు పనులు ఏ విధంగా పరిగెత్తించి 50 శాతం పనులు పూర్తి చేశామో, అక్కడ జరుగుతున్న పనులను ప్రతీ ఒక్కరూ చూడవలసిన అవసరముంది. మా శాఖ తరపున అందరినీ మనస్ఫూర్తిగా ఆహ్వానిస్తున్నాను. రాయలసీమలో ధర్మవరం, బుక్కపట్నం గానీ, బుక్క సముద్రం

గానీ, చెరువులు గానీ, హంద్రీనీవా కింద గానీ, గాలేరు నగరి కింద గానీ, తెలుగుగంగ కింద గానీ, పోతిరెడ్డిపాడు కింద గానీ ఏ విధంగా గత రెండు సంవత్సరాలుగా పట్టిసీమ ఫలాలు ఇటు అందడం వలన రాయలసీమలోని వెనుకబడిన ప్రాంతంలోని రైతులందరికీ ఒక ధైర్యం, నమ్మకం వచ్చింది. పట్టుదల, విశ్వాసంతో రైతులందరూ ముందుకు వెళుతున్నారు.

నేను మీద్వారా రాష్ట్ర ప్రజలందరికీ ఒకసారి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పట్టిసీమ దండగన్నారు. ఇవాళ పట్టిసీమ పండుగ అయింది. పట్టిసీమను సంవత్సరంలో పూర్తి చేస్తే శాసనసభకు రామని, రాజీనామాలు చేస్తామని మాతో ఛాలెంజ్ చేశారు. ఇవాళ ప్రతిపక్షమే శాసనసభకు రాకుండా పోయింది. 2015లో వైకాపా పార్టీకి చెందిన ఉరవకొండ శాసనసభ్యులు మా మీద ఛాలెంజ్ చేశారు. సంవత్సర కాలంలో పట్టిసీమ పూర్తి చేస్తే మేము రాజీనామా చేస్తాం, శాసనసభకు రామని చెప్పారు. మూడు సంవత్సరాలు తిరక్కుండానే శాసనసభకు ప్రతిపక్షాలు రాకుండా పోయిందంటే దీనిని బట్టి పట్టిసీమ ఫలాలు ప్రజల్ని ఏ విధంగా కదిలించాయి, ఇవాళ మా ప్రశ్నలకు వాళ్లు సమాధానం చెప్పలేక వాళ్లు పలాయనవాదం చిత్తగించారు. పట్టిసీమ, పురుషోత్తపట్నం, ఇంకా పెండింగ్ ప్రాజెక్టులకు ముఖ్యమంత్రి గారు రూ.47,000 కోట్లు ఈ మూడున్నర సంవత్సరాల కాలంలో ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. వాటర్ కన్జర్వేషన్ గానీ, physio metres గానీ, గ్రౌండ్ వాటర్ గానీ, ప్రతీ సోమవారం పోలవరం చేయడం గానీ, ఏ విధంగా పెండింగ్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాలనే విషయంలో ప్రతీ వారం అధికారులను పరిగెత్తించడమే కాకుండా ముఖ్యమంత్రి గారు పోలవరం వద్ద పడుకోవడం గానీ ఇవన్నీ చేయడం జరిగింది. అధ్యక్షా, మీరు ఇరిగేషన్ శాఖామంత్రిగా పని చేశారు. చాలా మంది సభ్యులకు టిఎంసీ అంటే, క్యూసెక్కు అంటే తెలియని ప్రజా ప్రతినిధులు చాలా మంది ఉన్నారు. నేను ఇవాళ గర్వంగా చెబుతున్నాను. ప్రతీ ఒక్కరూ గ్రామ స్థాయిలో మా నీటి సంఘం అధ్యక్షుల దగ్గరి నుంచి చిన్న స్థాయి చెరువుల దగ్గర ఉన్న అధ్యక్షులతో సహా క్యూసెక్కు ఏమిటి, టిఎంసీ ఏమిటి, నీళ్ళేమిటి, కాస్కేడ్స్ ఏమిటి, గొలుసుకట్టు చెరువు ఏమిటి, వాటర్ కన్జర్వేషన్ ఏమిటి, గ్రౌండ్ వాటర్ లెవల్స్ ఏమిటి, ఏ విధంగా స్టేట్లో వాటర్ లెవల్స్ ఉన్నాయి ఇవన్నీ మాట్లాడుతున్నారు.

1.35 pm

కాబట్టి ఇవాళ తమరి ద్వారా నేను కోరేదేమంటే, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాల రైతాంగం కూడా ఆశగా ఎదురు చూస్తున్నారు. ఇవాళ కృష్ణా రివర్ వాటర్ మేనేజ్మెంటు బోర్డు 200 టిఎంసీల నీటిని మన రాష్ట్రానికి కేటాయించింది. గుంటూరు జిల్లా శాసనసభ్యుల మనోభావాలను కానివ్వండి, తమరి మనోభావాలను కానివ్వండి, అట్లాగే లెఫ్ట్ కెనాల్ కృష్ణా జిల్లాలోని మెట్ట ప్రాంతం, మా ప్రాంతానికి సంబంధించిన మంచినీటి సమస్య కానివ్వండి, అట్లాగే డెల్టా ప్రాంతానికి సంబంధించిన మంచినీటి అవసరాలు కానివ్వండి, ఇప్పుడు ఉన్న పంటను కాపాడటం కానివ్వండి, అదేవిధంగా రాయలసీమ

ప్రాంతంలో ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకొని పంటలు వేసిన వాళ్లు గానీ, ఉన్న పంటలను కాపాడుకోవడం గానీ, అన్ని చెరువులకు నీళ్లు తీసుకువేళ్లే ప్రక్రియలో ముందుకు వెళుతున్న మాకు, తప్పకుండా అన్ని విధాలుగా అన్ని జాగ్రత్తలను తీసుకొని, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా జాగ్రత్తగా అధికారులందరికీ కూడా బాధ్యతలను చెప్పి, ఉన్న నీటిని ఎలా సద్వినియోగం చేసుకోవాలి? ఏ విధంగా రైతాంగాన్ని చైతన్యపర్చుకొని, అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్మెంటు గానీ, ఇరిగేషన్ డిపార్ట్మెంటు గానీ, అటు ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్మెంటు గానీ, మీరందరూ కూడా ఒక ఆలోచనా విధానంతో ముందుకు వెళ్లండి, రైతాంగాన్ని కాపాడండి, ప్రతి నీటి చుక్కను కూడా కాపాడుకొని ముందుకు వెళ్లమని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మాకు ఆదేశాలను ఇస్తున్నారు. తప్పకుండా, రైతాంగం పెట్టుకున్న ఆశలను గానీ, రైతాంగం ఏ విధంగా ముందుకు వెళ్లుతున్నారో, అన్ని విధాలుగా జాగ్రత్తలను తీసుకొని కాపాడతామని తమరి ద్వారా రాష్ట్ర రైతాంగానికి తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్షా, పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం గురించి, అదే మాదిరిగా నదుల అనుసంధానం గురించి ఈరోజు ఈ హౌసులో చర్చిండం నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. దీని పైన ప్రజల్లో ఇంకా చైతన్యం తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే విభజన జరిగిన రోజున ఎక్కువగా అందరం ఆందోళన చెందింది, రెండు విషయాలను మనం ప్రధానంగా చెప్పాము. ఒకటి మనకు ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లేదు, ఆదాయం లేదు చాలా ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. రాయలసీమ ఎప్పుడు కూడా కరవుతో ఉంది. ఇంకొక ప్రక్క కోస్తా మొత్తం తుపాను తాకిడి ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఈ రెండు సమస్యల వల్ల వ్యవసాయంలో అనేక విధాలుగా సమస్యలు వస్తాయని ఆరోజు ఆందోళన చెందాం. అదే సందర్భంగా ఏదైతే ఒక సమస్యను దీర్ఘకాలికంగా ఏ విధంగా పరిష్కరించాలనే ఒక ఆలోచన చేశాము. ఆ ఆలోచన ఫలితమే, ఈ రోజు ఇంత మంది సభ్యులు అప్రిషియేట్ చేశారంటే, ప్రజల్లో కూడా ఆ తృప్తి, వారికి కూడా ఒక బరోసా వచ్చింది. ఎందుకంటే మన రాష్ట్రం వ్యవసాయం పైన ఎక్కువగా ఆధారపడే రాష్ట్రం. వ్యవసాయానికి అన్నీ చేసినప్పటికీ నీళ్లు లేకపోతే మనం ఏమీ చేయలేని పరిస్థితి ఉంటుంది. ఇప్పటికే మీరు చూస్తే, 20 సంవత్సరాల్లో పదిహేను పదహారు సంవత్సరాలు, అనంతపురంలో అయితే ఎప్పుడూ పంట రాలేదు. ఇన్పుట్ సబ్సిడీతోనే సరిపెట్టుకునే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఈరోజు ఆ జిల్లాను చూస్తే, బాగా నీళ్లను గనుక ఇవ్వగలిగితే హార్టికల్చర్ హబ్గా తయారవుతుంది. రాష్ట్రంలో అతి ధనికమైన జిల్లా ఏదైనా ఉందా అంటే అది రాబోయే రోజుల్లో మొదటి స్థానం అనంతపురంకే వస్తుందంటే, అదీ నీటికి ఉండే విలువని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

(ఈ దశలో అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు.)

భూమి ఉంది, మంచి పంటలు పండుతాయి. కానీ నీళ్లు మాత్రం లేవు. ఆ సమస్యతో చాలా ఇబ్బందులు పడే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ సమస్య ఇప్పటికీ కాదు. ఉత్తరాదిన వరదలు, దక్షిణాదిన కరవు. ఈరోజు నీటి కోసం మీరొక్కసారి ఆలోచిస్తే, ఏదైతే కర్నాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాల్లో 15 టిఎంసీల నీళ్ల కోసం ధర్నాలు చేసి, సుప్రీంకోర్టు ఆదేశాలను కూడా పాటించకుండాపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. రెండోది ఆ రెండు రాష్ట్రాల్లో కూడా అటు బెంగళూరు ఇటు చెన్నై నగరాల్లో ఆందోళన చేసి, ఆ నగరాల యొక్క బ్రాండ్ ఇమేజ్ కూడా దెబ్బతినే పరిస్థితి వచ్చింది. అలాంటి సందర్భంలో ఒకప్పుడు మీరు చూస్తే, వాజ్పాయ్ గారు ప్రధాన మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు నేను కూడా ఆ రోజు ఎన్డిఏలో భాగస్వామిగా ఉన్నాను. ఆ రోజు మేమందరం గట్టిగా ఆలోచించాం. ఆ రోజు ప్రధాన మంత్రి గారికి ఒక సూచననిచ్చాం. ఆ సూచన ప్రకారం దేశంలో ఉండే నదులన్నీ అనుసంధానం చేస్తే ఈ సమస్య పరిష్కారమవుతుంది. ఈరోజు నేషనల్ హైవేస్ని ఏ విధంగానైతే మనం పిపిపి మోడ్లో చేస్తున్నామో, దాని వల్ల మనం గోల్డెన్ రోడ్లను క్రియేట్ చేయగలిగాము. అదే మార్గానికి నదుల అనుసంధానం చేయాలని వారికి చెప్పడం జరిగింది. దాని మీద ఆరోజు ఒక కమిటీని కూడా వేశారు. తర్వాత వచ్చిన ప్రభుత్వాలు ఆ కమిటీని పూర్తిగా పట్టించుకోని పరిస్థితి వచ్చింది. దాని వల్ల అది అక్కడే ఆగిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈరోజు కూడా మీరు దేశ వ్యాప్తంగా చూస్తే, గోదావరి మహానదిలో సర్ప్లస్ ఉంది. గంగానదిలో సర్ప్లస్ వాటర్ ఉంది. కృష్ణ, పెన్నా, కావేరి, వెయ్గయ్ ఈ నదుల్లో నీళ్లు లేని పరిస్థితి ఉంది. ప్రతి సంవత్సరం ఒక్క గోదావరి నది నుండి 2,650 టిఎంసీల నీళ్లు సముద్రంలోకి వెళ్లే పరిస్థితి ఉంది. అదే సమయంలో ఆ రోజు మనం ఆలోచించింది, పోలవరం ప్రాజెక్టు వస్తుంది, పోలవరం ప్రాజెక్టు ద్వారా ఇటు కృష్ణాకు ఒక 80 టిఎంసీ నీళ్లను తెచ్చుకునే అవకాశం ఉంది, అంతవరకు వెయిట్ చేయాలని చాలా మంది చెప్పారు. ఈ అసెంబ్లీలో.. నేను పట్టిసీమను ప్రారంభిస్తాను అంటే ఎంత అపోజ్ చేశారు? అది ఇప్పటికీ నా కళ్ళలో అట్లా కదులుతూ ఉంటుంది. కొంత మంది అన్నారు, మీరు ఒక్క సంవత్సరంలో నీళ్లిస్తే మేము రాజకీయ సన్యాసం తీసుకుంటామన్నారు. కొంత మంది మేము ఈ అసెంబ్లీకే రామన్నారు. కొంత మంది అంటే పార్టీవారే కాదు, నేను ఒక్క పార్టీ వారినే క్రిటిసిజ్ చేయడం లేదు. రాష్ట్రంలో చాలా మంది మాట్లాడారు. నన్ను వ్యక్తిగతంగా కలిసి కూడా చాలా మంది అన్నారు. మీరు చేయలేరండి, ఇప్పటికే ఎనిమిది సంవత్సరాల నుండి ల్యాండ్ అక్విజిషన్ పెండింగ్ ఉంది. మీరు అనుకున్న కుడి కాలువ అంత ఈజీ కాదు. అందులో డయాఫ్రామ్ వాల్ని నిర్మించడానికి క్రొత్త టెక్నాలజీని తీసుకొచ్చారు. 24 పంపులు పెట్టాలి. మీరు సంవత్సరం లోపల పెడతామంటున్నారు. ఇది అసాధ్యం. ఇది సాధ్యం కాదని చెప్పే పరిస్థితికి వచ్చారు. అయినా, నేను ఒక దృఢ సంకల్పంతో ముందుకు పోయాను. పట్టుదలతో ముందుకు పోయాను. ఆరోజు ఇక్కడ ఉన్న ఎమ్మెల్యేలను, గన్నవరం ఎమ్మెల్యే గానీ, దెందులూరు

ఎమ్మెల్యేగానీ ఇద్దర్నీ మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. అక్కడ ల్యాండ్ అక్విజిషన్ సమస్యలున్నాయంటే, మీరు ఏమి చేస్తారో నాకు తెలియదు, మీరు ఆ సమస్యను పరిష్కరించి తీరాలి, వాళ్లకు కావాలంటే అదనపు ప్రయోజనాలను కల్పిస్తాను తప్ప, ప్రజల కోసం నిర్మిస్తున్న ప్రాజెక్టుకు అడ్డుపడటం మంచిది కాదని గట్టిగా చెబితే, వాళ్లు కూడా ఒప్పుకున్నారు. ఎనిమిది సంవత్సరాల సమస్యను ఒక్క రోజులో పరిష్కరించాము. అది ఇప్పటికీ నాకు జ్ఞాపకం ఉంది. ఇద్దరు కలెక్టర్లకు ఆదేశాలనిచ్చి ఆ కాంట్రాక్టర్కి సపోర్ట్ చేసి ఒక సంవత్సరంలో మనం పూర్తి చేయగలిగాము. రాత్రింబవళ్లు కష్టపడి పూర్తి చేశాము.

అదే మాదిరిగా ఇంకొక ప్రక్క చూస్తే, పట్టిసీమ దగ్గర ల్యాండ్ అక్విజిషన్ విషయంలో అక్కడి వారిని స్థానిక ఎమ్మెల్యే కన్వీన్స్ చేస్తే వారిని కొందరు రెచ్చగొట్టి కోర్టుకు పంపించే పరిస్థితికి వచ్చారు. చివరకు పట్టిసీమ పైన కోర్టుకు పోయి, అవినీతి ఆరోపణలను చెప్పి, ఏదో ఒక విధంగా అబ్జెక్ట్ చేసి ఆ ప్రాజెక్టును నిలిపి వేయాలని ప్రయత్నం చేశారు. ఒక ప్రక్క కోర్టుతో ఫైట్ చేశాము, మరోప్రక్క రైతులను మెప్పించాము. కాంట్రాక్టర్ సరిగ్గా చేయకపోతే గట్టిగా చెప్పి చేయించిన పరిస్థితి. అవన్నీ చేసిన తర్వాత మీరు చూస్తే 177 కిలోమీటర్లు, దగ్గరదగ్గర 47 కిలోమీటర్లలో క్రొత్తగా పని చేయాలి. అందులో పెద్దఎత్తున ల్యాండ్ అక్విజిషన్ గానీ, పనులు గానీ, పెద్దఎత్తున ఇవన్నీ చేసే పరిస్థితికి వచ్చాము. 47 కిలోమీటర్లు, 1822 ఎకరాల ల్యాండు, రూ.802 కోట్లను నష్టపరిహారంగా చెల్లించాము. అదే మాదిరిగా రైట్ మెయిన్ కెనాల్ లెఫ్ట్ ఓవర్ వర్కులన్నీ బేకప్ చేసి 70 రోజుల్లో పూర్తి చేశాము. ఎర్ట్ వర్కు అయితే 3 కోట్ల 10 లక్షల క్యూబిక్ మీటర్లు పని చేశాము. డ్రైచ్చర్లు 73 పూర్తి చేశాము. ఇంకొన్ని టెంపరరీగా ఉంటే అవన్నీ ఇప్పుడు పూర్తవుతున్నాయి.

1.45 p.m.

కానీ డైవర్షన్కు పెట్టాం. కాంక్రీట్ అయితే 4 లక్షల 52 వేల క్యూబిక్ మీటర్ల పొడువున వేయడం జరిగింది. ఇంకో ప్రక్క లైనింగ్ పనులైతే 2 లక్షల 50 వేల క్యూబిక్ మీటర్ల పొడువున వేయడం జరిగింది. అన్నింటినీ అనతికాలంలో పూర్తి చేసిన తదుపరి మొత్తం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కేవలం ఐదు నెలల్లో పూర్తి అయింది. ఇదొక చరిత్ర. ఐదున్నర మాసాల్లో ఐదు పంపులను ఆన్ చేయడం జరిగింది. సంవత్సర కాలంలో మొత్తం 24 పంపులను ఆన్ చేశాం. మొదటి సంవత్సరం అక్కడ నీళ్లు లేకపోతే 4.21 టి.ఎం.సి.ల నీటిని తీసుకువచ్చాం. తక్కువ నీటితో పంటను కాపాడాం. ఆ మొదటి సంవత్సర కాలంలో ఆ పంట విలువ రూ.2500.00 కోట్లు.

(ఆ సందర్భంలో సభలోని సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అధ్యక్షా, ఒక్కోసారి నీళ్లు అమృతం. ఆనాడు minimum water ను తీసుకువచ్చాం కాబట్టి మొత్తం పంటకు ఒకటి, రెండు తడులను ఇవ్వగలిగాం. తద్వారా మొత్తం పంట రైతుల చేతికి వచ్చింది. ఆనాడు పంటకు తడి ఇవ్వకపోయి ఉంటే మొత్తం పంట సకాలంలో నీళ్లు అందని కారణంగా ఎండిపోయేది. అలాంటి పరిస్థితి ఆనాడు ఉండేది. మొత్తం 24 పంపులను అనుకున్న సమయానికి తీసుకువచ్చాం. లిమ్కా బుక్ లో fastest completed project క్రిందకు పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకాన్ని చేర్చి వాళ్లు కూడా recognize చేసే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఆ విధంగా గత సంవత్సర నీటిని తీసుకువచ్చి పంట కాపాడాం. ఈ సంవత్సరం కూడా మళ్ళీ నీటిని తీసుకువచ్చాం. ఈ సంవత్సరమైతే దగ్గర దగ్గర 115 టి.ఎం.సిల నీరు వచ్చే పరిస్థితికి వచ్చింది. 2015 వ సంవత్సరంలో పరి పంట ద్వారా రూ. 2500.00 కోట్లు ఆదాయం రైతాంగానికి చేకూరింది. 2016వ సంవత్సరంలో 55.62 టి.ఎం.సి.ల నీటిని తీసుకువచ్చిన కారణంగా రైతులకు వివిధ పంటల ద్వారా మొత్తం రూ. 5500.00 కోట్లు ఆదాయం క్రింద వచ్చింది. జి.డి.పి. వచ్చే పరిస్థితికి వచ్చింది. 2017వ సంవత్సరంలో 95 టి.ఎం.సి.ల నీటిని ఇప్పటివరకు తీసుకువచ్చాం. మరో 10 లేదా 15 టి.ఎం.సి.ల నీరు రావచ్చనే నమ్మకం ఉంది. ఈ సంవత్సరం రైతాంగానికి సకాలంలో నీరు అందిన కారణంగా పండిన పంటల ద్వారా రూ. 6000.00 కోట్లు ఆదాయం క్రింద వనకూరింది. అంటే పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా కృష్ణా డెల్టా ప్రాంతానికి సంబంధించిన మూడు జిల్లాల్లోని రైతాంగానికి నీరు అందించిన కారణంగా మూడు సంవత్సరాలకు కలిపి మొత్తం రూ. 14 వేల కోట్లు ఒక్క పరి ధాన్యం ద్వారానే ఆదాయం వచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది.

(ఆ సందర్భంలో సభలోని సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అదే కాదు, 150 సంవత్సరాలుగా First time చరిత్రలో ఎప్పుడూ కృష్ణా జిల్లాలో నవంబర్ మాసం తరువాత రైతులకు పంటలు చేతికి వచ్చే సమయం, అదే విధంగా నవంబర్ మాసంలోనే తుపాన్లు రావడం వంటి సమస్యలుంటే, అట్లాకాదు అక్టోబర్ మాసం లోపలే రైతులకు పంటలు చేతికి వచ్చేవిధంగా ఆలోచన చేసి ముందుకు పోయాం.

అధ్యక్షా, నాకు ఏ మాత్రం అనుమానం లేదు. భవిష్యత్తులో కచ్చితంగా అక్టోబర్ మాసంతానికే రైతులకు పంట చేతికి వస్తుంది. తద్వారా నవంబర్ మాసంలో వచ్చే తుపాన్ నుంచి రైతులు బయటపడతారు. కేవలం కృష్ణా డెల్టా ప్రాంతాన్నే కాకుండా గోదావరి డెల్టాను కూడా అభివృద్ధి చేయడం జరుగుతోంది. కొంత మంది అక్కడకు పోయి రైతులను రెచ్చగొట్టారు. రైతుల వద్దకు వెళ్లి వున్నవి లేనివి చెప్పారు, ఉద్యమాలు చేశారు. వై.ఎస్.ఆర్. కాంగ్రెస్ పార్టీ అనుబంధ సంస్థ ద్వారా రైతు విభాగానికి

చెందిన వాళ్ళే అక్కడకు వెళ్లి రైతులను రెచ్చగొట్టే ప్రయత్నాన్ని చేశారు. కానీ, అక్కడి రైతులు విజ్ఞతతో ప్రభుత్వాన్ని సపోర్ట్ చేశారు. వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాకు సంబంధించిన ఎమ్మెల్యేలు ఇక్కడే ఉన్నారు. ఆనాడు వాళ్ళను పిలిపించి చెప్పాను. మీకు నష్టం జరిగే పని నా జీవితంలో ఎప్పుడూ చేయను, అంతటి నమ్మకం నామీద గోదావరి జిల్లాలోని ప్రజానీకం పెట్టుకున్నారు కాబట్టి మీకు ఎటువంటి అన్యాయం జరగదని చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పుడు కూడా ఒక విషయాన్ని గమనించాలి. గోదావరి జిల్లాలోని అవసరాలు తీరినాక మిగిలిన నీరు, సముద్రంలోకి పోయే నీటిని పట్టిసీమ ద్వారా కృష్ణా డెల్టాకు తీసుకువచ్చాం. కృష్ణా డెల్టాకు ఉపయోగించే నీటిని శ్రీశైలంలో పెట్టాం. తద్వారా రాయలసీమ ప్రాంతానికి ఉపయోగపడే పరిస్థితి వచ్చింది.

ఈరోజున ఆక్వా ఆదాయం కూడా గణనీయంగా పెరిగింది. ఇప్పుడు మనం వరి ధాన్యం మాత్రమే లెక్కవేశాం. వరి ధాన్యం కాకుండా కృష్ణా, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో ఆక్వా ఆదాయం విపరీతంగా వస్తోంది. ఎంత ఆదాయమంటే, గత సంవత్సరం కృష్ణా జిల్లాలో ఆక్వా ద్వారా రూ. 8 వేల కోట్లు ఆదాయం చేశారని. పట్టిసీమ ద్వారా నీరు రాకపోయినట్లైతే ఆక్వా ద్వారా ఒక పైసా ఆదాయం కూడా వనకూరేది కాదు. ఆదాయం పొందిన వాళ్ళ రోడ్డు మీదకు వచ్చి నా పేరు చెప్పుకోవాలని నేను కోరుకోవడం కాదు గానీ రైతులందరూ సంతోషంగా ఉన్నారు. వాళ్ళ ముఖంలో ఆనందాన్ని చూడాలని నేను అనుకున్నాను. ప్రస్తుతం అదే మనం చూస్తున్నాం. గత సంవత్సరంలో 7 లక్షల 77 వేల 950 మెట్రిక్ టన్నుల మేరకు Aqua products ను ప్రొడ్యూస్ చేశారు. దాని విలువ రూ.8020.00 కోట్లు. ఈ సంవత్సరం 6 లక్షల 49 వేల 500 మెట్రిక్ టన్నుల మేరకు Aqua productsను ఆక్వా రైతులు ఉత్పత్తి చేశారు. దీని విలువ రూ. 6690.00 కోట్లు. వరి మరియు ఆక్వా వంటి రెండు పంటల ద్వారా రైతులకు చేకూరిన ఆదాయాన్ని కలుపుకుంటే మొత్తం రూ. 15 వేల కోట్లు ఆక్వా ద్వారా, రూ.14 వేల కోట్లు వరి పంట ద్వారా రైతులకు ఆదాయం చేకూరింది. వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో కూడా రైతుల ఆదాయం గణనీయంగా పెరిగింది. అన్నింటినీ చూస్తే, ఇదొక చరిత్ర. నీటికి ఉండే ప్రాముఖ్యత. సకాలంలో నీరు అందితే పంటలు పండుతాయి.

అధ్యక్షా, కడప జిల్లాలోని సింహాద్రిపురం నందు చీని తోటలు వేసుకుని జీవించే రైతులు అధికంగా ఉన్నారు. సకాలంలో నీరు అందకపోవడం వల్ల చీని తోటలు ఎండిపోయే పరిస్థితి వచ్చేడిది. నేను ఆ రోజున సింహాద్రిపురంలో పరిస్థితిని గమనించి ఆ విధంగా నీరు లేని కారణంగా చీని తోటలు ఎండిపోవడం చూసిన కారణంగా రెండు టి.ఎం.సి.ల నీరు చీని తోటలకు అందితే పంట చేతికి వచ్చే అవకాశం ఉంటుందని భావించి రైతులకు అండగా నిలబడటం జరిగింది. సకాలంలో నీరు అందితే

మొత్తం పంట అంతా survive అయ్యే పరిస్థితి కనబడుతోంది. అంటే, సకాలంలో చీని తోటలకు నీరు అందించే పనిని మనం చేయకపోయి ఉంటే రాయలసీమ ప్రాంతంలో అనేక సమస్యలు తలెత్తేవి. కేవలం పంట ఎండిపోవడమే కాకుండా రాయలసీమ ప్రాంతంలో తాగడానికి కూడా నీరు ఉండేడిది కాదు.

అధ్యక్షా, మా వాళ్లు చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్నాము. ఒక నిమిషం పాటు పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకానికి సంబంధించిన దృశ్యరూప ప్రదర్శనను (పవర్ పాయింట్ ప్రజెంటేషన్) సభ ద్వారా మా వాళ్లు చూపిస్తారు. ఆ కార్యక్రమం తరువాత నేను నదుల అనుసంధానం గురించి మాట్లాడతాను. ఎందుకంటే ఒకసారి చేసిన పని చూపిస్తే తప్ప సరైన తృప్తి వాళ్లకు ఉండదు. పట్టిసీమపై పవర్ పాయింట్ ద్వారా తిలకించన తరువాత చాలా సంతోషంగా ఫీలౌతారు. ఎందుకంటే, ఒక సక్సెస్ను వాళ్లు చేశారు కాబట్టి తప్పకుండా పట్టిసీమకు సంబంధించిన వీడియోను అందరూ చూడాల్సిన అవసరముంది. మనకు ఇక్కడ సభలో పవర్ పాయింట్ ప్రజెంటేషన్కు సంబంధించిన ఫెసిలిటీ ఉంది కాబట్టి సద్వినియోగం చేసుకుందాం.

(ఆ సందర్భంగా పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకానికి సంబంధించిన పవర్ పాయింట్ ప్రజెంటేషన్ (దృశ్యరూప ప్రదర్శన) కార్యక్రమం మూడు నిమిషాల పాటు సభలో జరిగింది).

(దృశ్యరూప ప్రదర్శన అనంతరం సభలోని సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అధ్యక్షా, ఇది ఒక విజయం. మనమందరం ఆనందంగా దీన్ని సెలిబ్రేట్ చేసుకునే సమయం. ఎందుకంటే, ఈ సంవత్సరం పట్టిసీమ నీటి ద్వారా ఏదైతే కృష్ణా డెల్టా ప్రాంత పరిధిలోని జిల్లాలైన కృష్ణా, గుంటూరు, ప్రకాశం మూడు జిల్లాలతో పాటు వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలోని కొంత భాగం అభివృద్ధిలోకి వచ్చే పరిస్థితి కల్గింది. ఇది కాకుండా వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలోనైతే ముఖ్యంగా దెందులూరు, గోపాలపురం, ఉంగుటూరు, కృష్ణా జిల్లాలోని గన్నవరం ఏరియాల్లోని రైతులు అవసరమైతే లిఫ్టులు ఏర్పాటు చేసుకుని నీటిని తోడుకుని పంటకు అందించిన కారణంగా పంటలు పండి ఆదాయం వచ్చింది. నా దగ్గరకు వచ్చి రైతులు సంతోషాన్ని వంచుకోవడం కూడా జరిగింది.

1.55 PM

మనం నీళ్లు ఇవ్వలేక పోయినప్పుడు వాళ్లు లిఫ్టులు పెట్టుకుంటే మనమెందుకు అభ్యంతరం చెప్పాలి, అభ్యంతరం చెప్పవద్దని గ్రామిటీ ద్వారానే కాదు లిఫ్టు ద్వారా నీళ్లు ఫ్రీ గా తీసుకోనివ్వడం ఆదేశాలు ఇచ్చాను. జీవితంలో గుర్తుంటుంది, ఇది చూసిన తరువాత రైతుల కళ్లలో ఆనందాన్ని చూసిన తరువాత

నేను ఆనందంగా నిద్రపోతున్నా.. చాలా సంతోషపడుతున్నానని కూడా మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

(ఆ దశలో అధికారపక్ష సభ్యులచే చప్పట్లు)

ఇది తొలి విజయం మాత్రమే. పట్టిసీమ Low Hanging fruits, తక్కువ సమయం, తక్కువ శ్రమ, తక్కువ వ్యయంతో మనకు ఇది వెసులుబాటును ఇచ్చింది. దీనివల్ల నీళ్లు నిల్వ ఉంచుకోగలిగాం. కృష్ణా నదిలోకి పట్టిసీమ ద్వారా చేరి వచ్చే నీటి పరిమాణంతో సమానమైన నీటిని ఎగువ భాగమైన శ్రీశైలం డ్యామ్ ద్వారా ఎక్కడకు ఏవిధంగా పంపించుకోవాలనో ఆవిధంగా పంపించుకుంటూ అటు రాయలసీమ నాలుగు జిల్లాలు, ఇటు నెల్లూరు, ప్రకాశం, గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలకు నీరు అందించే పరిస్థితి వచ్చింది. మన రాష్ట్రంలో సుమారు 4కోట్ల ఎకరాల విస్తీర్ణం ఉంది. ఇందులో ఒక కోటి 99 లక్షల ఎకరాల భూమి పంట సాగుకు ఆమోదయోగ్యంగా ఉంది. కాలువల ద్వారా 70 లక్షల ఎకరాలు, చెరువుల ద్వారా 27 లక్షల 68 వేల ఎకరాలు సాగువుతోంది. ఎత్తి పోతల పథకాల ద్వారా 7 లక్షల 30 వేల ఎకరాల భూమి సాగుబడి అవుతుండగా, ప్రస్తుతం నిర్మాణంలో ఉన్న ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి చేస్తే, 34 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తాం.

మనం చేపట్టాలని అనుకున్న ప్రాజెక్టులను కూడా పూర్తి చేస్తే, మరో 18-19 ఎకరాలు సాగుబడిలోకి వచ్చి ఇంకా 43 లక్షల ఎకరాలు మనం బ్యాలెన్స్ చేయాల్సిన అవసరం కూడా ఉంటుంది. మన రాష్ట్ర అసరాలన్నింటికీ కావల్సిన నీరు 2750 టిఎంసీలు కావాలి. ఇప్పుడు సాగుకు 2400, త్రాగు నీటి కోసం 86 టిఎంసీలు, పరిశ్రమలకు 340 టిఎంసీలు ఇతర అవసరాలకు మరో 35 టిఎంసీలు కావాలి. ఇప్పటికి 2,270 టిఎంసీలు అటు ఇటు వస్తున్నాయి. ఇంకా 480 టిఎంసీలు కొరత వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. ఆ కొరత నీటిని గోదావరి నది ద్వారా తీసుకోగలిగితే మన ఎకానమి ఒక సుస్థిరమైన అభివృద్ధి చెందే అవకాశం ఉంటుంది. ఇక్కడ నేను ఆలోచించింది ఏమంటే అన్ని పనులు చేయగలిగాం. వ్యవసాయానికి నేను ప్రాధాన్యత ఇచ్చాను. అది వ్యవసాయం మీద చర్చకు వచ్చినప్పుడు డిస్కస్ చేస్తాను. మూడు సంవత్సరాలుగా ఎప్పుడూ జరగనటువంటి అభివృద్ధి వ్యవసాయంలో సాధించగలిగాం. అదే సమయంలో వ్యవసాయానికి నీరు కావాలి కాబట్టి ఇంతకు మునుపు మంత్రిగారు చెప్పినట్లు ఆరోజు నుండి కాలువలుపై నిద్రపోయాం, అధికారులను ఒక్కో సమయంలో ఎంత హెచ్చరించానో అంత హెచ్చరించాం. వారిని మరళా ఒక్కోసారి చాలా వరకు వారు చేసిన పనిని మెచ్చుకుంటూ వారిని ప్రోత్సహించాం. కాంట్రాక్టర్లు పైన వత్తిడి తీసుకువచ్చాం. దీనినిబట్టి చూస్తే, ఈ ప్రగతిని మూడు సంవత్సరాలలో సాధించగలిగాం. బ్రాడ్గా చూస్తే, సుమారు 2,600 టిఎంసీల గోదావరి నీరు సమద్రములోకి వెళుతున్నాయి. కృష్ణానదికి నీరు వచ్చే పరిస్థితి లేనప్పుడు మనం జలసిరికి హారతి ఇచ్చాం. వర్షాలు కురిసి శ్రీశైలంకు నీరు వచ్చింది. ఇంకా 280 టిఎంసీలు నీళ్లు వస్తే తప్ప సరిపోని పరిస్థితి. ఒక్క శ్రీశైలం తప్ప నాగార్జునసాగర్‌కు నీరు ఇంకా రావల్సి ఉండగా, ఇంకా 30 టిఎంసీల దాకా

పులిచింతలకు చేరుకుంటే సరిపడ్డా నీరు చేరినట్లాతుంది. సోమశిల, కందలేరులలో మరో 78 టిఎంసీల మేర ఖాళీ ఉంది. కొంతమంది సభలో మాట్లాడినప్పుడు వాళ్లను చూసి జాలి పడ్డాను. ఆరోజు వారు మాట్లాడుతూ, మీరు పట్టిసీమను తీసుకువస్తున్నారు, ఆ నీరు ఎక్కడ నిల్వ చేస్తారని అడిగారు. నేను ఆరోజు చెప్పాను పట్టిసీమ ద్వారా వచ్చిన నీరు నిలువ ఉండవు పొలాలకు పోతాయి. ఒక వేళ వర్షాలుకురిసి నీరు వస్తే, శ్రీశైలం, నాగార్జునసాగర్, పులిచింతల, కందలేరు, సోమశిలలో నిలువ చేసుకుంటాం అది మీరు అర్థం చేసుకోమంటే, కాదని ఎన్ని మాట్లాడాలనో అన్ని మాటలు మాట్లాడారు. ఎంత రాజకీయం చేయాలనో అంత చేశారు.

ఇంకొకటి చూస్తే, ఈ సంవత్సరం సాధారణ వర్షపాతం నమోదయింది. ఇప్పుడిప్పుడు ఈశాన్య రుతుపవనాల రాక కొంత ఆలస్యంతో వచ్చి దెబ్బతీసే పరిస్థితి ఉన్న ఇప్పుడిప్పుడే 6 శాతం వర్షపాతం తగ్గే పరిస్థితులు వచ్చాయి. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని అప్ ల్యాండ్స్ వల్ల 17.05 మీటర్లు భూగర్భ నీరు లోపలికి అడుగంటింది. అదే చిత్తూరులో 9.7 మీటర్లుగా ఉంది. చింతలపుడి ఎత్తిపోతల పథకం రావడం ద్వారా పశ్చిమ గోదావరిలో కొంత వరకు బ్యాలెన్స్ అయ్యే పరిస్థితి వస్తుంది. అనంతపూర్లో ఒకప్పుడు 26-27 మీటర్లు ఉండే భూగర్భ జలాల నీటిమట్టం వర్షాలు పడినందున భూగర్భ నీటిమట్టం 14 మీటర్ల స్థాయికి చేరుకునే పరిస్థితులు వచ్చాయి. నేను నీటి విషయంలో దూర దృష్టితో ఆలోచించి చాలా జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నాను. భావి తరాలు కూడా ఇబ్బందులు ఎదుర్కోకుండా ఉండాలనే ఇవన్నీ చేస్తున్నాను. గోదావరి నదిపై కొన్ని ప్రాజెక్టులను తీసుకుని ఒకటి పోలవరం కుడి, ఎడమ ప్రధాన కాలువలు, రేపు పోలవరం ప్రాజెక్టు పనులు పూర్తి కాగానే రెండు ప్రక్కలా గ్రామితో నీళ్లు వచ్చే పరిస్థితి కలుగుతుంది. ఈ కాలువల వలన తూర్పు గోదావరి, రాబోయే రోజుల్లో విశాఖపట్నం, ఆ తరువాత వర్షాభావ ప్రభావం కారణంగా నీళ్లు లేకపోతే శ్రీకాకుళం, విజయనగరం వరకు తీసుకుపోవచ్చు. అదే విధంగా వంశధార, నాగావళి నదులలో మనకు మిగులు జలాలున్నాయి. మొన్న కూడా 50 టిఎంసీల అదనపు నీటిని ఇస్తూ ట్రైబ్యునల్ తీర్పు నిచ్చింది. అక్కడున్న ప్రాజెక్ట్స్ను పూర్తి చేసుకుంటే తద్వారా ఆయా జిల్లాలో కూడా నీటి ఎద్దడిని నివారించుకునేందుకు అవకాశం ఉంది. అదేవిధంగా గోదావరి కుడి ప్రధాన కాలువ ద్వారా కృష్ణానదికి నీరు వస్తుంది. తద్వారా కృష్ణా డెల్టా స్థిరీకరించబడుతుంది. ఇప్పుడే కొందరు సభ్యులు మాట్లాడుతూ ఆయకట్టు శివారు భూములకు నీరు అందించాలని కోరారు. అవసరమైతే నాగార్జునసాగర్ కుడి ప్రధాన కాలువకు, కాలువలు ద్వారా లేదా చిన్న లిఫ్ట్లతో అయినా కృష్ణా డెల్టా ప్రాంతం అంతటికీ నీరు ఇచ్చేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాం.

(ఆ దశలో అధికారపక్ష సభ్యులచే చప్పట్లు)

ఎంత వీలైతే అంత నీటిని తీసుకువచ్చి పంటను కాపాడుకోగలిగే స్థితికి తీసుకువస్తాం. ఇక్కడకు తీసుకువచ్చే నీటి పరిమాణంతో సమానమైన నీటిని శ్రీశైలం జలాశయంలో మిగులపెట్టుకుంటూ అక్కడ నుండి మేనేజ్ చేసుకుంటున్నాం. ఇక్కడ పట్టిసీమ ఏవిధంగా మనకు ఉపయోగపడిందో అదే విధంగా

అక్కడ ముచ్చుమర్రి ప్రాజెక్టు కూడా one of the best schemes. ఇది రాయలసీమకు గేట్ వే. పోలవరం మనకు జీవనాడి అయితే రాయలసీమకు ముచ్చుమర్రి ప్రాణ నాడిగా తయారయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది.

(ఆ దశలో అధికారపక్ష సభ్యులచే చప్పట్లు)

ఏదైనా త్రాగునీటి సమస్య ఏర్పడకపోతే ఎక్కడా కూడా సమస్య లేకుండా చేస్తాం. Interoperability తీసుకు వచ్చాం. ముచ్చుమర్రి నుండి నీళ్లు హంద్రీనీవా, గాలేరు-నగరి, తెలుగు గంగ, కడప - కర్నూలు బ్రాంచి కెనాల్ కు చేరుతాయి. అన్ని కాలువలకు నీరిచ్చే ఏర్పాట్లు తీసుకువచ్చాం. ఎప్పుడైనా అత్యవసర పరిస్థితుల్లో త్రాగునీటి సమస్య తలెత్తినా ఎక్కడా ఆ సమస్య లేకుండా చేయడం కోసం ముందు జాగ్రత్తలు తీసుకున్నాం, ఇది ముచ్చుమర్రి వల్ల సాధ్యమవుతుంది. ఇంకొక పక్క హంద్రీ-నీవా. ఇప్పటికే చూస్తే, ఈ కాలువ ద్వారా గొల్లపల్లి, జీడిపల్లి పూర్తయింది. చెర్లోపల్లికి తీసుకుపోతున్నాం, ఈ సంవత్సరం మడకశిరకు తీసుకుపోతున్నాం, చిత్తూరు, కుప్పంలకు కూడా తీసుకుపోతున్నాం. ఇవన్నీ 28 ప్రాజెక్టులకు గాను రూ.13వేల కోట్లు ఖర్చు చేసి మార్చి నాటికి పూర్తి చేసి బాధ్యత తీసుకున్నాం. ఇది పూర్తయితే మొదటి విడతగా అన్ని ప్రాజెక్టులు, చెరువులకు నీరందించే పరిస్థితి ఉంటుంది. ఇంకొక ప్రక్క పోతిరెడ్డిపాడు, హంద్రీనీవా, గోరకల్లులో నాశిరకం పనులు చేసినా కూడా ఆ పనులన్నీ పూర్తి చేశాం. అవుకు రిజర్వాయర్ కు ఇబ్బందులు ఉంటే పూర్తి చేశాం. గండికోటకు ఇటీవలే భూ సమీకరణ కోసం రూ.400కోట్లు ఇచ్చాం, మరో రూ.220 కోట్లు అవసరం ఉంటే అవి కూడా ఇవ్వమని చెప్పాం.

02.05 PM.

25 టిఎంసీలకు గాను 18 టిఎంసీల మేరకు నీటి నిల్వ ఉంచేందుకు సిద్ధమవుతున్నాం. పోతిరెడ్డిపాడు, వెలిగోడు రిజర్వాయర్లకు నీళ్లిచ్చాం. అక్కడ నుంచి విబిఆర్, పివిబిఆర్ ఇవన్నీటికీ కూడా నీళ్లిచ్చే పరిస్థితికి వచ్చాం. ఈ నదుల అనుసంధానం ముమ్మరంగా జరుగుతూ ఉంది. 27 ప్రాజెక్టులకు ఇప్పుడు పనులు పూర్తవుతున్నాయి. కొన్ని ఇనాగ్యురేట్ చేశాం. కొన్ని ఇనాగ్యురేట్ చేయాల్సిన అవసరముంది. ఈరోజు అన్ని జిల్లాల్లో... పురుషోత్తపట్నం మొన్నే ఇనాగ్యురేట్ చేశాం. పోగుండ జలాశయం ఇప్పుడు చేయాల్సిన అవసరముంది. ఎర్ర కాలువ రెడీగా ఉంది. అడవిపల్లి చిత్తూరు రెడీగా ఉంది. కుప్పం బ్రాంచ్ కెనాల్, మారాల రెడీగా ఉంది. చెర్లోపల్లి రెడీగా ఉంది. మడకశిర మరో రెండు నెలల్లో పూర్తి చేస్తాం. కందలేరు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ రెడీగా ఉంది. నెల్లూరు సంఘం బ్యారేజ్ రెడీ చేస్తున్నాం. గండికోట నీళ్లు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. సిబిఆర్ లిఫ్టులు రెడీ అయ్యాయి. అదేమోదాదిరి దానికి కావలసిన రహదారి కూడా ఫైనలైజ్ చేస్తున్నాం. వంశధార ప్రాజెక్టుకు అన్ని సమస్యలూ అధిగమించాం. ఇంకా ఓన్లీ మార్చి, ఏప్రిల్ నెల లోపల పనులు పూర్తవుతాయి. రాబోయే సీజన్లో 100 శాతం అక్కడుండే ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసి నీళ్లు

ఇచ్చే బాధ్యత తీసుకొస్తున్నాము. వంశధార, నాగావళి ఈ రెండు నదుల అనుసంధానం కూడా పూర్తవుతుంది. చినసాను రెడీ అయిపోయింది. శారదా నదిపై ఆనకట్ట మొన్నే ఇనాగ్యురేట్ చేశాం. పులిచింతలకు ఇంకొంచెం నీళ్లు వస్తే ఇనాగ్యురేషన్కు రెడీగా ఉంది. పెదపాలెం రెడీ అయింది. కొండవీటి వాగు పంపింగ్ స్కీం కూడా రెడీ అయింది. గుండ్లకమ్మకు నీళ్లు వస్తే ఇమ్మీడియట్గా ఆయకట్టు ఇచ్చేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాం. కొరిశపాడు రెడీ అయిపోయింది. సిద్ధాపురం రెడీగా ఉంది. ముచ్చుమరి మొన్నే ఇనాగ్యురేషన్ చేశాం. గోరకల్లు రెడీగా ఉంది. అవుకు టన్నెల్ రెడీగా ఉంది. పులికనుమ, పులకుర్తి ఈ రెండూ కూడా కర్నూలులో రెడీగా ఉండే పరిస్థితి వచ్చింది. 28 ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేస్తున్నాము. ఈ 28 ప్రాజెక్టులు పూర్తయితే అధ్యక్షా, చాలావరకు మనకు కంట్రీలోకు వస్తుంది. ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తయిన తర్వాత ఇంకా మనం చేయాల్సిన పనులు కొన్ని ఉన్నాయి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇచ్చాపురం వరకూ నీళ్లు తీసుకెళ్లాలి. అదేమారుగా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాలు saturation కావాలి. చిన్న చిన్న పనులన్నీ ఇచ్చాం. ఇంకా కొన్ని చేస్తే అన్ని రిజర్వాయర్లకూ నీళ్లొచ్చి మొత్తం ఆయకట్టు ఇస్తే.. ఈరోజు అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళం, విజయనగరం రెండు జిల్లాల్లో తక్కువ వర్షపాతం. అందుకే ఎన్నో సంవత్సరాలుగా పేదరికం కూడా ఎక్కువగా ఆ రెండు జిల్లాల్లోనే ఉండే పరిస్థితి వచ్చింది. విశాఖపట్టణానికి నీళ్లు తీసుకెళ్తున్నాం. ఉత్తరాంధ్ర సుజల స్రవంతి ఫేజ్-1 శాంక్షన్ అయింది.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులంతా బల్లలు చరిచారు.)

తొందర్లో ప్రారంభిస్తాం. అది అయిన తర్వాత విశాఖపట్నం జిల్లా మొత్తం నెట్వర్క్ చేయాలి. దానికి కావలసిన లిఫ్ట్లు గానీ, అవన్నీ వర్కౌట్ చేసి నీళ్లు ఇవ్వాలన్న అవసరముంది. మనం అనుకున్న ఈ ప్రాజెక్టులన్నీ కూడా పూర్తయితే తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు ఏ సమస్య లేదు. అదే సమయంలో చింతలపూడి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ గనుక పూర్తి చేస్తే పశ్చిమ గోదావరి అప్ ల్యాండ్స్ గాని, అదేమారుగా కృష్ణా జిల్లాలో ఉండే లెఫ్ట్ కెనాల్ ద్వారా, నాగార్జునసాగర్ లెఫ్ట్ కెనాల్ ద్వారా వచ్చే భూములన్నీ ఉన్నాయి, అవి కూడా పూర్తవుతాయి. అప్పుడు ఈ ఐదారు జిల్లాల్లో ఏ సమస్య ఉండదు. కానీ వచ్చినదంతా కూడా రైట్ మెయిన్ కెనాల్. ఈ సంవత్సరం కూడా రైట్ మెయిన్ కెనాల్కు మొన్నే 10 టిఎంసీల నీళ్లు ఇచ్చాం. ఇంకో 79 టిఎంసీల నీళ్లు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. 89 టిఎంసీల నీళ్లు రైట్ మెయిన్ కెనాల్కు రిజర్వ్ చేసుకున్నాం. లెఫ్ట్ మెయిన్ కెనాల్కు కూడా ఒక 20 టిఎంసీలు రెడీగా పెట్టుకున్నాం. అయితే నేను ఆలోచించేది, రైతులకు విజ్ఞప్తి చేసేది ఏమంటే, మీరు పంటకు నీళ్లు ఇచ్చినప్పుడు వరి మాత్రమే వేయాలని అనుకోకుండా ఎక్కడిక్కడ మెట్ట పంటలు వేయగలిగితే మీకు ఆదాయం వస్తుంది, రెండోది

తక్కువ నీళ్లతోనే పంటలు పండించుకునే అవకాశం వస్తుంది. కాబట్టి దీనికి కూడా మనం ఒక ప్రాసీజర్ పెట్టుకున్నాం.

అధ్యక్షా, రాయలసీమలో మాత్రం మనం అనుకున్న ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి చేస్తే, అక్కడక్కడా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్లు పెట్టుకుంటే అవన్నీ పూర్తవుతాయి. ఇంకొకవక్క వెలిగొండ, ఇది టన్నెల్ పూర్తిచేయవలసిన అవసరముంది. వెలిగొండ ప్రాజెక్టును నేనే ప్రారంభించాను. డెఫినిట్గా కాంట్రాక్టరుని కూడా మారుస్తున్నాం. మళ్ళీ స్పీడ్ చేసి రాబోయే జూన్ నెల కంటా ఆ టన్నెల్ని కూడా పూర్తి చేసి నీళ్ళిచ్చే బాధ్యత తీసుకొస్తాం.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులంతా బల్లలు చరిచారు.)

ఆ నీళ్లు గానీ వెలిగొండ ద్వారా వస్తే అప్ ల్యాండ్స్లో వస్తాయి. అక్కడి నుంచి మొత్తం జిల్లా అంతా కూడా సస్యశ్యామలం అయ్యే పరిస్థితి వస్తుంది. దానికి కూడా ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాం. ఇది అయిపోయినాక అధ్యక్షా, ఓన్లీ ప్రాబ్లం హంద్లినీవా. చాలావరకు అయిపోయింది. అక్కడ ఆలూరు, డోను నియోజకవర్గాలకు నీళ్లు ఇవ్వాలన్న అవసరముంది. దానికి కూడా ప్రణాళికలు తయారుచేసుకున్నాం. ఇంకోవక్క పేరూరు, లేకపోతే బిటిఎం వాటికి కూడా టెండర్లు పిలుస్తున్నాం. అక్కడ అవన్నీ పూర్తయితే వెస్ట్రన్ పార్ట్స్ తప్ప ఇక్కడంతా నీళ్ళిచ్చే అవకాశం వస్తుంది. అక్కడా కూడా అనుసంధానం, తుంగభద్ర నీళ్లు ఇవన్నీ తీసుకొని ఏవిధంగా చేయాలో వర్కౌట్ చేస్తున్నాం. ఇవన్నీ ఒక ఎత్తు అయితే ఇంకా మనం చేయాల్సిన పెద్ద యజ్ఞం పోలవరం పూర్తి చేసుకోవాలి. పోలవరం గురించి (సభ్యులనుద్దేశించి) మీరు వెళ్లి చూసి వస్తారు. దాని గురించి నేను మళ్ళీ మాట్లాడతాను. నేను ఎన్నో సార్లు చెప్పాను. పోలవరం రాష్ట్రానికి జీవనాడి. ఎన్ని కష్టాలున్నా, ఎన్ని సమస్యలు వచ్చినా పోలవరం పూర్తిచేసుకుంటే మనకు ఏ ఇబ్బందులూ ఉండవు. అది పూర్తి చేయాలి. అది నా జీవిత ఆశయంగా పెట్టుకున్నాను.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులంతా బల్లలు చరిచారు.)

ఎట్టి పరిస్థితుల్లో పోలవరం పూర్తి కావాలి. అదే సమయంలో... అవన్నీ విషయాలూ మళ్ళీ నేను మాట్లాడతాను. అదేవిధంగా ఇంకొకటి మనం గుర్తు పెట్టుకోవలసింది గోదావరి-పెన్నా నదులు అనుసంధానం కావాలి. ఈ రెండూ అనుసంధానం కావాలంటే గోదావరి నీళ్లు తీసుకొచ్చి, కృష్ణా దాటించి బొల్లాపల్లి దగ్గర ఒక రిజర్వాయరు కట్టాలి. ఆ రిజర్వాయరు కట్టి, అక్కడ్నుంచి నేరుగా సోమశిలకు తీసుకెళ్లాలి. సోమశిలకు వెలితే అక్కడ్నుంచి కండలేరుకు వెళ్తాయి. కండలేరు నుంచి స్వర్ణముఖికి వెళ్తుంది. అవసరమైతే బ్యాక్ వాటర్ గాని, మళ్ళీ రాజంపేట దగ్గర లిఫ్ట్ చేసుకుంటే రాయలసీమకు కూడా

నీళ్ళిచ్చే అవకాశం వస్తుంది. కానీ ఈ ప్రాజెక్టు చాలా ఖర్చుతో కూడుకొన్నది. ఒకవేళ నీలైతే బొల్లాపల్లి రిజర్వాయర్ కాకుండా ఈ నీళ్లు రైట్ మెయిన్ కెనాల్కు కూడా ఇచ్చి, అవసరమైతే అక్కడ్నుంచి నీళ్లు లిఫ్ట్ చేసి సోమశిలకు తీసుకువెళ్లాలని ఆలోచిస్తున్నాము. అన్ని ఆప్షన్స్ డిస్కస్ చేస్తున్నాం. అవి కూడా పూర్తిచేసుకుంటే మొత్తం నదుల అనుసంధానం సంపూర్ణం అవుతుంది. పోలవరం పూర్తయితే చాలా ఫ్లెక్సిబిలిటీ వస్తుంది. అప్పుడు చాలావరకు మనకు సమస్యలు పరిష్కారమయ్యే అవకాశం వస్తుంది.

అధ్యక్షా, మీరు కూడా ప్రతి ఒక్క సెషన్లో, నా ఉద్దేశం ఏమంటే నీటి ప్రాముఖ్యత గురించి మనమందరం అర్థం చేసుకోవలసిన అవసరముంది. ఎన్నోసార్లు మాట్లాడుకున్నాం. కానీ, అమలులో మనం ఫెయిల్ అయ్యాం. అనంతపురం ఎడారిగా మారిపోతుందని ఈ మూడు సంవత్సరాల్లో చాలామంది అన్నారు. రాయదుర్గంలో ఆ చాయలు కనిపిస్తే రూ.25 కోట్లు ఇచ్చి ఎడారిగా మారకుండా ఏమేమి చేయాలో అవన్నీ కూడా చర్యలు చేపట్టాం. ఈరోజు ధైర్యంగా చెప్పగలుగుతున్నాను. రాయలసీమ ఒక హార్టికల్చర్ హబ్గా తయారవుతుంది.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులంతా బల్లలు చరిచారు.)

రాష్ట్రానికి ఒక బ్రహ్మాండమైన ప్రాంతంగా తయారయ్యే అవకాశం వస్తుంది. అదే సమయంలో రత్నాలసీమగా కూడా తయారుచేస్తాం, దాంట్లో అనుమానం లేదు. వాళ్ళకి ఇక్కడ గోదావరి కంటే ఆదాయం ఎక్కువ. గోదావరిలో మనకు ఇప్పుడు ఆక్వాకల్చర్ వస్తుంది కాబట్టి డాలర్స్ పంట వచ్చే అవకాశముంది. ఎక్కడ చూసినా ప్రతి ఒక్కరికీ డాలర్లు అయితే 42 శాతం, ఇయర్ బై ఇయర్ జిడిపి పెరుగుతూ ఉంది. పెరిగేదంతా వీళ్ళకే వస్తోంది. దానిమీద వీళ్ళకి ఆదాయం వస్తే, రాయలసీమ ప్రపంచానికి హార్టికల్చర్ పంటలు, పండ్లు, కూరగాయలు, పువ్వులు సరఫరా చేసే పరిస్థితి వస్తుంది. అది ఎంతో దూరంలో లేదు.

అధ్యక్షా ఒక్క చిన్న విషయం. నీళ్లు ఎంత ప్రభావితం చేస్తాయంటే, అంతకుమునుపు రాయలసీమలో అనంతపురంలో పరిశ్రమలు పెట్టడానికి ముందుకు రమ్మంటే ఎవరూ వచ్చేవాళ్లు కాదు. ఇటీవల నేను పట్టుబట్టి కియో మోటార్సును తీసుకొచ్చాను.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులంతా బల్లలు చరిచారు.)

ముందు వాళ్ళకొక మార్గం చూపించాను. ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తవుతాయని చెప్పాను. వాళ్లందరూ ఈ ప్రాజెక్టులు ఎప్పుడు పూర్తవుతాయి, మీరు ఎప్పుడు మాకు నీళ్లు ఇస్తారు, కాబట్టి ఇది కాదు అని చెప్పి

మాట్లాడే పరిస్థితికి వచ్చారు. నేను ఒక మాట అన్నాను. మీరు ప్రాజెక్టు తెండి, నీళ్ళిచ్చే బాధ్యతను సవాళ్లుగా తీసుకొంటాను అని చెబితే, గొల్లవల్లిలో నీళ్లు పెట్టిన తర్వాత మళ్ళీ వచ్చి చూసి, మీరు చెప్పింది జరిగింది, మాకు ఒక కిలోమీటరు నీళ్లు వచ్చాయి. మేము కియో మోటార్స్ అనంతపురంలో పెడతామని ఒక నిర్ణయం తీసుకొని ముందుకు పోయే పరిస్థితికి వచ్చాము.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులంతా బల్లలు చరిచారు.)

అంటే దగ్గర దగ్గర 15,000 కోట్లు. అక్కడ కూడా ఈ ప్రతిపక్ష నాయకులందరూ పోయి మీరెందుకు ల్యాండ్ ఇస్తారని అబ్జెక్షన్ చేశారు. ల్యాండు ఇవ్వద్దంటే, ఇక్కడుండే ఎమ్మెల్యే పార్థసారథిగారు చాలా చొరవ తీసుకొని వాళ్లందరినీ మెప్పించి డిస్మిస్యట్ లేకుండా చేశారు.

2.15 PM

ఎమ్మెల్యేలను, రైతులను అభినందిస్తున్నాను. ఎక్కడైనా మంచి కార్యక్రమం అంటే అది ఇండస్ట్రీ కావచ్చు లేకపోతే అది ఒక ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కావచ్చు లేకపోతే ఒక ఇరిగేషన్ కావచ్చు గానీ ప్రజలు పూర్తిగా నహకరించారు. రియల్ గా వారందరికీ పాదాభివందనం చేస్తున్నాను.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

మనస్ఫూర్తిగా అభినందనలు, ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. రాజధాని మొదలుకొని, వాళ్లు భూమి ఇవ్వకపోతే మన ఆలోచనలన్నీ మాటలు గాల్లో ఉండేవి. అలాంటిది ముందుకొచ్చారు. అదేవిధంగా అనంతపూర్లో కూడా కియో మోటార్స్ వచ్చిన తరువాత, సౌత్ కొరియా నుండి చాలామంది ఇక్కడకు వస్తామనే పరిస్థితికొచ్చారు. ఒక సక్సెస్ ఇంకొక సక్సెస్ను తీసుకువెళుతుంది. నీళ్లు ఉంటే ఇండస్ట్రీస్ వస్తాయి, పంటలు పండుతాయి, ఎనర్జీ కూడా ఇస్తుంది. రాబోయే రోజుల్లో వీటన్నింటినీ మనం ఉపయోగించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రతి సెషన్లో ఒకసారి మనం నీటి ప్రాముఖ్యత గురించి చర్చించాలి.

ఈ సంవత్సరం కూడా ఎక్కడా వరదలు రాలేదు అధ్యక్షా. రెయిన్ ఫాల్ నార్మల్ గా పడింది, ఎక్కడా వరదలు లేవు. వచ్చిన వర్షపు నీరు భూగర్భ జలాలుగా మారిపోయింది. 6,50,000 పంట కుంటలు, చెక్ డ్యాములు మనం చేయగలిగాం. ఆ నీళ్లన్నీ ఎక్కడికక్కడ స్టోర్ చేయగలిగాం. గ్రౌండ్ వాటర్ ఇంప్రూవ్ చేశాం. భూమినే ఒక జలాశయంగా మార్చే పరిస్థితికి వచ్చాం. మనస్ఫూర్తిగా మీరందరూ

సహకరించారు. ఆరోజు నేను చాలాసార్లు చెప్పాను. ప్రజలు సహకరించారు. అధికార యంత్రాంగం బ్రహ్మాండంగా పని చేశారు.

ఇటీవల కేంద్రమంత్రి శ్రీ గడ్కరీగారిని పట్టిసీమకు తీసుకొని వెళితే, చూసిన తరువాత ఐదు నిమిషాలు చాలా అప్రిషియేట్ చేశారు. ఆయన అభినందించిన తరువాత నాకు చాలా తృప్తి కలిగింది. మనం ఏదైనా మంచి పని చేస్తే పదిమంది మెచ్చుకోవాలి. అందులో కేంద్రంలో ఉండే మంత్రి “this is one of the best project” అని అందరూ చెప్పారు కానీ మొదటిసారి నదుల అనుసంధానం మీరు చేసి చూపించారు అని ఆయన అభినందించారు. నీరు కూడా వచ్చే విధానాన్ని మీరు కూడా ఇప్పుడు చూశారు అధ్యక్షా. నీరు వస్తుంటే మనలో కూడా ఆనందం ఉప్పొంగుతోంది, హాపీనెస్ పెరుగుతోంది, దానిని చూసిన తరువాత మనం కూడా అన్ని విధాలా. . .

(ఈ సందర్భంలో జల వనరుల శాఖా మంత్రి శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వర రావు గవర్నర్ కూడా చూశారు అని మైక్ లేకుండా తన సీట్లోనుంచి చెప్పారు)

గవర్నర్ కూడా వచ్చిన తరువాత దానిని చూసి చాలా హాపీగా ఫీల్ అయ్యారు. నేను విన్నాను గానీ ఎప్పుడూ చూడలేదు, చాలా బ్రహ్మాండంగా ఉంది, చాలా బాగా చేశారు, చాలా తక్కువ సమయంలో చేశారని ఆయన అప్రిషియేట్ చేశారు. వారందరి అప్రిషియేషన్ కంటే ఆ ప్రాజెక్ట్ ఆరోజు చేయకపోయింటే ఈరోజు మనం ఇక్కడ కూర్చునే పరిస్థితి ఉండేది కాదు. ఎందుకంటే అక్కడ నీళ్లే లేవు అధ్యక్షా. తాగడానికి కూడా నీళ్లు లేని పరిస్థితి, చాలా ఇబ్బందులు వచ్చేవి. అలాంటి కార్యక్రమాలు చేయడం వల్ల మనం జయప్రదం అయ్యాం. నాకు జీవితంలో ఒక తృప్తి అధ్యక్షా. ఒక మంచి పని చేసినపుడు, దానివల్ల వచ్చే ఫలితాలను ప్రజలు ఎంజాయ్ చేసినపుడు మనకొచ్చే ఆనందం ఇంకొకటి ఉండదు. ఆ ఆనందం మనం ఎప్పుడు కూడా ఊహించని ఆనందం ఇది. అంత ఆనందం నాకు ఉంది.

పట్టిసీమ నీళ్ల ద్వారా వేసిన పంటను కొంత తీసుకొని వచ్చి నిన్న ప్రభాకర్ ఇచ్చారు. చాలా హాపీగా ఫీల్ అయ్యాను. నిన్న టీవీలో చూస్తుంటే 50 బస్తాలు వస్తోంది అని ఒక రైతు బ్రహ్మాండంగా చెప్పారు. మొన్న కెసిపి వాళ్లు వచ్చి చెబుతున్నారు, మీరు పట్టిసీమ నుండి నీళ్లు తెచ్చారు, 20 శాతం ఉత్పాదకత, ఆదాయం పెరిగింది అనే పరిస్థితికి వచ్చారంటే multiple benefits వచ్చాయి అధ్యక్షా. మామూలుగా కృష్ణా వాటర్ కంటే గోదావరి వాటర్ fertile water అధ్యక్షా. అడవుల నుంచి వస్తుంది, ఆవిధంగా ఈల్డ్ పెరిగింది, ప్రొడక్టివిటీ పెరిగింది, ఖర్చులు తగ్గాయి. అయితే ఇప్పుడు జరిగినటువంటి అభివృద్ధిని ఇంకా మనం ముందుకు తీసుకొపోవాల్సిన అవసరం ఉంది. అందుకే వ్యవసాయ రంగంలో

sustainability వచ్చిందన్న విషయం గుర్తుపెట్టుకోవాలి. ఇంకా భవిష్యత్తులో మనం చేయాల్సినవి చాలా ఉన్నాయి. నదుల అనుసంధానం ఇంకా మొత్తం పూర్తి కాలేదు. ఇంకా ఎక్కడికక్కడ నెట్‌వర్క్ చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. మీరు (శాసనసభ్యులనుద్దేశించి) కూడా సూచనలు అన్నీ ఇవ్వండి. జనవరి నెలలో water auditing పై ఒక ప్రోగ్రాం పెడుతున్నాం, అన్ని గ్రామాలలో చర్చిస్తాం. గ్రామాలలో నీళ్లు ఎన్ని ఉన్నాయి, ఎంతవరకు పంటలు వేశారు, భవిష్యత్తు ఎలా ఉంటుందో చర్చిద్దాం. మళ్ళీ ఒకసారి చర్చించినపుడు మీ సూచనలన్నీ ఇవ్వండి. పోలవరం మనందరికీ జీవనాడి, దానిని పూర్తి చేయాలి, చేస్తాం. మనందరి సంకల్పం ఉంటే అది పూర్తిచేయడం అంత కష్టం కాదు. సభ్యులు పోలవరం ప్రాజెక్టును సందర్శించిన తరువాత చర్చిద్దాం. చర్చించిన తరువాత దానిని పూర్తి చేసుకొని, నదుల అనుసంధానం పూర్తి చేసి ఒక సమగ్ర నీటి విధానంతో నీటి భద్రత ఇద్దాం. అది తాగేదానికి గానీ, పరిశ్రమలకు గానీ, వ్యవసాయానికి గానీ భద్రత ఇచ్చి ఎక్కడా ఇబ్బంది లేకుండా 15% sustainable growth rate ఉండాలని నా కోరిక. అది సాధించేవరకు అందరం కలిసి పనిచేస్తామని తెలియజేసుకుంటూ, పూర్తిగా సహకరించాలని మరొక్కసారి కోరుకుంటూ మీ దగ్గర సెలవు తీసుకుంటున్నాను అధ్యక్షా, థాంక్యూ, థాంక్యూ ఆల్.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

MR.SPEAKER: Now, the House stands adjourned to meet again on Monday at 9.00 a.m.

(The House then adjourned at 2.20 p.m to meet again at 9.00 a.m on Monday, the 13th of November 2017)

**“Published under Rule 347 of the Rules Procedure and
Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative
Assembly and printed at the AP Legislative Assembly
Press, Velagapudi, Amaravati”.**